

LAT
25 GAZETY

miesięcznik
GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCYNICZNEGO

ISSN 1506-9745

AMIG

Rok 25

Grudzień 2015

nr 12 (300)

Wesołych Świąt

DYPLOMATORIA

Kierunek lekarski

Dwustu siedemdziesięciu sześciu absolwentów kierunku lekarskiego rocznika 2009-2015 odebrało swoje dyplomy. Dyplomatorium odbyło się 7 listopada br. w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina w Gdańsku. Uroczystości przewodniczył rektor prof. Janusz Moryś, który w swoim przemówieniu pogratulował wszystkim dyplomantom oraz życzył dalszych sukcesów. Absolwenci po złożeniu przyrzeczenia lekarskiego odebrali dyplomy z rąk Rektora oraz dziekan WL prof. Marii Dudziak. W tym roku medal *Primus Inter Pares* otrzymał absolwent kierunku lekarskiego lek. Przemysław Waszak. Przemówienia wygłosili również: dziekan prof. Maria Dudziak; dr Wojciech Pączek, członek Rady Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku; prof. Brunon Imieliński, prezes Stowarzyszenia Absolwentów; lek. Dymitr Rychter, absolwent kierunku lekarskiego oraz Michał Późniak, przedstawiciel studentów VI roku kierunku lekarskiego.

Kierunek analityka medyczna

Dwudziestu ośmiu magistrów analityki medycznej rocznika 2010-2015 odebrało swoje dyplomy. Dyplomatorium odbyło się 13 listopada br. w Auditorium Maximum Wydziału Farmaceutycznego. Uroczystości przewodniczył dziekan Wydziału Farmaceutycznego z OML prof. Wiesław Sawicki. Udział w Dyplomatorium wzięli: rektor prof. Janusz Moryś, prorektor ds. nauki prof. Tomasz Bączek, prorektor ds. studenckich prof. Marcin Gruchala, prodziekani: prof. Michał Markuszewski, prof. Maciej Jankowski i dr hab. Anita Kornicka, członkowie Senatu, Rady Wydziału oraz zaproszeni goście i rodziny absolwentów. Po złożeniu przyrzeczenia absolwenci odebrali dyplomy z rąk Rektora i Dziekana. Wyróżniającym się absolwentem wręczono listy gratulacyjne i nagrody książkowe. Za wyniki w nauce wyróżniono Ewę Wieczorek, której przyznano nagrodę pieniężną ufundowaną przez Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych, natomiast Daniel Woliński otrzymał Nagrodę Rektora za szczególne zaangażowanie i aktywną działalność na rzecz społeczności studenckiej Uczelni.

Kierunek lekarsko-dentystyczny

Dyplomatorium absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego rocznika 2010-2015 oraz kierunku techniki dentystyczne rocznika 2012-2015 odbyło się 20 listopada br. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkewicz. Dyplomy odebrało 85 absolwentów, w tym: 59 kierunku lekarsko-dentystycznego i 26 kierunku techniki dentystyczne. Przemówienia wygłosili m.in. prof. Andrzej Basiński, prorektor ds. klinicznych, prof. Maria Dudziak, dziekan Wydziału Lekarskiego i prof. Marek Niedożytko, prodziekan WL, kierownik Oddziału Stomatologicznego. Absolwenci po złożeniu przyrzeczenia odebrali dyplomy z rąk prof. Basińskiego, dziekan Dudziak, oraz prodziekana Niedożytko. Głos zabrali także zaproszeni honorowi goście m.in.: dr Barbara Sarankiewicz-Konopka, wiceprezes ORL w Gdańsku, prof. Maria Prośba-Mackiewicz, prezes Gdańskiego Oddziału PTS i prof. Zdzisław Bereznowski, wiceprezes Stowarzyszenia Absolwentów. Po uroczystym wręczeniu nagród i listów gratulacyjnych dla wyróżnionych absolwentów kilka słów powiedziały: lek. dent. Paulina Wojtalik, absolwentka kierunku lekarsko-dentystycznego oraz Camilla Majewska, przedstawicielka studentów V r. kierunku lekarsko-dentystycznego.

W numerze m.in.

Od nowego redaktora naczelnego	3
Prof. J. Namieśnik dr. <i>honoris causa</i>	5-11
LUMEN 2015 dla rektora prof. J. Morysia	12
Praktyki lekarskie w Austrii 2016	13
Promocje w Dworze Artusa	14
Umowa o współpracy polskich biobanków z biobankami Wielkiej Brytanii	15
Wynalazek z Wydziału Farmaceutycznego uzyskał Patent RP	15
Spotkanie badaczy z Wilna i Gdańska	16
Jędrzej Śniadecki i Jego zasługi	18
Spotkanie entuzjastów neurochirurgii ze światowymi autorytetami	21
Wyróżnienie dla UCMMiT	22
Młodzieżowe Spotkania z Medycyną	22
Psychologia zdrowia – nowy kierunek	23
Nowe spojrzenie na ochronę zdrowia	23
70-lecie Katedry i Kliniki Otolaryngologii	24
O zaburzeniach krzepnięcia	27
Otolaryngolog z GUMed w Belgii	28
O kontrowersyjnym projekcie w SKN Neurochirurgii	28
Halloween w krainie Muminków	29
Tajemnice z muzealnej półki	29
Jesienna sesja Egzaminów Końcowych	30
Powołanie do Komitetu PAN	31
Konkurs prac magisterskich OML	31
Dr hab. Julianna Kurlenda (1952-2015)	32
XXIII Konferencja Redaktorów Gazet Akademickich	34
Wieczór z prof. K. Narkiewiczem	35
Premiera książki Daniela Kasprowicza	36
Sprawozdania z Senatu	37
Laureaci konkursów NCN	39
Kadry GUMed i UCK	39
Kardiologia gdańska ma 40 lat!	40
Światowy Dzień Walki z Cukrzycą 2015	44

GAZETA AMG

Redaguje zespół: Bolesław Rutkowski (red. naczelny), Wiesław Makarewicz (z-ca red. naczelnego), Joanna Śliwińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Aleksandra Wierzbę (Remedium), Tadeusz Skowyrę (red. techn.), współpraca graficzna Sylwia Scisłowska, fot. Zbigniew Wszeborowski.

Adres redakcji: Gazeta AMG: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58-349-14-83; e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; [www: http://www.gazeta.gumed.edu.pl](http://www.gazeta.gumed.edu.pl). Drukarnia Wydawnictwa „Bernardinum” Sp. z o.o., Pelplin. Nakład 700 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru – 3 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

Szanowni Czytelnicy,

W listopadowym numerze Gazety AMG opublikowany został list pożegnalny prof. Wiesława Makarewicza, który przez ostatnie dziesięć lat pełnił funkcję redaktora naczelnego naszego miesięcznika. Stanowił swoiste podsumowanie ostatniego dziesięciolecia z odniesieniem do wcześniejszych losów naszego czasopisma. Pamiętać bowiem należy, że Gazeta AMG w bieżącym roku obchodzi ćwierćwiecze istnienia. Jako stały i wierny czytelnik mogę z pełną odpowiedzialnością stwierdzić, że miesięcznik spełnia ogromnie ważną rolę informacyjną w naszej Alma Mater. Przekazuje wszystkim pracownikom informację nad czym pracują władze rektorskie i dziekańskie we współpracy z administracją Uczelni oraz Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. Gazeta dostarcza wiedzy o kierunkach rozwoju naszej Alma Mater, a także o Jej historii i tradycji. Informuje, co robia nasi sąsiedzi, co może zachęcać do nawiązania współpracy naukowej i szerszego wykorzystania dostępnej aparatury lub metody diagnostycznych. Nie można zapomnieć także, iż na jej łamach omawiane są bieżące sprawy związane z dydaktyką i sprawami studenckimi. Wszystkie powyższe aspekty funkcjonowania Gazety AMG to zasługa kolejnych redaktorów naczelnych oraz osób, które uczestniczyły lub nadal uczestniczą w zespole redakcyjnym. Kiedy przed kilkoma miesiącami prof. Wiesław Makarewicz zaproponował mi przejęcie po Nim funkcji szefa tego zespołu, poczułem się ogromnie zaszczycony. Z drugiej strony ogarnęły mnie wątpliwości czy zdołam podjąć temu niełatwemu zadaniu. Ale przecież od dawna wiem, że nie święci garnki lepią i jak dotąd nie zdarzyło mi się uciekać od odpowiedzialności lub wystrzegać trudnych zadań. Wręcz przeciwnie, zawsze starałem się wraz z kierowanym przeze mnie przez ostatnie dwadzieścia trzy lata zespołem Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych wcielać w życie zasadę, iż nie ma rzeczy niemożliwych, a mogą być jedynie trudne do realizacji. Liczę zatem, że przy współpracy z całym doświadczonym zespołem redakcyjnym uda się nam utrzymać wysoki poziom naszego pisma.

Cieszę się także ogromnie, iż prof. Wiesław Makarewicz pozostanie nadal w naszym gronie i będziemy mogli korzystać z Jego ogromnego doświadczenia. Jednocześnie liczę na to, że uda nam się zmobilizować do współpracy szersze niż dotąd grono reprezentantów naszej Uczelni. W ostatnim czasie za mało aktywne w prezentowaniu swoich osiągnięć było środowisko farmaceutyczne. Korzystając z doświadczeń, które wywodzą się z Forum Nefrologicznego, które mam przyjemność redagować od momentu powstania tego czasopisma, będę dążył także do aktywnego włączenia do współpracy środowiska pielęgniarskiego, a także naszych paramedyków. W moim przekonaniu łamy Gazety AMG nie są także wykorzystywane przez organizacje związkowe działające w Uczelni i w UCK. W niewystarczającym stopniu prezentują także swoje osiągnięcia towarzystwa naukowe, w których często prym wiodą pracownicy naszej Alma Mater. Wszystkie powyższe grupy zawodowe serdecznie zapraszam do szeroko pojętej współpracy. Liczę także na dalszą dużą aktywność braci studenckiej. Być może części Czytelników wyda się, iż przedstawione zamierzenia są zbyt zachowawcze i mało rewolucyjne. Śpieszę wyjaśnić, iż po pierwsze nie mam zamiaru brać przykładu z polityków, którzy po zmianie władzy chcą zmieniać wszystko, łącznie z konstytucją. Po drugie, reprezentując dyscypliny zachowawcze, staram się nie tylko w medycynie, ale także w życiu stosować jako zasadę starą maksymę Hipokratesa *Primum non nocere*. Uważam także, że należy pamiętać o myśli wielkiego filozofa francuskiego Woltera, który mawiał, że bardzo często lepsze jest wrogiem dobrego.

Kończąc te wstępne rozważania świeżo upieczonego redaktora naczelnego, pragnę podziękować Jego Magnificencji Rektorowi prof. Januszowi Morysiowi za zaufanie, którym mnie obdarzył, powołując do pełnienia tej funkcji. Natomiast Szanownych Czytelników proszę o życzliwość i trzymanie kciuków.

prof. Bolesław Rutkowski,
redaktor naczelny

Dzień Wykładu w GUMed

Czy grozi nam epidemia przewlekłej choroby nerek u osób w wieku podeszłym?

to tytuł wykładu, który już 15 grudnia br. o godz. 12 wygłosi w audytorium im. prof. Olgierda Narkiewicza (Atheneum Gedanense Novum) **prof. Bolesław Rutkowski**, tegoroczny laureat nagrody Ministra Zdrowia za całokształt działalności naukowej.

Uroczystość Dnia Wykładu będzie potoczona z wręczeniem nagród Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne w 2014 roku.

Pełna lista osób nagrodzonych zostanie opublikowana w styczniowej *Gazecie AMG*.

W dniu 6 listopada 2015 r. zmarł

prof. dr hab. n. med. Stanisław BANACH

emerytowany kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Dorosłych Akademii Medycznej w Gdańsku. Po nauce na tajnych kompletach, zdał maturę jako ekstern w 1942 r. Studia lekarskie rozpoczął w 1945 r. na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po zaliczeniu III roku przeniósł się do Akademii Lekarskiej w Gdańsku, gdzie w 1949 r. otrzymał dyplom lekarza. W tym samym roku rozpoczął pracę jako młodszy asystent w Klinice Chorób Nerwowych ALG kierowanej przez prof. Władysława Jakimowicza, a od 1951 r. przez prof. Zofię Majewską. Specjalizację z zakresu neurologii I stopnia uzyskał w 1954 r., a II stopnia w 1957 r. Habilitował się w 1947 r., uzyskując stopień naukowy docenta, a w 1969 r. stanowisko docenta etatowego. Od 15 marca 1969 r. objął w AMG funkcję dyrektora Instytutu Chorób Układu Nerwowego i Narządów Zmysłów. Po przejściu prof. Z. Majewskiej na emeryturę, w 1971 r. objął kierownictwo Kliniki Neurologii Dorosłych. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1989 r. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1983 r.), Złotym Krzyżem Zasługi (1974 r.), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1982 r.) oraz Medalem Zasłużonemu AMG (1989 r.). Na emeryturę przeszedł z dniem 30 września 1993 r. Z ogromnym żalem i smutkiem żegnamy troskliwego i oddanego pacjentom lekarza, zasłużonego nauczyciela akademickiego, wychowawcę wielu pokoleń studentów i lekarzy specjalistów.

W dniu 23 listopada 2015 roku zmarł

dr n. przyr. Marian MACHEL

dyplom magistra uzyskał w 1966 r. na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Bezpośrednio po studiach został zatrudniony jako asystent w Zakładzie Mikrobiologii Akademii Medycznej w Gdańsku kierowanym przez prof. Stefana Kryńskiego. Po otrzymaniu stopnia naukowego doktora na macierzystym Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi w Poznaniu w 1971 r. objął w Zakładzie Mikrobiologii stanowisko adiunkta. Z końcem 1999 r. przeszedł na stanowisko starszego wykładowcy, a z dniem 31 grudnia 2003 r. odszedł na emeryturę. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem 50-lecia AMG. Z wielkim żalem i smutkiem żegnamy zasłużonego nauczyciela akademickiego, wieloletniego wychowawcę pokoleń naszych studentów.

Z żalem zawiadamiamy, że zmarł

Jakub DENYSIUK

student I roku kierunku lekarsko-dentystycznego. Pogrzeb odbył się 5 grudnia br. w rodzinnych Siedlcach.

Profesor Jacek Namieśnik doktorem *honoris causa*

Uroczyste posiedzenie Senatu

Gdański Uniwersytet Medyczny ma nowego doktora *honoris causa*. Uroczyste, otwarte posiedzenie Senatu poświęcone nadaniu tego tytułu prof. Jackowi Namieśnikowi odbyło się 25 listopada 2015 r. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza.

Rektor prof. Janusz Moryś, otwierając uroczyste posiedzenie Senatu, gorąco powitał znamienitego gościa honorowego i jednocześnie, już za chwilę, doktora *honoris causa* naszej Uczelni, prof. Jacka Namieśnika wraz z małżonką Krystyną Namieśnik oraz najbliższą rodzinę.

Następnie powitał przybyłych recenzentów doktoratu:

- prof. Janusza Pawliszyna z Faculty of Sciences Uniwersytetu Waterloo w Kanadzie,
- prof. Damia Barcelo Culleres'a z Chemical and Environmental Research Institute of Barcelona,
- prof. Romana Kaliszana, kierownika Katedry Biofarmacji i Farmakodynamiki GUMed

oraz promotora doktoratu prof. Piotra Szefera, kierownika Katedry i Zakładu Bromatologii GUMed.

Przywitał także byłych rektorów naszej Uczelni:

- prof. Stefana Raszej,
- prof. Barbarę Krupę-Wojciechowską,
- prof. Zdzisława Wajdę,
- prof. Wiesława Makarewicza,
- prof. Romana Kaliszana.

Pośród szeregu znamienitych Gości przybyłych na uroczystość Rektor powitał:

- prof. Józefa Sienkiewicza, prorektora ds. nauki Politechniki Gdańskiej,
- prof. Mikołaja Protasowickiego, prorektora ds. nauki Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie,
- prof. Zbigniewa Walczyka, rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu,
- prof. Jerzego Błazejowskiego, prezesa Gdańskiego Towarzystwa Naukowego,
- Macieja Laszkiewicza, wicedyrektora Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego,
- Wiktora Tyburskiego, dyrektora Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa,
- ks. Marka Kożaka, proboszcza parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdańsku.

Rektor powitał także członków Senatu, Rad Wydziałów, wszystkich pracowników naszego Uniwersytetu oraz gości, którzy zaszczylicili uroczystość swoim przybyciem.

Po przedstawieniu przez dziekana Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesława Sawickiego przebiegu przewodu o nadanie tytułu doktora *honoris causa*, laudacje wygłosił promotor prof. Piotr Szefer. Następnie dziekan prof. W. Sawicki odczytał treść dyplomu w języku łacińskim po czym nastąpi-

ła ceremonia wręczenia dyplomu i przyjęcia doktora honorowego do społeczności akademickiej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Nowo promowany doktor *honoris causa* po złożeniu podziękowań wygłosił wykład zatytułowany *Moja przygoda z chemią analityczną*.

Po wykładzie i gratulacjach, które złożyli:

- prof. Piotr Stepnowski, dziekan Wydziału Chemicznego Uniwersytetu Gdańskiego,
- prof. Ryszard Kocjan, dziekan Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie,
- prof. Józef Sienkiewicz, prorektor ds. nauki Politechniki Gdańskiej,
- prof. Bogusław Buszewski, Wydział Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,

tradycyjnie Senat i wszyscy zgromadzeni przeszli do holu, gdzie uroczystie odsłonięto nazwisko nowego doktora honorowego na specjalnie temu poświęconej ścianie. Gromkie *Sto lat* zakończyły uroczystość, której oprawę muzyczną zapewnił Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Tadeusza Tylewskiego pod batutą maestro Jerzego Szarafińskiego. □

Prof. dr hab. inż. Jacek Namieśnik

Laudacja prof. Piotra Szefera

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie,
Szanowny Doktorze *Honoris Causa*,
Szanowni Państwo,

Przypadł mi ogromny zaszczyt przybliżenia Państwu sylwetki zawodowej profesora dr. hab. inż. Jacka Namieśnika, znakomitego nauczyciela akademickiego i badacza, autora wielu nowatorskich rozwiązań metodycznych i technicznych o istotnym znaczeniu dla praktyki laboratoryjnej, a także twórcy nowoczesnej, uznanej na świecie, wzorcowej gdańskiej szkoły chemii analitycznej. Czynię to z nieukrywaną satysfakcją, bowiem nasze drogi, zarówno ta zawodowa, jak i życiowa, zbiegły się szczęśliwie przed ćwierć wiekiem, umożliwiając uczestniczenie we wspaniałej przygodzie naszego życia, tj. w spełnianiu marzeń o aktywnym udziale w pracach badawczych poprzez pełną realizację wielu udanych wspólnych inicjatyw naukowych.

Szczegółowy opis przebiegu pracy zawodowej prof. dr. hab. inż. Jacka Namieśnika został przedstawiony na posiedzeniu Rady Wydziału Farmaceutycznego z OML 21 października 2014 r. we wniosku grupy inicjatywnej, w skład której wchodził profesorowie: Tomasz Bączek, Roman Kaliszan, Wiesław Sawicki, Franciszek Sączewski oraz Piotr Szefer jako przewodniczący. W świetle wysokiej oceny efektywnych i szeroko zakrojonych badań z udziałem prof. J. Namieśnika, prowadzonych z zespołami naukowymi GUMed, a w szczególności Wydziału Farmaceutycznego, wszyscy członkowie grupy inicjatywnej jednomyślnie opowiedzieli się za wszczęciem procedury związanej z nadaniem profesorowi Jackowi Namieśnikowi tytułu doktora *honoris causa* Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Z kolei powołana uchwałą Rady Wydziału Farmaceutycznego z OML GUMed dla opracowania wniosku o nadanie Profesorowi tego tytułu Komisja, w skład której weszli profesorowie: Tomasz Bączek, Wiesław Sawicki i Franciszek Sączewski jako przewodniczący, na posiedzeniu 27 lutego 2015 r., po zapoznaniu się z opiniami nadesłanymi przez recenzentów, wyraziła jednomyślne poparcie dla zgłoszonej kandydatury.

Prof. Jacek Namieśnik jest wybitnym chemikiem specjalizującym się w zakresie inżynierii środowiska, chemii analitycznej, a w szczególności bioanalizy środowiskowej i medycznej. Urodził się 10 grudnia 1949 roku w Mogilnie. W 1967 r. ukończył I LO im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu, a w latach 1967-72 studiował na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej. Od roku 1972 jest pracownikiem tego Wydziału. W 1978 roku został doktorem n. chemicznych, a w 1985 roku doktorem habilitowanym. Tytuł profesora uzyskał w 1996 r. W latach 1996-2002 oraz 2005-2012 piastował funkcję dziekana Wydziału Chemicznego Politechniki Gdańskiej. Od roku 1995 jest kierownikiem Katedry Chemii Analitycznej PG, która przekształciła się w jeden z najlepszych na świecie zespołów naukowo-badawczych w zakresie chemii analitycznej.

Dorobek naukowy prof. Jacka Namieśnika mieści się w najwyższej kategorii wybitnych i to zarówno w aspekcie ilościowym, jak i jakościowym. Profesor jest autorem lub współautorem ponad 700 artykułów pełnotekstowych (w tym 629 w czasopiśmie z listy filadelfijskiej), 60 opracowań książkowych, 5 skryptów oraz 15 patentów i zgłoszeń patentowych. Wyrazem ogromnego, udokumentowanego oddziaływania Jego osiągnięć na naukę światową są imponująco wysokie parametry bibliometryczne, wyrażające liczbą 6456 niezależnych cytowań, sumarycznym współczynnikiem oddziaływania (IF) wynoszącym 1500 oraz indeksem Hirscha równym 40. Godnym odnotowania jest fakt, że według opublikowanego w *PAUzie*

Akademickiej – tygodniku PAU rankingu polskich badaczy o najwyższym współczynniku h po roku 2000, prof. J. Namieśnik należy do ścisłej czołówki najczęściej cytowanych naukowców w dziedzinie nauk biomedycznych. Prezentację dorobku publikacyjnego Profesora należy uzupełnić o współautorstwo ponad 680 komunikatów i posterów prezentowanych na zjazdach i konferencjach naukowych, tak krajowych, jak i zagranicznych. Ponadto wygłosił 140 wykładów na konferencjach zagranicznych (najczęściej na zaproszenie).

Ważną cechą działalności zawodowej prof. J. Namieśnika jest Jego efektywność w pozyskiwaniu środków finansowych na badania ze źródeł zewnętrznych, o czym świadczy fakt, iż był kierownikiem ponad 50 grantów przyznanych przez KBN, MNiSW, NCBiR i NCN oraz uczestniczył w kierowaniu i realizacji 6 grantów europejskich.

Osiągnięcia naukowe i cechy osobowościowe prof. J. Namieśnika, realizującego z żelazną konsekwencją postawione przed sobą cele badawcze i organizacyjne, zaowocowały Jego wyborem na skład szeregu prestiżowych gremiów doradczych i eksperckich w kraju i za granicą. Sprawuje m.in.: funkcję przewodniczącego Komitetu Chemii Analitycznej PAN, jest członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, a także aktywnie uczestniczy w pracach Steering Committee of the International Society of Environmental Analytical Chemistry (ISEAC). Ponadto wchodzi w skład komitetów redakcyjnych 12 czasopism naukowych (w tym 9 z listy filadelfijskiej). Prof. J. Namieśnik udziela się aktywnie w działalności dydaktyczno-organizacyjnej na rzecz macierzystego Wydziału; pełnił funkcję dziekana i prodziekana Wydziału Chemicznego Politechniki Gdańskiej, jest członkiem Senatu PG (VI kadencja) oraz kierownikiem Studium Doktoranckiego na swoim Wydziale. Prof. Jacek Namieśnik ma również wybitne osiągnięcia na polu kształcenia młodej kadry naukowej. Był promotorem lub współpromotorem 57 zamkniętych przewodów doktorskich, a kolejnych 8 doktorantów realizuje swoje zadania badawcze po Jego kierunku. Godnym odnotowania jest fakt recenzowania przez prof. J. Namieśnika 75 prac doktorskich (w tym 9 zagranicznych), 32 rozpraw habilitacyjnych oraz 41 wniosków o tytuł naukowy profesora, w tym także 2 wniosków o nadanie godności i tytułu doktora *honoris causa*.

Prof. Jacek Namieśnik jest laureatem licznych prestiżowych nagród. Uzyskał Nagrodę Naukową Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza, Nagrodę Prezesa Rady Ministrów, Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia w kształceniu kadr, stypendium profesorskie przyznane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej w ramach programu MISTRZ, nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kategorii badania na rzecz rozwoju społeczeństwa, Medal im. Jędrzeja Śniadeckiego (najwyższe wyróżnienie przyznawane przez PTChem polskim naukowcom) oraz Medal Wiktora Kemuli (przyznawany wspólnie z Komitetem Chemii Analitycznej PAN za wybitne dokonania w zakresie chemii analitycznej). Został odznaczony m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt nadania Profesorowi w br. godności tytułu doktora *honoris causa* przez Wojskową Akademię Techniczną im. Jarostawa Dąbrowskiego w Warszawie.

Chciałbym zwrócić Państwa uwagę na zasługi Profesora w obszarze współpracy z naszą Uczelnią. Otóż można z całą odpowiedzialnością skonstatować, że jest Przyjacielem i aktywnym współpracownikiem Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, godnym najwyższego wyróżnienia przez akademickie śro-

doktorem *honoris causa* naszej Uczelni

dowisko polskiej farmacji. Na szczególną uwagę zasługuje intensywność oraz efektywność wspólnych działań prof. J. Namieśnika z zespołami naukowymi naszej Uczelni, a w szczególności Wydziału Farmaceutycznego, w zakresie prowadzenia prac eksperymentalnych, głównie przy wykorzystaniu współczesnej bazy aparaturowej zlokalizowanej w kierowanej przez Niego Katedrze Chemii Analitycznej Politechniki Gdańskiej. Takie działania są wielokierunkowe, a ich wymiernym efektem są liczne wspólne prace, publikowane głównie na łamach renomowanych czasopism o zasięgu międzynarodowym oraz skrypty i patenty. Ponadto należy tu wyeksponować zakończone prace doktorskie, które były wykonywane przez doktorantów Wydziału Farmaceutycznego GUMed w ramach stażów naukowych, dzięki specjalistycznej wiedzy prof. J. Namieśnika oraz udostępnionej bazie aparaturowej. Godnym uwagi jest fakt recenzowania przez Niego licznych prac doktorskich i habilitacyjnych pracowników Wydziału Farmaceutycznego, a także wniosków o tytuł naukowy profesora. Innym elementem owocnej współpracy jest fakt inspirującej, uwieńczonych sukcesem roli prof. J. Namieśnika w aplikowaniu o zewnętrzne środki finansowe wspólnie z pracownikami naszego Wydziału w ramach grantów NCN, w których Profesor pełnił funkcję kierownika projektu. Kolejnym przykładem współpracy było redagowanie szeregu monografii książkowych wydawanych przez krajowe oraz renomowane zagraniczne oficyny wydawnicze, a także opracowanie wspólnych rozdziałów książkowych i skryptów. W toku organizowanych przez Niego warsztatów naukowych (finansowanych przez Centrum Doskonałości) możliwe było szkolenie doktorantów Wydziału Farmaceutycznego w zakresie stosowania współczesnych technik chromatograficznych. Profesor był zawsze otwarty na prowadzenie szkoleń dla magistrantów Wydziału Farmaceutycznego, którzy część swoich prac analitycznych wykonywali pod Jego nadzorem, korzystając z unikatowej aparatury badawczej. Godnym uwagi jest również fakt współorganizowania przez pracowników Wydziału Farmaceutycznego z Politechniką Gdańską 5 konferencji/sympozjów naukowych, w tym 3 międzynarodowych, którym przewodniczył prof. J. Namieśnik. Wartą podkreślenia jest współpraca Profesora, nieograniczająca się tylko do wybranych katedr Wydziału Farmaceutycznego, ale także skierowana na wspólne prace badawcze z zespołami katedr Wydziału Lekarskiego, takimi jak Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Katedra Neurologii oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu GUMed.

Tak więc kontakty naukowe prof. Jacka Namieśnika z naszą *Alma Mater* datują się od początku lat 90. ubiegłego stulecia i

trwają nieprzerwanie po dzień dzisiejszy. Najogólniej rzecz ujmując współpraca ta ma piękną, długoletnią tradycję, bo liczy sobie aż ćwierć wieku. Kilka osób wywodzących się z zespołu naukowego i rekomendacji prof. Jacka Namieśnika zasililo kadry naukowo-dydaktyczne Wydziału Farmaceutycznego z OML, Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Lekarskiego.

Bez wątpienia Profesor jest nie tylko bliskim i cenionym współpracownikiem, ale także przyjacielem Wydziału Farmaceutycznego, nadal chętnie i aktywnie uczestniczącym w życiu naukowo-dydaktycznym i organizacyjnym naszej Uczelni. Poświęca wiele uwagi sprawom dotyczącym statusu naukowego naszego Wydziału, troszczy się o jego rozwój, ciesząc się każdym jego sukcesem. Ciągła aktywność Profesora, a także otwarcie i pełne zrozumienie dla potrzeby rozszerzenia zakresu wspólnych badań pozwalają mieć nadzieję na dalszą owocną współpracę naukową pomiędzy Wydziałem Chemicznym Politechniki Gdańskiej a Gdańskim Uniwersytem Medycznym.

Powołani do oceny dorobku zawodowego Kandydata znawcy recenzenci jednoznacznie wyrażają swoje poparcie dla propozycji nadania profesorowi Jackowi Namieśnikowi godności doktora *honoris causa* Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Podkreślają Jego zasługi w zakresie współczesnej inżynierii chemicznej, chemii analitycznej oraz bioanalizy medycznej i środowiskowej. Prof. Damia Barceló Cullerés z Catalan Institute for Water Research (Barcelona, Hiszpania) jednoznacznie stwierdza, że prof. Jacek Namieśnik w pełni zasługuje na zaszczytne wyróżnienie, jakim jest doktorat *honoris causa* Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Odwołuje się z pełnym przekonaniem do swojej wiedzy o dorobku naukowym i znajomości osoby prof. J. Namieśnika, wynikającej z jego osobistych kontaktów przy okazji szeregu spotkań i konferencji naukowych, a w szczególności ze zbliżonej tematyki prowadzonych badań. Recenzent podkreśla ogromne zaangażowanie prof. J. Namieśnika jako wieloletniego dziekana Wydziału Chemicznego Politechniki Gdańskiej, a także Jego udział w pracach na rzecz rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej kierowanej przez Niego Katedry. Za równie ważne recenzent uważa dokonania w obszarze współpracy międzynarodowej, w ramach której prof. J. Namieśnik pełnił lub nadal pełni szereg odpowiedzialnych funkcji w różnych gremiach naukowych, komitetach doradczych i redakcyjnych szeregu czasopism naukowych oraz konferencji. Prof. D. Barceló Cullerés podkreśla, że prof. J. Namieśnik jest niezwykle utalentowanym uczonym służącym z pełnym oddaniem swoją bogatą wiedzą i doświadczeniem zawodowym na rzecz międzynarodowej społeczności naukowej, m.in. poprzez częste wygłaszanie wykładów, a także recenzowanie manuskryptów prac nadsyłanych do szeregu redakcji prestiżowych czasopism naukowych. Prof. D. Barceló Cullerés nie ma najmniejszych wątpliwości, że prof. J. Namieśnik zasługuje na tak zaszczytne wyróżnienie, jakim jest tytuł honorowego doktora naszej Uczelni.

Prof. Roman Kaliszan z Katedry i Zakładu Biofarmacji i Farmakodynamiki GUMed także bardzo wysoko ocenia dorobek naukowy kandydata do tytułu honorowego. Stwierdza, że prof. J. Namieśnik jest wybitnym uczonym polskim o najwyższym światowym autorytecie, a wiele opublikowanych przez Niego prac ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju nauk farmaceutycznych i biomedycznych. W swojej recenzji prof. R. Kaliszan zwraca uwagę na ścisłe związki prof. J. Namieśnika z Gdańskim Uniwersytem Medycznym, podkreślając m.in. fakt, że Profesor Jacek Namieśnik cieszy się autentycznym uznaniem naszego środowiska ze względu na udokumentowaną licznymi i wspólnymi publikacjami współpracę naukową i dydaktyczną z kolegami – nie tylko z Wydziału Farmaceutycznego, ale także

Prof. dr hab. inż. Jacek Namieśnik

graficznej formie liniowy wzrost liczby opublikowanych prac na przestrzeni ostatniego 20-lecia, czemu towarzyszy niemal wykładniczy przyrost liczby cytowań prac autorstwa kandydata do tytułu honorowego. Według recenzenta, tak wysoki poziom naukowy osiągnięty przez zespół naukowy Katedry był możliwy dzięki zarówno pozyskiwaniu funduszy ze źródeł krajowych i europejskich, jak i nawiązaniu i utrzymywaniu intensywnych kontaktów naukowych z szeregiem centrów doskonałości działających na obszarze Europy Zachodniej oraz Ameryki Północnej. Recenzent podkreśla szeroki, interdyscyplinarny charakter tematyki badawczej prowadzonej przez kierowany przez prof. J. Namieśnika zespół, poczynając od oznaczania związków nieorganicznych, a kończąc na ilościowej analizie złożonych mieszanin substancji organicznych występujących na śladowym poziomie stężeń. W swojej recenzji prof. J. Pawliszyn nie szczędzi słów uznania dla zasług kandydata na polu

kształcenia młodej kadry naukowej. Konkludując, Recenzent w pełni popiera wniosek o nadanie prof. J. Namieśnikowi godności doktora *honoris causa* zarówno z uwagi na Jego nieoceniony wkład do nauki polskiej, jak i znaczący wpływ na praktyczny wymiar chemii analitycznej w skali międzynarodowej.

Ze swej strony pragnę podkreślić, że w całej rozciągłości podzielam opinie wszystkich trzech recenzentów, wnioskujące jednoznacznie o nadanie prof. Jackowi Namieśnikowi tytułu doktora *honoris causa*, w dowód uznania dla Jego wybitnych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych oraz docenienia Jego przyjacielskich relacji z naszą *Alma Mater*.

Na zakończenie chciałbym wyrazić swoją wdzięczność Jego Magnificencji Rektorowi oraz Wysokiemu Senatowi Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zarówno za poparcie wniosku Rady Wydziału Farmaceutycznego z OML, jak również za uhonorowanie mojej osoby przywilejem pełnienia funkcji promotora w postępowaniu o nadanie profesorowi Jackowi Namieśnikowi tytułu doktora *honoris causa* naszej Uczelni. □

z jednostek Wydziału Lekarskiego, jak Katedra Medycyny Sądowej czy Katedra Neurologii. Recenzent wysoko ocenia dokonania prof. J. Namieśnika również w pracach na rzecz krajowych i międzynarodowych środowisk naukowych. Recenzent pisze: *Prof. Jacek Namieśnik zbudował na Politechnice Gdańskiej szkołę analityczną zaliczaną do najsilniejszych w świecie. Dokonał tego dzięki swym zdolnościom, pracowitości, a także dzięki wybitnemu talentowi nowoczesnego organizatora nauki. Współpracując z wiodącymi ośrodkami uniwersyteckimi USA, Hiszpanii, Francji, Niemiec, Kanady, Norwegii i innych krajów, a także z liczącymi się naukowymi zespołami polskimi, przeniósł najlepsze wzorce do budowanego na najwyższym światowym poziomie ośrodka chemicznej analizy instrumentalnej i środowiskowe. Swoją recenzję prof. R. Kaliszan kończy następująco: Stwierdzam, że dokonania naukowe, dydaktyczne i w zakresie organizacji życia naukowego, a także wieloletnia, ściśła i owocna publikacyjnie współpraca prof. dr. hab. inż. Jacka Namieśnika z naukowcami obecnego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w pełni zasługują na najwyższy dowód uznania naszej Uczelni, jakim jest tytuł doktora honoris causa.*

Prof. Janusz Pawliszyn z Department of Chemistry (Faculty of Sciences University of Waterloo, Kanada) na początku swojej recenzji odwołuje się do swoich kontaktów z prof. Jackiem Namieśnikiem sięgających bardzo wczesnego okresu, bo lat 70. ubiegłego wieku, kiedy z perspektywy studenta widział w nim nauczyciela akademickiego wywierającego wówczas motywujący wpływ na rzeszę studentów Politechniki Gdańskiej, zainteresowanych pracą naukowo-badawczą w zakresie chemii analitycznej. Aktualnie, za ogromny sukces prof. J. Namieśnika recenzent uważa modernizację Katedry Chemii Analitycznej PG, dzięki czemu powstał nowoczesny, uznany na płaszczyźnie międzynarodowej ośrodek badawczy, kształtujący kadry naukowe na najwyższym światowym poziomie. W celu potwierdzenia swej opinii recenzent zaprezentował w

Na zdjęciu od lewej: rektor prof. Janusz Moryś, Krystyna Namieśnik, doktor *honoris causa* prof. Jacek Namieśnik, laudator prof. Piotr Szefer, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki

Na zdjęciu od lewej: rektor prof. Janusz Moryś, Krystyna Namieśnik, doktor *honoris causa* prof. Jacek Namieśnik, laudator prof. Piotr Szefer, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki

doktorem *honoris causa* naszej Uczelni

Wykład doktora *honoris causa* prof. Jacka Namieśnika

Chciałbym opowiedzieć Państwu o etapach mojej pracy naukowej, która trwa już ponad 43 lata. Jest prawdziwą przygodą, która trwa do dzisiaj od pierwszego dnia pracy i mam nadzieję, że będzie trwała jeszcze długo.

Bardzo często zadawane jest pytanie, jaka jest liczba znanych związków chemicznych, czyli związków, których właściwości fizykochemiczne są dobrze poznane i znane są ich wzory strukturalne. Ta liczba ulega ciągłej zmianie, bo ciągle trwa aktywność chemików syntetyków oraz chemików analityków, którzy są w stanie wykryć i zidentyfikować związki występujące na coraz niższych poziomach zawartości w badanych próbkach (ryc. 1).

Ten wzrost różnorodności związków chemicznych oraz wzrost zapotrzebowania na niektóre z nich sprawia, że otoczenie człowieka ulega coraz większemu nasyceniu przez chemikalia. W coraz częstszym użyciu jest termin *chemosfera*, często kojarzona ze środowiskiem człowieka (ryc. 2). To wszystko sprawia, że rośnie rola analityki i bioanalityki zarówno w nauce, jak i technice i technologii. Chemia analityczna spełnia służebną rolę w stosunku do innych dyscyplin naukowych oraz wszelkich przejawów działalności człowieka. Chemik analityk nie działa w próżni, a jego aktywność to po prostu odpowiedź na zapotrzebowanie na miarodajne informacje analityczne (ryc. 3).

Badania analityczne próbek określonych materiałów to specyficzny rodzaj usług. Rynek takich usług ulega ciągłemu rozszerzeniu i także w naszym kraju powstaje coraz więcej laboratoriów eksperckich zajmujących się tego rodzaju działalnością. Wyniki analiz mogą być wykorzystywane do różnych celów. W tym miejscu chciałbym przypomnieć bardzo mądre stwierdzenie Lorda Kelvina, które brzmi: *Zmierzyć to znaczy wiedzieć*. Coraz ważniejszą rolę analityka ma do spełnienia w podnoszeniu świadomości społeczeństwa w odniesieniu do np. stanu środowiska i procesów, które w nim zachodzą.

Dość powszechny jest pogląd, że efektem działalności analityków jest jeden typ informacji analitycznej. Mam na myśli stężenie czy też zawartość określonego składnika, czyli *analitu*. Dane przedstawione na ryc. 4 dają wyobrażenie o różnorodności informacji analitycznych. Oznaczane składniki mogą występować w badanych próbkach na bardzo różnych poziomach zawartości. Oczywiście jest, że im mniejsza zawartość

oznaczanego składnika tym większa skala trudności i większe wyzwanie.

Właśnie informacje o występowaniu i stężeniach składników śladowych są niezbędne w wielu dziedzinach nauki i techniki (ryc. 5). Jako przykład, który może zainteresować lekarzy, chciałbym podać liczbę lotnych związków organicznych emitowanych przez zdrowy organizm człowieka. Ich liczba oraz wzajemne proporcje mogą się zmieniać w zależności od stanu

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

LICZBA ZNANYCH ZWIĄZKÓW CHEMICZNYCH

Data poszukiwań	02.12.2014	20.01.2015	09.03.2015	14.05.2015	15.10.2015
Liczba znanych związków	65 844 568	65 919 112	65 996 429	66 139 345	66 375 263
Liczba znanych reakcji chemicznych	70 343 169	77 345 279	78 453 306	79 819 560	82 968 025
Liczba substancji chemicznych dostępnych w obrocie handlowym	80 820 549	94 519 032	100 187 555	100 480 339	105 205 656
Liczba związków chemicznych podlegających uregulacjom prawnym	312 274	312 309	312 863	344 002	345 046

Zródło: Chemical Abstract System (CAS)
Dane na dzień: 14.05.2015

www.pg.gda.pl

2

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

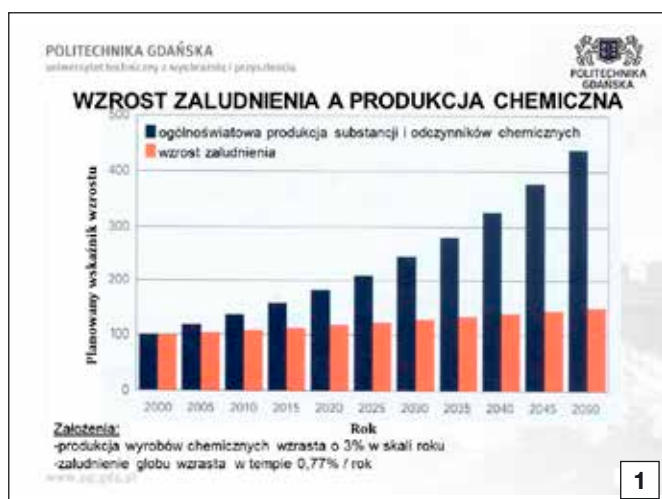
ZAPOTRZEBOWANIE NA INFORMACJE ANALITYCZNE

Wyniki analizy reprezentatywnych próbek powinny być źródłem informacji niezbędnych do:

- Określenia stanu (jakości) badanego obiektu materialnego,
- Potwierdzenia postawionej hipotezy badawczej,
- Podjęcia właściwej decyzji (administracyjnej, gospodarczej i prawnej, medycznej).
- Podniesienia poziomu świadomości społeczeństwa.

www.pg.gda.pl

3

1

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

RODZAJE INFORMACJI ANALITYCZNYCH ZAWARTE W WYNIKU ANALITYCZNYM

I. Informacje jakościowe

1. Czy analit występuje w próbce? TAK/NIE

II. Informacje ilościowe

1. Czy analit występuje w próbce na poziomie wyższym niż dopuszczalny? TAK/NIE

2. Jakiej jest stężenie/ilość analitu w próbce?

3. W jakiej formie fizycznej lub postaci chemicznej analit występuje w próbce?

ANALITYKA SPECJACYJNA

4. W jakiej części badanego obiektu występuje analit?

ANALITYKA ROZMIESZCZENIA

5. Jakie są fluktuacje czasowe stężenia analitu?

www.pg.gda.pl

4

Prof. dr hab. inż. Jacek Namieśnik

zdrowia. To daje duże możliwości w zakresie diagnostyki medycznej oraz telemedycyny.

Analityka chemiczna odgrywa też istotną rolę w procesach otrzymywania materiałów specjalnego przeznaczenia. W przypadku np. materiałów dla przemysłu elektronicznego szczególną rolę odgrywa ich czystość.

Jak do tej pory najczystszym materiałem wytworzonym przez człowieka jest pierwiastek german. By ten materiał mógł

być wykorzystany w przemyśle elektrycznym, suma wszystkich zanieczyszczeń nie może przekraczać poziomu 9-10% (ryc. 6). W laboratoriach analitycznych o najwyższej renomie i specjalizacji prowadzi się prace w celu oznaczenia analitów na poziomie części na kwadrylion ($1 \text{ ppq} = 10^{-15}$). To jest prawdziwa skala wyzwania.

Wyniki pomiarów analitycznych nie zawsze są źródłem miarodajnej informacji analitycznej. Trudno jest mówić o właściwej diagnozie, którą ma postawić lekarz, jeśli nie będzie dysponował miarodajnymi informacjami uzyskanymi w wyniku analizy odpowiednich próbek różnych materiałów pobranych od pacjenta. Jeżeli brak jest odpowiednich narzędzi, to można uzyskać efekt przeciwny, czyli dezinformację, co jest gorsze od braku informacji. Te narzędzia to odpowiednie systemy kontroli i zapewnienia jakości wyników pomiarów analitycznych. Wtedy dopiero możemy mówić o analityce chemicznej (ryc. 7).

Trzeba więc pamiętać, że źródłem miarodajnej informacji analitycznej jest wynik końcowy analizy zapisany w takiej postaci jak na ryc. 8. Jeśli tak nie jest, to lepiej nie zaczynać badań analitycznych! Bo może dojść do katastrofy w postaci dezinformacji.

Dostęp do nowoczesnego sprzętu analitycznego jest coraz łatwiejszy. Gorzej natomiast jest z wiedzą i znajomością chemizmu procesów, które zachodzą w przyrządzie w trakcie analizy. Wielkim nieszczęściem jest traktowanie urządzeń pomiarowych jak cudownej czarnej skrzynki. Takie przekonanie to pierwszy krok do katastrofy. Właściciel czy też dysponent sprzętu to na pewno nie jest chemik analityk.

Konsekwencją braku wiedzy czy też niezrozumienia chemizmu procesów zachodzących w przyrządzie pomiarowym jest bezradność w obliczu szeregu cyfr wypluwanych przez przyrząd. Słyszy się często stwierdzenie w rodzaju: *Tak mi wyszło* czy też ogłasza się rewolucyjne teorie oparte na błędnych podstawach. Lepiej więc by każdy zajmował się tym, na czym się zna zgodnie z przysłowiem: *Trzymaj się szewcze swojego kopyta*. Niniejszy wykład daje mi dobrą sposobność do takiego przekazu natury dydaktyczno-organizacyjnej.

Dziedziną naukową, którą zajmuję się od ponad 40 lat jest chemia analityczna, często nazywana analityką chemiczną. To w szczególności analityka zanieczyszczeń środowiska, a od pewnego czasu zajmuję się również badaniami analitycznymi żywności oraz nowymi rozwiązaniami metodycznymi w zakresie wykorzystania technologii nosa elektronicznego w diagnostyce medycznej, w tym także w telemedycynie. Moim zamiarem w tym wykładzie było zwrócenie Państwa uwagi na kilka podstawowych aspektów działalności chemików analityków (ryc. 9).

Kończąc chciałbym stwierdzić, że jestem człowiekiem szczęśliwym i spełnionym, bo robię to, co jest moją pasją i sensem życia, a na dodatek jestem za to nagradzany i wyróżniany. Dzieje się tak z dwóch powodów. Pierwszy to moja rodzina, gdzie stale spotykam się ze zrozumieniem oraz akceptacją dla moich ciągłych wyjazdów i nieobecności w domu oraz nieuczestniczenia w pracach i obowiązkach domowych.

Dziękuję za to mojej żonie Krystynie oraz córkom: Kasi i Heikkim oraz Justynie z Tadeuszem. Mam wspaniały dom, żadnych zmarwieni ani kłopotów. Mogę skoncentrować się na pracy i kierowaniu Katedrą.

Drugi powód, nie mniej ważny niż pierwszy, to wspaniały zespół. Chociaż jest on bardzo liczny – złożony z 11 pracowników samodzielnych, 3 adiunktów i ponad 40 doktorantów, to udaje się nam pracować zgodnie, co na pewno przynosi wartość dodaną w postaci efektywniejszego wykorzystania środków i aparatury. Pozwala to nam również podejmować się re-

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

OBSZARY WYKORZYSTANIA ANALITYKI ŚLADÓW

- CHEMIA ŚRODOWISKA (obieg materii w przyrodzie)
- BIOCHEMIA (genomika, proteomika, metabolomika, transkryptomika ...)
- EKOTOKSYKOLOGIA (biodostępność – bioakumulacja)
- INŻYNIERIA MATERIAŁOWA (materiały specjalnej czystości/ materiały o specjalnych właściwościach)
- DIAGNOSTYKA MEDYCZNA

www.pg.gda.pl

5

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

NAJCZYSTSZY WYTWORZONY MATERIAŁ

GERMAN (Ge) → przemysł elektroniczny

Czystość 11 N
99,999999999%

Suma wszystkich zanieczyszczeń

0,00000001 % czyli 10 ppt

10^{-12} g zanieczyszczeń w próbce o masie 1 g.

www.pg.gda.pl

6

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

ANALIZA CHEMICZNA – ANALITYKA CHEMICZNA

ANALIZA CHEMICZNA (chemia analityczna)	+	System kontroli i zapewnienia jakości wyników analitycznych	=	ANALITYKA CHEMICZNA
--	---	---	---	----------------------------

www.pg.gda.pl

7

doktorem *honoris causa* naszej Uczelni

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

ŹRÓDŁO INFORMACJI ANALITYCZNEJ

WYNIK ANALIZY = WARTOŚĆ ŚREDNIA (\bar{x}) ± NIEPEWNOŚĆ

8

alizacji wielu grantów o charakterze interdyscyplinarnym. To wyróżnienie to zasługa całego zespołu. Dziękuję Wam za te lata ciężkiej pracy i wielu wyrzeczeń. Jestem dumny i szczęśliwy, że mogę kierować takim wspaniałym zespołem. Chylę przed Wami głowę.

Jako życiową wskazówkę przyjmuję dewizę greckiego malarza Apellesa, którą w swojej *Historii Naturalnej* przytoczył Pliniusz Starszy. Brzmi ona *Nulla dies sine linea*, czyli *Żaden dzień bez kreski*. Mówiąc inaczej, nie może być dnia bez choćby niewielkiego wysiłku czy też pracy.

Bardzo dziękuję za uwagę.

POLITECHNIKA GDAŃSKA
uniwersytet techniczny z wyobraźnią i przyszłością

MOJA DROGA NAUKOWA

Okres	Tematyka prowadzonych badań	Dodatkowe informacje
1972-1975	ANALIZA ELEMENTARNA Budowa aparatury do jednoczesnego CHX w próbkach związków organicznych	Prace na etapie naukowo-technicznym a później naukowo-badawczym w zespole prof. Edmunda Kozłowskiego
1975-1978	PARAMETRY SUMARYCZNE DO OCENY STOPNIA ZANIECZYSZCZANIA POWIETRZA Metodyki oznaczania całkowitej zawartości węgla i węgla organicznego w powietrzu atmosferycznym	Praca doktorska wykonana pod kierownictwem prof. E. Kozłowskiego
1978-1986	BADANIA POJEMNOSCI SORPCYJNEJ RÓŻNYCH SORBENTÓW METODY I URZĄDZENIA DO WYTWARZANIA GAZOWYCH MIESZANIN WZORCOWYCH	Punkt startowy do badań w zakresie oszacowania poziomu zanieczyszczeń środowiska i procesów w nim zachodzących
1986-	ANALITYKA i MONITORING ZANIECZYSZCZEŃ Metodyki oznaczania szerokiego spektrum ksenobiotyków w próbkach środowiska nieożywionego i bioty	Nowe rozwiązania metodyczne i aparaturowe
2005-	BADANIA JAKOSCI PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH	Nowe rozwiązania metodyczne
2010 -	Poszukiwanie biomarkerów chorób układu oddechowego	Zastosowanie technologii e-nosa

www.pg.gda.pl

LUMEN 2015 dla rektora Morysia

Prof. Janusz Moryś, rektor GUMed, otrzymał nagrodę w kategorii „Zarządzanie uczelnią” w Konkursie Liderzy Zarządzania Uczelnią LUMEN 2015. Kapituła Konkursu doceniła zmiany w zarządzaniu Gdańskim Uniwersytetem Medycznym, które spowodowały, że Uczelnia ma najwyższy w kraju odsetek studentów zagranicznych. Uroczysta Gala odbyła się 23 listopada br. w Warszawie.

Oprócz rektora Morysia nagrodę w tej kategorii otrzymał także prof. Ryszard Górecki, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, m.in. za rozbudowę UWM, powołanie Wydziału Nauk Medycznych oraz zrealizowanie pierwszego w Polsce projektu „Green University”. Rektora Politechniki Gdańskiej prof. Henryka Krawczyka nagrodzono za umocnienie pozycji PG jako uczelni rozwijającej nowe technologie i stworzenie nowoczesnej infrastruktury technicznej dla kształcenia inżynierów przyszłości. Prof. Paweł Górski, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi otrzymał nagrodę za wprowadzenie zasad zarządzania umożliwiających elastyczną reakcję uczelni na zmiany ekonomiczne i społeczne. Dyrektor generalną Uniwersytetu SWPS Małgorzatę Wróblewską doceniono za istotny wkład w uzyskanie przez uczelnię w czerwcu 2015 r. statusu pierwszego w Polsce niepublicznego uniwersytetu przymiotnikowego. Rektor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie prof. Witold T. Bielecki otrzymał nagrodę za wdrożenie nowych mechanizmów kierowania rozwojem uczelni. Dzięki jego wysiłkom ALK plasuje się na czołowych miejscach w rankingach krajowych i międzynarodowych, jest także liderem w umiędzynarodowieniu.

W kategorii „Innowacyjność” jury nagrodziło zespół Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii ds. komercjalizacji pod kierownictwem dr. Jacka Firleja, który opracował proces komercjalizacji wyników badań naukowych prowadzonych na Politechnice Wrocławskiej.

Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. Włodzimierz Nykiel z zespołem otrzymał nagrodę w kategorii „Współpraca z otoczeniem”. Nagrodę przyznano za mentoringowy program Absolwent VIP, który ma rozwijać osobisty i zawodowy potencjał najzdolniejszych studentów poprzez zapewnienie im wsparcia ze strony najwybitniejszych absolwentów uczelni.

Dwie równorzędne nagrody przyznano w kategorii „Infrastruktura”. Profesorowie Stanisław Chwirot, Ireneusz Grabowski i Włodzimierz Jaskólski otrzymali nagrodę za rozbudowę Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i utworzenie w nim Centrum Optyki Kwantowej. W tej kategorii doceniono również prof. Stanisława Wincenciaka z Politechniki Warszawskiej, który zarządza realizacją projektu Warszawa Przestrzeń Technologiczna – Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii PW.

W kategorii „Umiędzynarodowienie” nagrodzono dr hab. inż. Katarzynę Pernal, dyrektor Międzynarodowej Szkoły Doktorskiej Politechniki Łódzkiej. W MSD PŁ można uzyskać doktorat w międzynarodowym środowisku, w języku angielskim, w sposób elastyczny i dostosowany do indywidualnych potrzeb. Drugą równorzędną nagrodę w tej kate-

gorii przyznano prof. Grzegorzowi Mazurkowi z Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie za rozwijanie i scalanie w uczelni procesów internacjonalizacji, które są kluczowym elementem strategii ALK.

W konkursie przyznano także nagrodę specjalną. Otrzymała ją Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych za realizację inicjatywy „Dziewczyny na politechniki”.

Nagroda LUMEN jest przyznawana osobom i zespołom odpowiedzialnym za realizację projektów w pięciu obszarach efektywnego zarządzania uczelnią wyższą. W pierwszej edycji konkursu nagradzane były inicjatywy zrealizowane w okresie ostatnich 5 lat (od 2010 do 2015 roku). Organizatorzy chcą pokazać ich osiągnięcia w pełnym świetle, stąd słowo *lumen* w nazwie Konkursu.

Pierwszą edycję Konkursu Liderzy Zarządzania Uczelnią LUMEN 2015 zorganizowały: Fundacja Edukacyjna Perspektywy oraz firma doradcza PCG Polska. W konkursie wyróżniane są osoby i zespoły, które w innowacyjny sposób zarządzają uczelniami.

Do konkursu nadesłano 169 zgłoszeń z 65 uczelni: 50 publicznych i 15 niepublicznych. Zwycięzców w każdej z kategorii wyłoniła kapituła złożona z uznanych postaci ze świata szkolnictwa wyższego, nauki i biznesu. Przewodniczył jej były prezes Polskiej Akademii Nauk prof. Michał Kleiber.

□

Z Laureatem nagrody LUMEN 2015 rozmawia prof. Wiesław Makarewicz

Gratuluje Panu Rektorowi tego zaszczytnego wyróżnienia. Cieszymy się ogromnie, że w pierwszej edycji Konkursu Liderzy „Zarządzania uczelnią” LUMEN 2015 nagroda w kategorii zarządzanie uczelnią powędrowała do rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Jakie uczucia towarzyszyły Panu Rektorowi w momencie odbierania tego zaszczytnego wyróżnienia?

Na pewno duża radość i dumę z tego, że ktoś zauważył nasze wysiłki. Odebrałem to nie jako osobistą nagrodę, ale bardziej dla instytucji i zespołu ludzi, których udało mi się zarazić ideą, że można w Uczelni coś zmienić, coś zrobić inaczej. Ja mam jedynie zaszczyt tym zespołem kierować i go reprezentować. Rzeczywiście w Uczelni dużo rzeczy się zmieniło, wiele uległo radykalnej poprawie i ta nagroda jest docenieniem tego, że jako zespół potrafiliśmy się zmienić i lepiej dostosować do współczesności.

Co w Pańskim odczuciu zaważyło w głównej mierze na nominacji Pana w kategorii „Zarządzanie uczelnią”?

Myślę, że czynnikiem decydującym była zrealizowana z sukcesem idea całościowego scalenia Uczelni i kampusu przez sprowadzenie wszystkiego w jedno miejsce, ułatwiający tym samym zarządzanie i kontrolę. Drugim czynnikiem, w mojej ocenie, było szerokie wprowadzenie i oparcie zarządzania na systemach informatycznych, co bardzo ułatwiło życie wielu osobom i usprawniło zarządzanie Uczelnią. Na początku nie było to łatwe, wdrożenie napotykało na wiele trudności, ale sądzę, że dzisiaj już nikt sobie nie wyobraża funkcjonowania bez tego wsparcia informatycznego. Trzecim czynnikiem były niewątpliwie sukcesy we wdrażaniu szerokiego programu inwestycyjnego. Mam tu na myśli terminową realizację budowy CMI, rozpoczęcie budowy nowego budynku szpitala dla klinik zachowawczych, jak i szereg innych mniejszych inwestycji na terenie Uczelni. Mam wrażenie, że bardzo ważne było także to, iż wszystkie te inwestycje były podporządkowane ogólnemu zamierzeniu, jakim była centralizacja Uczelni. Drugim istotnym elementem była chęć poprawy warunków pracy personelu i nauczania studentów, co przecież jest podstawową misją Uczelni.

Czy zbliżając się do końca drugiej rektorskiej kadencji czuje się Pan człowiekiem spełnionym?

Myślę, że tak. Trudno mi myśleć inaczej, spoglądając na zmiany, które udało nam się wprowadzić. To, że wybudowaliśmy

nowoczesny, funkcjonujący już szpital i rozpoczęliśmy budowę drugiego, to naprawdę oznacza zmodernizowanie naszej bazy stosownie do wymagań XXI wieku. To w oczywisty sposób musi napawać dumą i zadowoleniem. Uczelnia wygląda dziś więcej niż dobrze, plasujemy się wysoko w rankingach – zostało osiągnięte chyba wszystko to, czego można się było spodziewać od rektora. Musimy jednak pamiętać, że tylko częściowo jest to moja zasługa. To, że tak potoczyły się losy Uczelni, jest także zasługą rektorów poprzednich kadencji. Każdemu z nich można przypisać sporą część tego sukcesu, który stał się teraz moim udziałem.

Bardzo dziękuję za rozmowę i raz jeszcze serdecznie gratuluje.

Praktyki lekarskie w Austrii 2016

Austriackie Kluby Lions oferują studentom V roku kierunku lekarskiego naszej Uczelni możliwość uzyskania stypendium na odbycie 4-tygodniowej bezpłatnej praktyki w Austrii w sierpniu 2016 r. w dużym, wielospecjalistycznym szpitalu w Wels-Grieskirchen (Klinikum Wels-Grieskirchen) zatrudniającym 3 500 osób personelu, w tym ponad 500 lekarzy.

Austriackie Kluby Lions oferują studentom:

- bezpłatną 4-tygodniową praktykę szpitalną,
- bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie,
- kieszonkowe w kwocie 170 euro,
- opiekę i program towarzysko-rekreacyjny.

Warunkiem ubiegania się o te stypendia są:

- dobre wyniki w nauce i aktywne uczestnictwo w życiu naukowym GUMed,
- bardzo dobra znajomość języka niemieckiego,
- gotowość do pokrycia we własnym zakresie kosztów ubezpieczenia i podróży.

Kandydaci proszeni są o złożenie aplikacji wraz z CV i podanie numeru telefonu kontaktowego do 20 lutego 2016 r. w Dziale Współpracy z Zagranicą, Promocji i Projektów Rozwojowych (rektorat, pok. nr 3, mgr Dawid Spychała). Rozmowa kwalifikacyjna odbędzie się na przełomie lutego i marca 2016 r.

Wręczenie dyplomów doktora habilitowanego i promocje doktorskie

Tradycyjnie w Dworze Artusa wręczono dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk o zdrowiu oraz promocje na stopień naukowy doktora nauk medycznych, doktora nauk o zdrowiu i doktora nauk farmaceutycznych doktorantów Wydziałów: Lekarskiego, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu GUMed. Uroczystość odbyła się 23 października br. Uczestniczył w niej zespół promocyjny w składzie: rektor prof. Janusz Moryś, prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia prof. Leszek Bieniaszewski, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. Piotr Lass oraz 26 promotorów Wydziału Lekarskiego, 9 promotorów Wydziału Nauk o Zdrowiu i 7 promotorów Wydziału Farmaceutycznego.

Uroczystość rozpoczął Rektor powitaniem gości, promotorów i doktorantów, które uświetniło odpalenie feluki. Po prze-

mówieniu prof. Morysia odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów doktora habilitowanego.

Dziekani odczytali treść dyplomu i wręczyli je swoim habilitantom. Dziekan Wydziału Lekarskiego wręczył dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych 19 doktorom: dr hab. Marii Bieniaszewskiej, dr hab. Ludmile Danitowicz-Szymanowicz, dr hab. Barbarze Drogoszewskiej, dr hab. Katarzynie Garbacz, dr hab. Andrzejowi Gołębiowskiemu, dr hab. Ninelii Irdze-Jaworskiej, dr hab. Miłoszowi Jaguszewskiemu, dr hab. Tomaszowi Jarzembowskiemu, dr hab. Adamowi Kosińskiemu, dr hab. Wojciechowi Makarewiczowi, dr hab. Rafałowi Pawlaczkowi, dr hab. Andrzejowi Skorkowi, dr hab. Wojciechowi Sobiczewskiemu, dr hab. Annie Starzyńskiej, dr hab. Ewie Stelmańskiej, dr hab. Zoranowi Stojećewowi, dr hab. Beacie Szostakowskiej, dr hab. Stefanowi Tukajowi i dr hab. Annie Żaczek.

Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu wręczył pierwszy dyplom doktora habilitowanego nauk o zdrowiu dr hab. Justynie Rogowskiej.

Rektor złożył gratulacje nowym samodzielnym pracownikom nauki oraz życzył dalszych sukcesów w osiągnięciach naukowych.

Promocji 45 doktorantów Wydziału Lekarskiego dokonała dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak, 10 doktorantów Wydziału Farmaceutycznego dziekan prof. Wiesław Sawicki i 17 doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu dziekan prof. Piotr Lass. Dyplomy doktoranci otrzymali z rąk swoich promotorów, a doktorantom, których promotorzy byli nieobecni, dyplomy wręczyli dziekani.

O oprawę muzyczną zadbał Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego im. T. Tylewskiego pod dyrekcją mgr. Jerzego Szarafińskiego.

Z działalności SPNJO

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych przy współpracy z Cambridge English Language Assessment oraz British Council zorganizowało 24 października br. V edycję oficjalnego *pretestingu*, tym razem na poziomie CAE (*Advanced C1*) oraz CPE (*Proficiency C2*). Wzięli w nim udział pracownicy, studenci i doktoranci oraz grupy połoźnictwa II stopnia. Uczestnicy mieli okazję sprawdzić swoje umiejętności pisząc różne części egzaminu Cambridge: *Listening*, *Writing* oraz *Reading* i *Use of English*. Pretest był poprzedzony 20-minutowym *Anchor Test*. Wyniki egzaminu wkrótce.

Koordynatorem projektu była mgr Magda Warzocha, a nadzór nad egzaminem sprawowała dr Anna Kuciejczyk. Wkrótce kolejne bezpłatne *pretestingi* egzaminów Cambridge.

Magdalena Krause-Müller,
Dziekanat Wydziału Lekarskiego – Sekcja ds. Naukowych

Umowa o współpracy polskich biobanków z biobankami Wielkiej Brytanii

Rektor prof. Janusz Moryś w imieniu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (Centralnego Banku Tkanek i Materiału Genetycznego, Zakładu Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej) i innych polskich biobanków, a także w imieniu Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (KRAUM) podpisał umowę o współpracy między Konsorcjum Polskich Biobanków (BBMRI.PL) i Konsorcjum Biobanków Wielkiej Brytanii (UK Biobank). Uroczystość odbyła się 18 listopada 2015 r. w Ministerstwie Gospodarki podczas międzynarodowych warsztatów *Precision medicine: the essential building blocks*, organizowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz z Ambasadą Brytyjską w Warszawie, Ministerstwo Gospodarki oraz Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE. W przygotowaniu umowy, a także w warsztatach poświęconych powiązaniu biobankowania materiału biologicznego pochodzącego od człowieka z medycyną precyzyjną (nazywaną też spersonalizowaną) i badaniami nad nowymi podejściami w farmakoterapii, wzięli udział pracownicy GU-Med: prof. Leszek Kalinowski, dr Jarosław Skokowski i prof. Witold Rzyman.

□

Wynalazek z Wydziału Farmaceutycznego uzyskał Patent RP

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej wystawił 2 listopada br. Dokument Patentowy na wynalazek pt. *Adhezyjny opatrunek silikonowy, zawierający suchy wyciąg z cebuli i heparynę drobnocząsteczkową oraz sposób jego otrzymywania*. Patent na rzecz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego otrzymał nr 220765.

Wynalazek został opracowany pod kierunkiem prof. Małgorzaty Sznitowskiej, kierownika Katedry i Zakładu Farmacji Sto-

sowanej. Współtwórcami są: dr Maria Żebrowska (Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej), dr Marzena Jamrógiewicz (Katedra i Zakład Chemii Fizycznej), dr hab. Krystyna Pieńkowska (Katedra i Zakład Chemii Fizycznej) oraz mgr Marek Ruzikowski (2R Pharma Consultants Ltd.). Aktualnie prowadzone są działania służące komercjalizacji wynalazku, który będzie przeznaczony do terapii blizn, w tym blizn hipertroficznyczych oraz keloidów.

prof. dr hab. Małgorzata Sznitowska

dr Maria Żebrowska

dr Marzena Jamrógiewicz

dr hab. Krystyna Pieńkowska

mgr Marek Ruzikowski

Czwarte spotkanie badaczy z Wilna i Gdańska

W tym roku gospodarzem Konferencji *4th Vilnius-Gdańsk Meeting on Hypertension, Kidney Disease and Cardiovascular Protection* był Uniwersytet w Wilnie. Konferencja odbyła się 25 września, a dzień następný poświęcony był zwiedzaniu miasta. Uczestniczyło w niej około 100 osób, w tym 30-osobowa grupa badaczy z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Polska grupa tradycyjnie już podróżowała do Wilna wynajętym autokarem, co sprzyjało dyskusjom naukowym i towarzyskiej integracji. Strona litewska dotożyła wszelkich starań, by zapewnić dobre warunki do przeprowadzenia Konferencji, która obradowała w Hotelu Astoria Radisson Blue w centrum Wilna.

Mające już swoją historię Konferencje stawiają sobie za cel przełamywanie barier i nawiązują do wspólnej historii Uniwersytetów Medycznych w Gdańsku i Wilnie. Warto przypomnieć § 1 Statutu naszej Uczelni, w którego punkcie 1 możemy przeczytać: *Gdański Uniwersytet Medyczny, zwany dalej „Uniwersytetem” lub „Uczelnią” jest uczelnią publiczną, powołaną dekretem Krajowej Rady Narodowej z dnia 8 października 1945 r. o utworzeniu Akademii Lekarskiej w Gdańsku, nawiązującą do tradycji Atheneum Gedanense z Katedrą Anatomii i Medycyny, założoną w 1580 r. oraz Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.*

Inicjatorem tych spotkań ze strony naszej Uczelni był prof. Krzysztof Narkiewicz, który w ten sposób chciał w pewnej mierze zrealizować testament swego Ojca, wilnianina, prof. Olgierda Narkiewicza, a ze strony litewskiej prof. Marius Miglinas, kierownik Kliniki Nefrologii Uniwersytetu w Wilnie i prezes Litewskiego Towarzystwa Nacisnienia Tętniczego. Przyjęto, że konferencje będą organizowane naprzemiennie w Gdańsku i w Wilnie.

Pierwsza Konferencja z tej serii odbyła się w Gdańsku w maju 2012 r., a druga w Wilnie w październiku 2013 r. i zaowocowała podjęciem przez władze obu Uczelni decyzji o nawiązaniu oficjalnej współpracy. Trzecia Konferencja została zorganizowana we wrześniu 2014 roku w Gdańsku.

Konferencje cechuje bardzo wysoki poziom naukowy i niewątpliwie przyczyniają się znacząco do integracji i współpracy obu środowisk akademickich. W przygotowaniu jest wspólny

projekt naukowo-badawczy poświęcony niewydolności serca. Kolejną piątą konferencją zaplanowaną jest w Gdańsku na 24 września 2016 r.

Tegoroczną Konferencję otworzyli profesorowie Marius Miglinas i Krzysztof Narkiewicz. Uczestników powitała też prof. Janina Tutkuvienė, dziekan Wydziału Lekarskiego i kierownik Zakładu Anatomii, Histologii i Antropologii Uniwersytetu w Wilnie.

W programie Konferencji znalazły się następujące wystąpienia:

- *Vilnius roots of the Medical University of Gdańsk* – Wiesław Makarewicz (Gdańsk)
- *How to improve patient compliance and blood pressure control?* – Krzysztof Narkiewicz (Gdańsk)
- *Coronary calcium score vs coronary CT angiography in CAD risk prediction* – Mindaugas Matačiunas (Vilnius)
- *Who should get a CRT in 2015?* – Alicja Dąbrowska-Kugacka (Gdańsk)
- *Heart failure with preserved ejection fraction* – Jelena Čelutkienė (Vilnius)
- *Emerging role of nuclear imaging* – Donatas Vajauskas (Vilnius)
- *Should low-intermediate risk patients have transcatheter aortic valve implantation (TAVI)?* – Marcin Fijałkowski (Gdańsk)
- *Should patients with asymptomatic, severe mitral regurgitation have surgery?* – Vilius Janušauskas, Kęstutis Ručinskas (Vilnius)
- *Jędrzej Śniadecki – his achievements and flirtation with nephrology* – Bolesław Rutkowski (Gdańsk)
- *Social disparity and chronic kidney disease* – Laurynas Rimševičius (Vilnius).

Wieczorem zostaliśmy zaproszeni przez gospodarzy na uroczystą kolację. Ku naszej radości była ona poprzedzona krótkim zwiedzaniem Uniwersytetu Wileńskiego, z którego rekrutuje się znaczna część znakomitej powojennej kadry Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Zwiedzanie rozpoczęliśmy od Dziedzińca Bibliotecznego, następnie przez dziedziniec Macie-

Polska grupa przed wejściem do Radisson Blu Royal Astorija Hotel, w którym odbywało się spotkanie

Przed rozpoczęciem obrad, stoją od lewej: doc. Jelena Čelutkienė (Wilno), prof. Czesław Stoba, prof. Krzysztof Narkiewicz, prof. Marius Miglinas (Wilno), prof. Wiesław Makarewicz, prof. Bolesław Rutkowski

ja Sarbiewskiego, na którym znajduje się słynna księgarnia „Litera”, w której freski sklepienia ukazują wizerunki cenionych profesorów i studentów wileńskiej *Alma Mater*, dotarliśmy do barokowego dzieła Piotra Skargi (dzisiaj zwanego Wielkim), pierwszego rektora Akademii Wileńskiej. Z Dziedzińca znajduje się wejście do kościoła świętych Janów, z górującą nad miastem dzwonnica. Kościół przez lata pełnił rolę kościoła uniwersyteckiego, w związku z czym odbywały się tu nie tylko nabożeństwa, ale i dysputy naukowe. Podobnie jest dzisiaj. Od 1991 r. przywrócony został celom sakralnym, ale odbywają się w nim również ważne uroczystości uniwersyteckie, np. dyplomatoria. W kościele św. Janów jednym z organistów był Stanisław Moniuszko, my zaś mieliśmy przyjemność wysłuchać fragmentu koncertu organowego. Następnie przez Bibliotekę Uniwersytecką dotarliśmy do obserwatorium, które było wzniesione w latach 1782-1788 przez Marcina Knakfusa. Zwiedzaliśmy klasycystyczną Białą Salę i zlokalizowaną obok niej salę Joachima Lelewela, pełną cennych książek, zabytkowych map i globusów oraz salę Franciszka Smuglewicza z niezwyklej urody freskami jego autorstwa. Obecnie w tej sali znajdują się rękopisy Biblioteki Uniwersyteckiej. Następnie przeszliśmy do nieczynnej już wieży obserwacyjnej skąd, po pokonaniu bardzo wąskich i długich schodów roztaczał się uroczy widok na panoramę miasta. Na terenie całego uniwersytetu znajdowaliśmy ślady znakomitych rodaków. Jego rektorami byli m.in.: Piotr Skarga, Jakub Wujek i Jan Śniadecki. A wykształcenie w wileńskiej uczelni zdobyli m.in.: Jędrzej Śniadecki, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Ignacy Kraśzewski, Wincenty Pol, Melchior Wańkowicz czy noblista Czesław Miłosz.

Po zakończonym zwiedzaniu udaliśmy się na wspólną z naszymi gospodarzami kolację do uroczej restauracji zlokalizowanej na terenie Uniwersytetu. Kolacja przebiegała w bardzo miłej atmosferze, która umożliwiła bliższą integrację środowiska gdańskiego i wileńskiego w mniej zobowiązującej atmosferze.

prof. Krzysztof Narkiewicz,
prof. Wiesław Makarewicz

Sprostowanie

W *Gazecie AMG* 11/2015 w relacji z uroczystości inauguracyjnej roku akademickiego 2015/2016 na s. 7, wymieniając osoby powitane na uroczystości przez Rektora, błędnie wymieniliśmy nazwisko prof. Jana Skokowskiego, który jest wprawdzie aktualnym wiceprezesem Stowarzyszenia Absolwentów w GUMed, lecz Rektor wymienił w tym kontekście nazwisko dr. Jerzego Kossaka. Za błąd redakcja *Gazety AMG* uprzejmie przeprasza. □

Alina Boguszewicz

Jędrzej Śniadecki i Jego zasługi dla chemii, fizjologii i medycyny

Można by zapytać dlaczego akurat poniższe rozważania postanowiłem poświęcić Jędrzejowi Śniadeckiemu? Po pierwsze warto przypomnieć tego wielkiego uczonego, który jest jedną z ważnych postaci późnego okresu oświecenia w naszym kraju. Po drugie, mając okazję zapoznać się z Jego działalnością i osiągnięciami, uznałem je za fascynujące i warte upowszechnienia. Po trzecie w niezwykle ciekawych opisach przypadków klinicznych dokonywanych przez Jędrzeja Śniadeckiego znaleźliśmy wraz z przyjacielem, z którym zajmujemy się historią nefrologii powiązania tego znakomitego chemika, fizjologa i lekarza z dziedziną bliską memu sercu od czterdziestu pięciu lat. Miałem okazję przedstawić te wszystkie aspekty w trakcie wykładu podczas IV Gdańsko-Wileńskiego Seminarium, które tym razem odbywało się w Wilnie w dniach 25-26 września br. Jeśli dodać do tego informację, że działalność naukowa i edukacyjna Jędrzeja Śniadeckiego związana była ściśle z Uniwersytetem Wileńskim, którego historia spleta się z historią naszej Uczelni, to chyba nie trzeba już więcej uzasadnień dla podjęcia tego tematu. Dodatkowy argument stanowi może fakt, iż sam urodziłem się w Wilnie, co niewątpliwie dodaje jeszcze zabarwienia emocjonalnego temu przedsięwzięciu.

igi Galvani i Alessandro Volt, doskonały chemik – Giovanni Antonio Scopola, sławny anatom – Antonio Scarpa czy fizjolog Lazzaro Spalanzani, a także znakomitych klinicystów: Pietro Mascatię oraz Basiano Carminatę. Po zakończeniu studiów w Pawii, gdzie J. Śniadecki uzyskał stopień doktora w zakresie medycyny i filozofii, planował udać się do Paryża. Miał bowiem zamiar pogłębiać swoją wiedzę chemiczną pod skrzydłami wielkiego Antoine'a Lavoisiera. Niestety był to okres Rewolucji Francuskiej, a sam Lavoisier stracił życie pod gilotyną jako jeden z wrogów ludu. Dlatego też Jędrzej Śniadecki w 1793 roku udał się do Uniwersytetu w Edynburgu, znakomitego ośrodka naukowego, gdzie miał okazję pracować z takimi naukowcami jak: chemik

Joseph Black, anatom Aleksander Munro czy internista Andrew Duncan. Następnie przez pół roku przebywał w Wiedniu, pogłębiając wiedzę medyczną u przedstawicieli Pierwszej Wiedeńskiej Szkoły Medycznej. Można uznać, że Jędrzej Śniadecki odbył studia zarówno w zakresie chemii, jak i medycyny, co znalazło potem odbicie w Jego działalności edukacyjnej i naukowej. W roku 1796 wrócił do kraju i podjął ważne życiowe decyzje. Po pierwsze ożenił się. Jego wybranką została Konstancja Mikułowska, która wspierała go potem przez 34 lata pożycia małżeńskiego. Jednocześnie rozpoczął praktykę lekarską na Wołyniu. Nie było mu jednak dane długo cieszyć się pozycją prowincjonalnego lekarza, ponieważ w roku 1797 został powołany na stanowisko profesora chemii w Szkole Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego. Należy wyjaśnić, że taką właśnie nazwę nosił podówczas Uniwersytet w Wilnie. Warto także nadmienić, że w tym czasie funkcję rektora w tej Uczelni pełnił starszy ze znakomitych braci Śniadeckich, doskonały fizyk i matematyk – Jan. Natomiast Jędrzej kierował katedrą chemii w Wilnie przez okres dwudziestu pięciu lat, to znaczy do roku 1822. Dzięki Jego staraniom powstał całkowicie nowy budynek wyposażony w nowoczesną, jak na owe czasy apa-

Rys biograficzny

Jędrzej Śniadecki urodził się 30 listopada 1768 roku w Żnieniu. Jego ojciec – Jędrzej Śniadecki Senior był dobrze wykształconym właścicielem ziemskim, ponieważ ukończył słynne Kolegium Lubrańskie w Poznaniu. Matka Franciszka Giszczyńska także potrafiła przekazać dzieciom szacunek dla nauki. Jędrzej był najmłodszym spośród czworga rodzeństwa, najstarszy był Jan – sławny matematyk i fizyk. Początki edukacji Jędrzeja Śniadeckiego związane były ze szkołą klasztorną w Trzemesznie, a następnie ze sławnym kolegium Nowodworskiego w Krakowie. Na zakończenie nauki w tej instytucji, od króla Stanisława Augusta Poniatowskiego Jędrzej otrzymał medal za wybitne osiągnięcia w nauce. Następnie rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, który wówczas nosił nazwę Szkoły Głównej Koronnej w Krakowie. Wzorem starszego brata podjął studia w zakresie matematyki i fizyki, ale po roku przeniósł się na Wydział Medyczny, który ukończył w roku 1791. Podczas studiów w Krakowie pobierał nauki od dwóch wielkich znawców chemii – prof. Jana Jaśkiewicza oraz prof. Franciszka Scheidta. Z Krakowa udał się na studia do Pawii we Włoszech. Warto podkreślić, że w owym czasie Pawia była jednym z wiodących ośrodków w dziedzinie chemii w Europie. Podczas studiów w tym ośrodku Jędrzej Śniadecki miał okazję spotkać wielu sławnych uczonych, takich jak: pionierzy elektryczności – Lu-

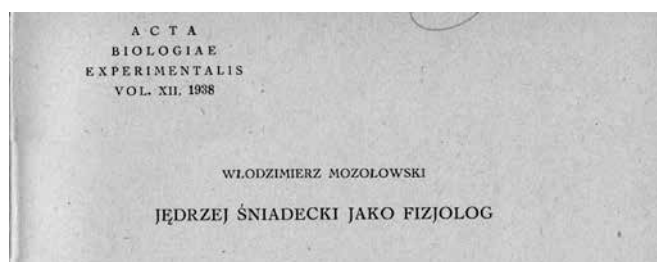
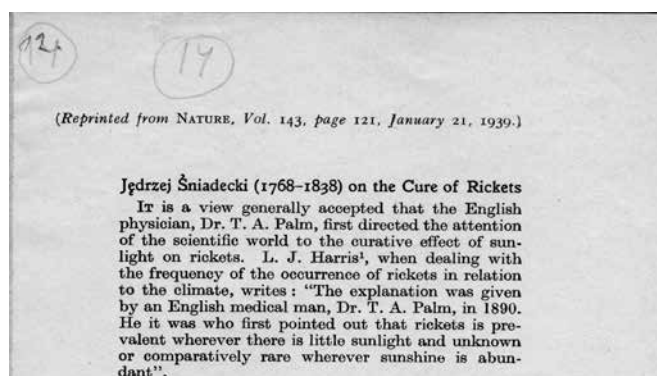
Szkoła Główna Wielkiego Księstwa Litewskiego (Uniwersytet w Wilnie)

raturę przygotowaną zarówno do prowadzenia badań naukowych, jak też edukacji na najwyższym europejskim poziomie. Osiągnięcia J. Śniadeckiego w zakresie chemii zostaną omówione w dalszej części tego opracowania. Należy jednak podkreślić, że przez cały ten okres Jędrzej Śniadecki prowadził rozległą praktykę lekarską, co niekiedy bywało podstawą do plotek w środowisku akademickim, iż więcej czasu poświęca pacjentom, a nie aktywności naukowej na polu chemii. Po przejściu na emeryturę w 1822 roku poświęcił się jej całkowicie, osiadając w swojej posiadłości w Bołtupii. To swoiste dobrowolne wygnanie trwało przez okres pięciu lat, ponieważ w 1827 roku Jędrzej Śniadecki objął kierownictwo Kliniki Medycyny w funkcjonującej wówczas w Wilnie Akademii Medyko-Chirurgicznej. Uczelnia ta została powołana ukazem cara Rosji w miejsce Wydziału Medycznego Uniwersytetu Wileńskiego. Funkcję tę piastował aż do śmierci, 11 maja 1838 roku. Został pochowany na cmentarzu w miasteczku Horodniki (obecnie na terenie Białorusi) obok ukochanej żony Konstancji, która odeszła osiem lat wcześniej, w 1830 roku. O wielkiej sławie i popularności Jędrzeja Śniadeckiego świadczy fakt, iż zgodnie z przekazami historycznymi w Jego uroczystościach pogrzebowych uczestniczyło blisko dwadzieścia tysięcy osób. Pozostawił trójkę dzieci: syna Józefa oraz córki – Ludwikę i Zofię. Warto nadmienić, iż Zofia poślubiła Michała Balińskiego – historyka, dziennikarza i wydawcę, który opracował biografię braci Śniadeckich, a także był wydawcą ich dzieł.

Osiągnięcia Jędrzeja Śniadeckiego w zakresie chemii i fizjologii

Fundamentalnym dziełem Jędrzeja Śniadeckiego wydanym w 1800 roku jest dwutomowy podręcznik *Początki Chemii*. Jest to ważne wprowadzenie do nowoczesnych zasad chemii nieorganicznej i organicznej opartej na zasadach ustalonych przez wspomnianego wcześniej Antoine Lavoisiera. Jednocześnie J. Śniadecki jako pierwszy wdrożył polską terminologię chemiczną. Wiele z wprowadzonych przez Niego nazw pierwiastków ostało się do dziś. Dotyczy to między innymi takich nazw jak: wodór, węgiel, krzem czy siarka. Drugi tom tego podręcznika jest poświęcony w głównej mierze opisowi składu oraz fizykochemicznych właściwości moczu. Jędrzej Śniadecki przedstawił w nim także opisy patomechanizmu powstawania kamieni moczowych, ich składu oraz kształtów. Próbował także określić sposoby leczenia w oparciu o badania chemiczne osadu moczu. Wyjątkowym osiągnięciem z zakresu chemii było odkrycie nowego metalu, stanowiącego składnik syberyjskiej rudy platyny. W pracy opublikowanej w 1808 roku nazwał ten metal west. Niestety odkrycie to nie zostało potwierdzone przez Francuską Akademię Nauk. Natomiast czterdzieści lat później rosyjski chemik Karl Klaus opisał ostatni składnik rodzimej platyny i nazwał go ruten. Okazała się, że pierwiastek ten posiada większość cech przypisywanych przez J. Śniadeckiego westowi. Trudno jednak sprawę rozstrzygnąć jednoznacznie, ponieważ próbka testowana przez Śniadeckiego już nie istnieje. Tak czy inaczej Jego zasługi dla chemii, głównie poprzez uporządkowanie terminologii oraz opracowanie nowoczesnych podstaw tej nauki są nie do przecenienia.

Należy podkreślić, że Śniadecki, dzięki połączeniu wiedzy chemicznej z obserwacjami wynikającymi z Jego edukacji i praktyki medycznej, stworzył podwaliny dla rozwoju chemii fizjologicznej oraz fizjologii. Swoje przemyślenia w tym zakresie zawarł w kolejnym wielkim dziele, które opublikowane zostało w 1804 roku pod znamienym tytułem *Teoria Jestestw Organicznych*. Opisał w nim swoje poglądy na metaboliczne podstawy istnienia żywych organizmów oraz stałą wymianę energii pomiędzy nimi a otaczającym światem nieożywionym. Nie ważył się przy tym korzystać z wiedzy zarówno w zakresie ana-

tomii, chemii organicznej, a także fizjologii. Jeden ze współczesnych Śniadeckiemu uczonych – wielki fizjolog niemiecki Johannes Müller z Berlina określił ten podręcznik jako znakomite dzieło dające fizjologiczne i filozoficzne podstawy dla wprowadzenia nauki w medycynie. Nic dziwnego, że dzieło to zostało przetłumaczone i dwukrotnie wydane w języku niemieckim (w 1810 r. i 1821 r.), a także w języku francuskim w roku 1823. Przez wiele lat stanowiło ono obowiązujący podręcznik dla studentów medycyny na uniwersytetach niemieckich i rosyjskich. Trzeba także wspomnieć, że ze szkoły Jędrzeja Śniadeckiego wywodziło się wielu doskonałych uczonych, takich jak: Jan Fryderyk Wolfgang – profesor farmacji na Uniwersytecie Wileńskim, Ignacy Fonberg – następca Śniadeckiego jako profesor chemii w Wilnie, Jan Skrodzki – późniejszy profesor fizyki na Uniwersytecie Warszawskim, Michał Oczapowski – pionier w zakresie nauk rolniczych w Polsce, Wincenty Homolicki – profesor fizjologii na Uniwersytecie Wileńskim czy też Ignacy Domeyko, późniejszy rektor Uniwersytetu w Santiago (Chile). Wielkim admiratorem Jędrzeja Śniadeckiego był jeden z ojców założycieli naszej *Alma Mater* – profesor Włodzimierz Mozołowski. Był On zresztą inicjatorem i głównym organizatorem obchodów stulecia śmierci Jędrzeja Śniadeckiego w 1938 roku na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie. Przedstawił wówczas w postaci wykładu, a następnie publikacji dogłębną analizę osiągnięć swojego wielkiego poprzednika.

Osiągnięcia Jędrzeja Śniadeckiego w zakresie medycyny

Tutaj wymienić należy przede wszystkim trzecie z fundamentalnych dzieł opracowanych przez Jędrzeja Śniadeckiego. Mowa tutaj o podręczniku *O fizycznym wychowaniu dzieci*, którego pierwsze wydanie ukazało się w 1805 roku. Powstał on na zapotrzebowanie Komisji Edukacji Narodowej i na długi czas stał się podstawową wykładnią fizjologicznych podstaw oraz opisu działań niezbędnych dla prawidłowego wzrostu oraz rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży. Wiele z tych zasad jest istotne do chwili obecnej, a dzięki wydaniu tego dzieła Jędrzej Śniadecki uważany jest powszechnie za ojca współczesnej pediatrii. W tym miejscu trzeba także wspomnieć, że w drugim wydaniu tego podręcznika, które miało miejsce w 1822 roku, Jędrzej Śniadecki na podstawie własnych obserwacji oraz wiedzy zaczerpniętej z dostępnej literatury jako pierwszy na świecie zaproponował kąpiele słoneczne

jako metodę profilaktyki i terapii w przypadku krzywicy. Trzeba bowiem przypomnieć, iż schorzenie to, zwane w owym czasie chorobą angielską, dosyć powszechnie występowało u dzieci w dużych aglomeracjach miejskich takich jak Londyn czy Warszawa. W literaturze prawo pierwszeństwa do tego odkrycia przypisywane było brytyjskiemu badaczowi T. A. Palmowi, który podobne obserwacje przedstawił w 1890 roku. Natomiast na rolę Jędrzeja Śniadeckiego zwrócił uwagę wspomniany już wcześniej prof. Włodzimierz Mozołowski, który w 1939 roku opublikował w renomowanym czasopiśmie *Nature* list do redakcji zatytułowany *Jędrzej Śniadecki (1768-1838) on the Cure of Rickets*.

Od tego czasu doniesienie to jest powszechnie cytowane, między innymi przez Michaela Holicka z Harvard Medical School w doskonałym artykule poglądowym dotyczącym powiązań pomiędzy światłem słonecznym a produkcją witaminy D, który ukazał się pięćdziesiąt lat później. Jak wspomniano już wcześniej, Jędrzej Śniadecki przez całe pracowite życie łączył swoje obowiązki akademickie z praktyką lekarską. Jest także autorem opisu szeregu niezwykle zajmujących przypadków klinicznych. Nie ograniczał się w nich jedynie do prezentacji objawów i przebiegu klinicznego, ale w oparciu o swoją rozległą wiedzę próbował znaleźć patofizjologiczne wytłumaczenie obserwowanych zjawisk. Wśród wspomnianych opisów z zainteresowaniem nefrologów wzbudzają w szczególności dwie publikacje. Pierwsza z nich opublikowana została w roku 1818 w *Pamiętniku Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego* i nosi tytuł *O zatrzymaniu uryny za przyczyną kamienia jednej tylko nerki*. Na podstawie opisu przebiegu choroby u dwojga pacjentów z kamicią i następowym bezmoczem zakończonych śmiercią, Jędrzej Śniadecki wysunął hipotezę zjawiska, które ponad sto pięćdziesiąt lat później zostało opisane jako odruch nerkowo-nerkowy. Na dodatek J. Śniadecki w swoich rozważaniach wiązał to zjawisko z pobudzeniem układu nerwowego. Trzeba podkreślić, że dokonał tych spekulacji myślowych nie posiadając wówczas żadnej wiedzy na temat istnienia sieci autonomicznego układu nerwowego w nerkach oraz jego wpływu na funkcję nerek w fizjologii i w różnych stanach patologicznych. Druga publikacja zatytułowana jest *Szczególny przypadek zatrzymania uryny (Ischuria) podany przez doktora Karola Hastings (The London Medical and Physical Journal, June 1829)*. Opublikowana została w *Dzienniku Medycyny, Chirurgii i Far-*

Wystawa prac Jędrzeja Śniadeckiego, która odbyła się na Uniwersytecie Wileńskim w 2012 r.

macji w roku 1830. J. Śniadecki przeprowadził w nim niezwykle rzeczową dyskusję ze sławnymi w owym czasie klinicystami z Anglii, Włoch i Niemiec, zaprzeczając ich poglądom, iż w przypadku bezmoczności funkcję produkcji i wydalania moczu mogą przejąć takie narządy jak: pępek, oko, nos czy też piersi. Warto dodać, że szczególnie w pierwszej z omawianych publikacji podał dokładny opis symptomatologii zespołu mocznicowego. Należy tylko zdawać sobie sprawę, że dzieje się to równoległe do pierwszych opisów tego zespołu dokonanych przez Richarda Brighta, pochodzących z 1827 roku. Natomiast to Richard Bright dzięki swoim opisom jest powszechnie uważany za ojca nefrologii klinicznej. Powyższe rozważania zostały szczegółowo opisanie przeze mnie wraz z docentem Januszem Ostrowskim w publikacji *Jędrzej Śniadecki (1768-1838) and his flirtation with nephrology*, która ukazała się w *Journal of Nephrology* w 2013 roku (p. zdjęcie). Były one także przedmiotem doniesienia na kongresie International Association of The History of Nephrology w roku 2012 w Patras (Grecja).

Podsumowanie

Łącznie Jędrzej Śniadecki był autorem 34 publikacji, z których 19 poświęcone było szeroko rozumianym problemom medycznym, zaś 15 dotyczyło chemii i fizyki. Na jednym ze zdjęć, wykonanych przez piszącego te słowa, zaprezentowano wystawę prac Jędrzeja Śniadeckiego, która odbyła się na Uniwersytecie Wileńskim przed trzema laty (p. zdjęcie). Biorąc pod uwagę wszystkie przedstawione powyżej osiągnięcia Jędrzeja Śniadeckiego, można bez przesady stwierdzić, że był On jednym z najbardziej twórczych osób działających na przełomie XVIII i XIX wieku nie tylko w naszym kraju, ale także w całej Europie. Szerokie spojrzenie na funkcjonowanie organizmów żywych pozwoliło Mu na zanotowanie na swoim koncie wielu osiągnięć na polu chemii, fizjologii i medycyny. Można bez przesady stwierdzić, że Jędrzej Śniadecki należy do ojców duchowych nie tylko chemii i pediatrii, ale przede wszystkim chemii fizjologicznej, która współcześnie kryje się pod nazwą biochemii.

prof. Bolesław Rutkowski

Spotkanie entuzjastów neurochirurgii ze światowymi autorytetami

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Neurochirurgii przy Katedrze i Klinice Neurochirurgii, które na co dzień jest pod opieką prof. Pawła Słoniewskiego oraz dr. Tomasza Szmudy uczestniczyli w połowie września br. w spotkaniu polskiego oddziału międzynarodowego Walter E. Dandy Neurosurgical Society (WEDNS). Tym razem neurochirurdzy oraz młodzi pasjonaci neurochirurgii z całej Polski odwiedzili Uniwersytet Opolski.

Tegoroczny zjazd uświetniły wielkie nazwiska współczesnego świata neurochirurgii. Sympozja prowadzone były przez prezydenta WEDNS – prof. Saleema Abdulraufa z St. Louis oraz przez dr. Zbigny'ego Brodzinsky'ego z Dubaju. Ważnym gościem była również prof. Rosemary Frick – legendarna nauczycielka mikrochirurgii, współpracująca z uznawanym za twórcę współczesnej neurochirurgii prof. Gazim M. Yaşargilem.

Spotkanie w Opolu trwało trzy dni. Pierwsze dwa dni przeznaczone były ściśle dla studentów, a sympozja, które odbywały się w tym czasie dotyczyły całego przekroju tematów podejmowanych w neurochirurgii. Podczas ostatniego dnia do grona młodszych kolegów dołączyli również neurochirurdzy, by razem zgłębić zagadnienia różnych technik operacyjnych. Często poruszonym zagadnieniem była również idea dążenia do coraz większej specjalizacji w świecie medycyny – od neurochirurgii począwszy, której wielkim orędownikiem jest prof. Saleem Abdulrauf.

WEDNS zostało założone w 2011 w Missouri w USA. Jego głównym celem jest poprawianie rezultatów pacjentów podda-

wanych zabiegom neurochirurgicznym. Jest on realizowany przede wszystkim poprzez stawianie większego nacisku na lepszą edukację przyszłych i obecnych lekarzy oraz rozwój programów doskonalących umiejętności praktyczne. WEDNS nie jest jednak standardową organizacją tego typu. W przeciwieństwie do wielu innych, to stowarzyszenie często podkreśla rolę studentów medycyny w kształtowaniu obrazu światowej neurochirurgii w przyszłości. Właśnie dlatego spotkania WEDNS są zawsze otwarte i adresowane również do studentów zainteresowanych tematem. Tak też było w zeszłym miesiącu w

Opolu, gdzie dzięki uprzejmości przewodniczącego polskiego oddziału WEDNS – dr. Dariusza Łątki oraz jego współpracowników przyjętych zostało prawie 60 studentów uczelni z całego kraju.

Organizatorom jeszcze raz dziękujemy za możliwość udziału w tak prestiżowym przedsięwzięciu, a koleżanki i kolegów zachęcamy do udziału w kolejnych zjazdach tego rodzaju oraz zapraszamy na pierwsze po wakacjach spotkanie SKN Neurochirurgii, które odbędzie się już niebawem. Więcej informacji o WEDNS oraz SKN Neurochirurgii GUMed można znaleźć na stronach: <https://www.wedns.org/>; <https://www.facebook.com/SKN.neurochirurgii?fref=ts>.

Radostaw Trzeciński,
student V roku kierunku lekarskiego,
przewodniczący SKN Neurochirurgii

Wyróżnienie dla UCMMiT

Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej otrzymało prestiżową nagrodę SUPERMEDICUS 2015, przyznawaną tym jednostkom służby zdrowia, które szczególnie wyróżniają się na rynku usług medycznych i jednocześnie osiągają dodatni wynik finansowy. Konkurs SUPERMEDICUS służy budowaniu pozycji na rynku poprzez kształtowanie pozytywnego wizerunku i renomy. Adresowany jest do podmiotów wykonujących działalność leczniczą, podlegających ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

W Wielkiej Gali, która odbyła się 24 października br., oprócz laureatów i ich gości uczestniczyli przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, parlamentarzyści oraz ludzie ze świata nauki i kultury. Patronat honorowy objęło: Polskie Towarzystwo Lekarskie oraz Federacja Polskich Towarzystw Medycznych, patronat medialny: *Ogólnopolski Przegląd Medyczny*, magazyn *Zarządzanie Placówką Medyczną* oraz portal Zdronet.

Oto pełna lista laureatów II edycji Konkursu wyłoniona przez Kapitułę Konkursu na posiedzeniu w dniu 25 września br.:

1. Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni
2. Centrum Medycyny Sportowej Sp. z o.o., Warszawa
3. Centrum Medycyny Rehabilitacyjnej Sorno, Stare Babice
4. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lęborku
5. Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II, Hospicjum „Światło”, Toruń

6. Praktyka Lekarska Continetal, Mariusz Sznajdrowicz, Koszalin
7. Centrum Medyczne „Żelazna” Sp. z o.o., Warszawa
8. NZOZ Psychomedic.pl, Warszawa
9. Centrum Medycyny Naturalnej, Berta Rogus, Skórzewo
10. Gab Clinic Sp. z o.o, Warszawa
11. Vigget Sp. z o.o., Poznań
12. Wychowański Sp. z o.o., Warszawa
13. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. prof. Stanisława Popowskiego w Olsztynie, dyrektor dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek, kategoria: menadżer
14. Ośrodek Szkoleniowy Stowarzyszenia Novum w Lublinie, dr n. med. Anna Piątek, kategoria: działalność edukacyjna i naukowo badawcza
15. Dypl. pielęgniarka Hanna Paszko, za całokształt pracy zawodowej, Bytom
16. Prof. dr hab. n. med. Mirosław Ząbek, Warszawa, kategoria: osobowość lekarska roku
17. Fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. □

O wileńskich korzeniach GUMed-u i nie tylko

Michał Prusiński, uczeń I ALO w Gdyni wykładem poświęconym chorobie Hashimoto rozpoczął październikowe Młodzieżowe Spotkania z Medycyną. W dalszej części programu historyczne korzenie Uczelni w wykładzie zatytułowanym *Wileńskie korzenie Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego* przybliżył słuchaczom prof. Wiesław Makarewicz, były rektor AMG. Następnie prof. Barbara Kamińska z Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci opowiedziała młodzieży o jedzeniu nie tylko w sklepikach szkolnych.

Młodzieżowe Spotkania z Medycyną, które jak zwykle cieszyły się ogromną frekwencją, odbyły się 27 października br. w Atheneum Gedanense Novum. Inicjatorami i organizatorami Młodzieżowych Spotkań z Medycyną są Zakład Prewencji i Dydaktyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku. □

Psychologia zdrowia – nowy kierunek studiów

Gdański Uniwersytet Medyczny uruchomi od nowego roku akademickiego 2016/2017 na Wydziale Nauk o Zdrowiu nowy kierunek studiów – psychologię zdrowia. Studia będą trwały 10 semestrów, a po ich ukończeniu absolwent uzyska tytuł magistra. Na pierwszy rok zostanie przyjętych 30 osób.

Celem kształcenia na kierunku psychologia zdrowia jest przygotowanie absolwentów do pracy w obszarze zdrowia człowieka. Absolwenci naberą wiedzę, umiejętności i kompetencje nie tylko z obszaru psychologii, ale także z medycyny i dyscyplin takich jak neuropsychologia, psychoonkologia itp. Ukończenie tych studiów wyposaży absolwenta w wiedzę, która pozwoli na opisywanie i wyjaśnianie zachowań ludzkich w kontekście zdrowia i choroby oraz udzielanie odpowiedniej do danego przypadku pomocy. Absolwent nauczy się odpowiednio dobierać i posługiwać narzędziami, które pozwolą na umiejętne diagnozowanie, stosowanie różnych technik pomocy psychologicznej i efektywną współpracę w zespole interdyscyplinarnym dla dobra pacjenta. Będzie również dysponował odpowiednią wiedzą z zakresu metodologii badań psychologicznych i rzetelnego prowadzenia badań naukowych. Duży nacisk zostanie położony na znaczenie rozwoju w ciągu całego życia, empatii, otwartości na drugiego człowieka i autentyczności jako podstawy nawiązania kontaktu.

Wykładowcami będą psychologowie, lekarze i inni specjaliści z zakresu ochrony zdrowia, zwykle już zatrudnieni w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Są to osoby o uznanym dorobku naukowym, które najczęściej łączą pracę naukową z praktyką kliniczną. W zespole pojawią się psychoterapeuci, trenerzy, superwizorzy, specjaliści z psychologii klinicznej i psychologowie pracujący z pacjentem w różnych sytuacjach, posiadający również wieloletnie doświadczenie akademickie. Zaplanowana współpraca z lekarzami i specjalistami z różnych dziedzin pozwoli na wzbogacenie oferty przedmiotów wykraczając poza te, które są dostępne na zwykłych studiach psychologicznych. Pracownicy Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego mają duże doświadczenie w organizowaniu i prowadzeniu dydaktyki z zakresu psychologii w kontekście zdrowia człowieka. Dowodem tego są powstałe w GUMed i cieszące się dużym powodzeniem studia podyplomowe, takie jak psychoonkologia kliniczna, psychologia kliniczna czy też arteterapia.

Uruchomiane studia są pierwszymi w Polsce studiami psychologicznymi odbywającymi się na uczelni medycznej. Do tej pory kształcenie psychologów w kierunku problematyki związanej ze zdrowiem człowieka odbywało się najczęściej w ramach konkretnych ścieżek specjalizacyjnych w toku ogólnych, uniwersyteckich studiów psychologicznych.

Program studiów został zaplanowany zgodnie z międzynarodowymi standardami EuroPsy – jest to ujednolicony, ogólnoeuropejski wzorzec kwalifikacji zawodowych psychologów opracowany przez Europejską Federację Towarzystw Psychologicznych (EFPA). Celem EuroPsy jest zagwarantowanie odpowiedniego poziomu edukacji, kompetencji zawodowych i właściwych wzorców etycznych u psychologów.

□

Nowe spojrzenie na ochronę zdrowia

Mgr Katarzyna Gruchała, doktorantka Wydziału Farmaceutycznego z OML Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, która pod opieką naukową dr hab. Agnieszki Zimmermann zajmuje się tematem procesu substytucji aptecznej w Polsce, spośród ponad 600 osób z całej Polski została wybrana do udziału w III edycji Programu *Liderzy Ochrony Zdrowia*.

W Programie znalazł się także **Damian Świeczkowski**, student VI roku farmacji. Uroczyste podsumowanie III edycji projektu Programu, zorganizowanego przez Fundację im. Lesława A. Pagi odbyło się 21 października br. w budynku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Liderzy Ochrony Zdrowia to projekt edukacyjny skierowany do młodych talentów, którzy wiążą swoją karierę zawodową ze zdrowiem. Jego celem jest wymiana doświadczeń, podnoszenie kompetencji i kształcenie wykwalifikowanej kadry menedżerskiej, która w przyszłości będzie decydować o tym jak będzie wyglądał polski system opieki zdrowotnej.

Największą wartością Projektu są ludzie, którzy go tworzą – zarówno stypendyści, jak i liderzy sektora. Przez cztery tygodnie trwania Projektu eksperci przekazywali praktyczną wiedzę w zakresie funkcjonowania rynków farmaceutycznego i usług medycznych, zarządzania oraz promocji zdrowia. Wśród ekspertów znaleźli się przedstawiciele m.in.: IMS Health, Pelion HealthCare Group, Lekam, Adamed, Roche, PZU Zdrowie, Grupa Lux Med, INFARMA, Centrum Medyczne Żelazna i PWC.

Mgr Katarzyna Gruchała, obecnie alumn Fundacji, pracuje w zespole Fundacji im. Lesława A. Pagi nad raportem dotyczącym Narodowej Strategii Leczenia PoChP.

Damian Świeczkowski, oprócz tytułu stypendysty w programie *Lider Ochrony Zdrowia*, dostał się do kolejnego programu stypendialnego fundacji – Akademia Mediów Think Paga.

Więcej informacji na stronie paga.org.pl.

Dodatkowe informacje na stronie <http://www.medexpress.pl/start/nowe-spojrzenie-na-ochrone-zdrowia/62080/>.

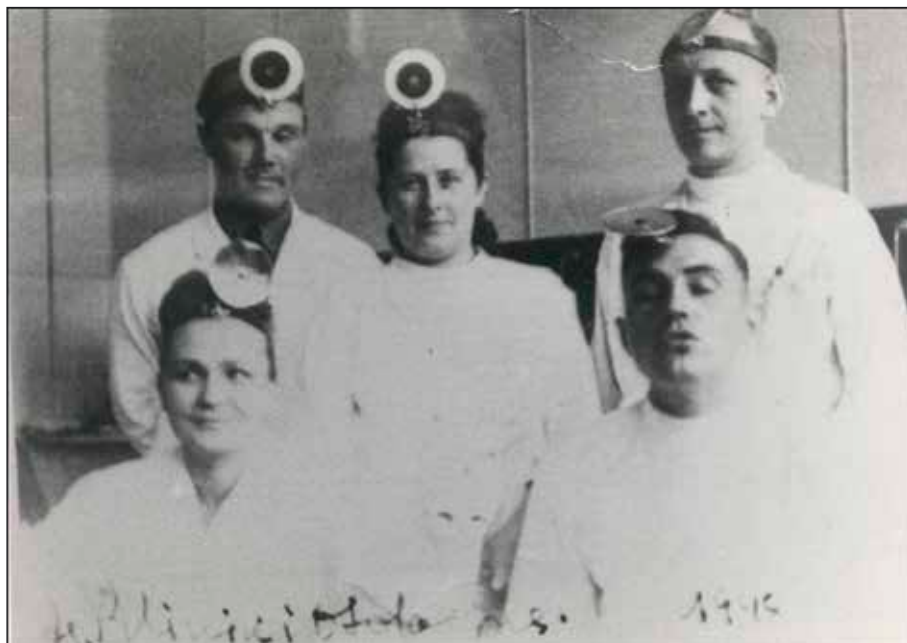
□

70-lecie Katedry i Kliniki Otolaryngologii 1945-2015

Zebranie Oddziału Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi poświęcone 70-leciu Kliniki Otolaryngologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odbyło się 10 października br. w Auditorium im. prof. Kieturakisa. Przewodniczący Oddziału prof. Czesław Stankiewicz przedstawił historię Kliniki, omawiając działalność i osiągnięcia naukowe. Ewa Garsta i Dmitry Tretiakov, asystenci Kliniki zaprezentował realizowane prace doktorskie, a adiunkci Bogusław Mikaszewski i Tomasz Przewoźny – prace habilitacyjne. Wojciech Sierszeń przedstawił program wszczepów słuchowych, który jest realizowany w Klinice Otolaryngologii od 2008 r.

W zebraniu uczestniczyło wielu znamienitych gości, w tym m.in.: prorektor ds. klinicznych prof. Andrzej Basiński, kierownicy i profesorowie z klinik otolaryngologicznych w Polsce – prof. Witold Szyfter (Poznań), prof. Wiesław Gołąbek (Lublin), prof. Ewa Osuch-Wójcikiewicz (Warszawa), prof. Henryk Kaźmierczak i prof. Katarzyna Pawlak-Osińska (Bydgoszcz). Przekazali zespołowi Kliniki gratulacje i życzenia dalszej owocnej działalności. Szczególnie serdecznie zebrani powitali nestorów naszej specjalności, byłych asystentów Kliniki – dr Zofię Zygmuntowicz, prof. Józefa Jordana i prof. Stanisława Betlejewskiego, którzy ze wzruszeniem wspominali lata swojej aktywnej pracy w Klinice.

Gdańska Klinika Chorób Uszu, Nosa i Gardła powstała wraz z utworzoną dekretem Krajowej Rady Narodowej z dnia 8 października 1945 r. Akademią Lekarską w Gdańsku. Datę tę przyjęliśmy jako początek naszej Kliniki. Pierwszym rektorem Akademii był prof. Edward Grzegorzewski z Lublina, pierwszym dziekanem – prof. Kornel Michejda (z Wilna), a pierwszym dyrektorem szpitala klinicznego – dr Stefan Michalak (z Warszawy). Szpital Kliniczny przejął budynki i pomieszczenia po Szpitalu Miejskim miasta Gdańska, zbudowane w latach 1907-1911. Nasza Klinika objęła budynek nr 16, zajmowany przez Oddział Laryngologiczny tegoż szpitala. Klinika posiadała 36 łóżek, salę operacyjną, salę ambulatoryjną i pokoje lekarzy.

Ryc. 2. Zespół Kliniki w 1948 r. Od lewej: Maria Dyk, Czesław Sielużycki, Eulalia Popiel, Zbigniew Przymanowski, Erwin Mozolewski

Ryc. 1. Dr med. Leon Wasilewski, kierownik Kliniki w latach 1945-1948

Pierwszym kierownikiem Kliniki został dr med. Leon Wasilewski. Funkcję tę pełnił do marca 1948 r. (ryc. 1). Był absolwentem Uniwersytetu Poznańskiego, uczestnikiem Powstania Wielkopolskiego, więźniem Oświęcimia. Zespół asystentów stanowili: Erwin Mozolewski, Rufin Mirecki i Maria Dyk z Poznania, Eulalia Popiel z Wilna, Zbigniew Przymanowski i Czesław Sielużycki z Warszawy, którzy przybyli do Gdańska w roku 1945 i 1946 (ryc. 2). Pierwsze miesiące działalności Kliniki to przede wszystkim zabezpieczenie i zdobywanie urządzeń, mebli, narzędzi chirurgicznych i zbiorów bibliotecznych. Klinika prowadziła działalność operacyjną, pełniła całonocne dyżury lekarskie. Największą aktywność naukową w tym okresie wykazywał Erwin Mozolewski, który był jednym z prekursorów chirurgii ucha w Polsce, a także chirurgii zatok przynosowych. W 1968 roku objął kierownictwo Kliniki Otolaryngologii Akademii Medycznej w Szczecinie, pełniąc także przez dwie kadencje funkcję rektora tej uczelni.

Od 1 marca 1948 r. kierownictwo Kliniki objął dr med. Jarosław Iwaszkiewicz (od października 1948 r. profesor nadzwyczajny, a od 1963 r. zwyczajny) (ryc. 3). Prof. Iwaszkiewicz już w 1947 r. wykładał laryngologię w Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Urodził się w 1906 roku w województwie nowogródzkim. W latach 1924-1931 studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu w Poznaniu. Pracę w Klinice Otolaryngologii tegoż uniwersytetu rozpoczął w 1928 r., jeszcze na studiach, a w 1934 r. został pierwszym asystentem i formalnym zastępcą kierownika Kliniki Otolaryngologii, prof. Alfreda Laskiewicza. Uczestniczył w kampanii wrześniowej, a w lutym 1940 r. ewakuował się do Francji, gdzie pełnił służbę

jako lekarz w 10 Brygadzie Kawalerii Panczernej gen. Maczka. W 1941 r. przedostał się do Anglii, gdzie był wykładowcą laryngologii na Polskim Wydziale Lekarskim Uniwersytetu w Edynburgu. W latach 1942-1946 był ordynatorem oddziału laryngologicznego Szpitala im. Paderewskiego w Edynburgu. Jesienią 1947 roku powrócił do Polski, a w marcu 1948 r. został kierownikiem Kliniki. W tym okresie zespół asystentów Kliniki powiększyli m.in.: Eugeniusz Boj, Jan Ruszel, Tatiana Krotkiewicz-Hervy, Zofia Zyguntowicz i Zofia Szwarc (ryc. 4). Sekretarką Kliniki została w 1949 r. Krystyna Maciejewska, pełniąc tę funkcję do 1992 roku. Klinika mieściła się nadal w budynku nr 16, ale w 1953 r. otrzymała parterowy pawilon (nr 17) po Klinice Chirurgii Dziecięcej, dzięki czemu zyskała cztery sale zabiegowe i salę dydaktyczną, a liczba łóżek zwiększyła się do 80. Powstał duży, liczący 25 łóżek oddział otolaryngologii dziecięcej, rozwinięty przez Zofię Zyguntowicz i Halinę Bulińską.

Zainteresowania naukowe prof. Iwaszkiewicza skupiały się na chorobach alergicznych, patogenezie zapaleń układu chłonnego gardła, poparzeniowych zwężeniach przełyku oraz na szeroko rozumianych chorobach ucha, w tym na powikłaniach zapalenia ucha środkowego. Zagadnienia te stały się tematami pierwszej dysertacji doktorskiej (E. Mozolewski, 1948 r.) i habilitacyjnej (J. Małcki, 1951 r.). W uznaniu zasług dla Uczelni, prof. Iwaszkiewicz otrzymał w 1975 r. godność doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Gdańsku.

Prof. Iwaszkiewicz był świetnym operatorem i doświadczonym klinicystą obdarzonym niezwykłym wyczuciem, w szczególności w odniesieniu do najtrudniejszego w tamtych czasach problemu powikłań usznopochodnych. Dzięki swojej wiedzy i doświadczeniu narzucił wiele zasad leczenia chorób ucha, nosa, gardła i krtani, które do dzisiaj stanowią kanony tzw. gdańskiej szkoły otolaryngologii. Profesor był niezwykłą osobowością, zawsze otwartą na innego człowieka. Każdy znajdował przyjemność w rozmowie z Nim, pozostając pod wrażeniem Jego prawości. Dydaktyka była dla Profesora równie ważna, jak praca przy łóżku chorego czy praca naukowa. Miał opinię surowego, ale sprawiedliwego egzaminatora. Wielu z nas miało okazję podchodzić do egzaminu z laryngologii kilka razy.

W latach 50. i 60. do zespołu lekarzy Kliniki dołączyli m.in.: Stanisław Betlejewski, Wojciech Oździński, Henryk Kowalczyk, Józef Jordan, Mieczysław Kamieniec, Janusz Żygadłowski, Lesław Popiel, a w latach 70. – Czesław Stankiewicz, Leszek Mostowski, Wojciech Martyński, Dariusz Lewandowski i Danuta Paradowska (ryc. 5).

W 1976 roku prof. Jarosław Iwaszkiewicz przeszedł na emeryturę (zmarł w 1985 r.). Kierownictwo Kliniki objął dr hab. Jan Ruszel, który tytuł profesora uzyskał w 1977 r. (ryc. 6). Urodził się w 1927 r., był absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku. Zainteresowania naukowe prof. Ruszla to przede wszystkim chirurgia niedostuchu, ocena radiologiczna kości skroniowej, audiologia, mikrochirurgia krtani i choroby ślinianek. Tematem habilitacji prof. Ruszla było zagadnienie nagłego niedostuchu czuciowo-nerwowego, a także uszkodzenie słuchu w wybranych chorobach zakaźnych. Był sprawnym operatorem, szczególnie w chirurgii ucha środkowego, kontynuując wraz z Wojciechem Oździńskim, a potem z Jerzym Kuczkowskim rozwój chirurgii niedostuchu w gdańskiej Klinice. Prof. Ruszel wiele czasu poświęcał Uczelni, peł-

Ryc. 3. Prof. Jarosław Iwaszkiewicz, kierownik Kliniki w latach 1948-1976

niąc obowiązki prodziekana i dziekana Wydziału Lekarskiego oraz liczne funkcje w komisjach senackich. Był człowiekiem skrytym, dla wielu nieprzystępnym, dla innych na swój sposób otwartym, ale zawsze bez reszty oddany Klinice i chorym. Interesował się historią II wojny światowej, zgromadził unikalny księgozbiór poświęcony temu tematowi. W czasie kierownictwa prof. Ruszla grono asystentów powiększyli m.in.: Jerzy Kuczkowski, Waldemar Narożny, Bożena Kowalska, Andrzej Betlejewski, Piotr Zaorski, Bogusław Mikaszewski i Wojciech Brzoznowski.

W okresie kiedy prof. Ruszel kierował Kliniką, zajmowała ona nadal budynki 16 i 17. Zwiększało się wyposażenie aparaturowe, a szczególnie rozwijała się pracownia audiologiczna. W okresie choroby prof. Ruszla w latach 1994-1995, kierownictwo Kliniki sprawował dr med. Wojciech Oździński. Niezwykle sprawny operator utrzymał – przy wielkim wsparciu dr hab. Józefa Jordana (wieloletniego adiunkta Kliniki, jak również Zakładu Anatomii Prawidłowej, a następnie ordynatora Oddziału

Ryc. 4. Zespół Kliniki w 1957 roku

Ryc. 5. Zespół Kliniki w 1972 roku. W dolnym rzędzie: Józef Jordan, Jan Ruszel, Jarosław Iwaszkiewicz, w górnym: Stanisław Betlejewski, Wojciech Oździński, Tatiana Hery, Mieczysław Kamieniec, Leszek Mostowski

Otolaryngologicznego w Gdyni) – wysoki poziom naukowy, dydaktyczny i operacyjny. Wielu z obecnych asystentów Kliniki ma zaszczyt uważać się za Jego uczniów.

Prof. Jan Ruszel odszedł na emeryturę w 1995 r. Zmarł po długiej chorobie w roku 1998 r. Kierownictwo Kliniki (początkowo jako p.o. kierownika, a od 1997 r. jako kierownik) objął dr hab. Czesław Stankiewicz, ur. w 1947 r., absolwent Wydziału Lekarskiego AMG. Tytuł naukowy profesora uzyskał w 2003 r. Asystentami zostali m.in.: Andrzej Skorek, Katarzyna Poławska, Wojciech Sierszeń, Dariusz Babiński, Dominik Stodulski, Wojciech Skrzypczak, Tomasz Przewoźny i Ewa Garsta. W 2001 r. w wyniku zniszczeń spowodowanych ulewnym deszczem, Klinika straciła budynek nr 17, mieszczący oddział męski i trzy sale operacyjne oraz salę dydaktyczną. Liczba łóżek zmniejszyła się do 35. Nadal rozwijała się pracownia audiologiczna, powstała nowoczesna pracownia wideolaryngoskopia, a także ultrasonograficzna. W 2006 r. powstało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Otolaryngologii Klinicznej w Gdańsku. Dzięki pozyskaniu wsparcia licznej grupy sponsorów przeprowadzono w 2007 r. gruntowny remont i modernizację bloku operacyjnego, a także niektórych pomieszczeń na od-

Ryc. 6. Prof. Jan Ruszel, kierownik Kliniki w latach 1976-1995

działach. Poprawiły się na kilka lat warunki pobytu pacjentów, a także warunki pracy na salach operacyjnych. W tym okresie Klinika, dzięki wsparciu sponsorów, wzbogaciła wyposażenie o dwa lasery chirurgiczne – Nd:YAG i CO₂, co znacznie rozszerzyło możliwości leczenia wielu chorób, przede wszystkim nowotworów.

Marzec 2012 roku stał się datą historyczną dla prawie wszystkich klinik zabiegowych naszej Uczelni, także dla Kliniki Otolaryngologii. Opuściliśmy stary, wyeksploatowany budynek nr 16 i zajęliśmy pomieszczenia w nowym Centrum Medycyny Inwazyjnej UCK (ryc. 7). W strukturach Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego istniejemy jako Katedra i Klinika Otolaryngologii, a w strukturach Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego jako Klinika Otolaryngologii z Oddziałem Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, z przychodniami: otolaryngologiczną, audiologiczną, foniatryczną oraz chirurgii szczękowo-twarzowej. Klinika posiada 23 łóżka (plus 6 łóżek Oddziału Chirurgii Szczękowo-Twarzowej), ma dostęp do 2 dedykowanych sal operacyjnych.

Posiada kompletne wyposażenie do mikrochirurgii ucha i krtani (w tym laserowej), endoskopowej chirurgii nosa i zatok, chirurgii nerwu twarzowego, do diagnostyki audiologicznej, vestibulologicznej i foniatrycznej. Warunki do nauczania są bardzo dobre, posiadamy dwie wyposażone w media sale seminaryjne oraz bibliotekę kliniczną.

Aktualne kierunki działalności naukowej i badawczej to zaburzenia słuchu w naczyniopochodnych chorobach mózgu, nowoczesna diagnostyka obrazowa nowotworów gruczołów ślinowych, zastosowanie osiągnięć biologii molekularnej w poznaniu patomechanizmu przewlekłego zapalenia ucha środkowego, chirurgiczne leczenie nowotworów głowy i szyi.

Dydaktyka przeddyplomowa to wykłady, seminaria, ćwiczenia na VI roku Wydziału Lekarskiego i IV/V roku Oddziału Stomatologicznego, a także na Wydziale Nauk o Zdrowiu oraz dla studentów angielskojęzycznych. Przy Klinice działa Studenckie Koło Naukowe. W ramach dydaktyki podyplomowej Klinika prowadzi kursy specjalizacyjne, kierownictwo specjalizacji, staże specjalizacyjne, staże kierunkowe, egzaminy specjalizacyjne I i II stopień, a w 2015 r. przeprowadziła kurs chirurgii ucha i kości skroniowej.

Status samodzielnego pracownika uzyskało 12 osób – Erwin Mozolewski, 1956 r. (mianowanie na stopień docenta), habilitacje: Jan Małeckie (1951 r.), Czesław Sielużycki (1962 r.), Bolesław Laszka (1966 r.), Zbigniew Przymanowski (1968 r.), Jan Ruszel (1968 r.), Stanisław Betlejewski (1972 r.), Józef Jordan (1974 r.), Czesław Stankiewicz (1994 r.), Waldemar Narożny (2002 r.), Jerzy Kuczkowski (2004 r.) i Andrzej Skorek (2014 r.). Osiem spośród tych osób uzyskało stopień lub stanowisko profesora. Erwin Mozolewski objął kierownictwo Kliniki Otolaryngologii w Szczecinie, a Stanisław Betlejewski Kliniki Otolaryngologii w Bydgoszczy. W Klinice powstały 64 doktoraty, w tym 16 przygotowanych przez lekarzy spoza Kliniki.

Kierownicy i asystenci Kliniki byli autorami około 1200 publikacji naukowych w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych. Napisał kilka podręczników, z których klasycznym jest *Zarys otolaryngologii* prof. Iwaszkiewicza (II wydanie z 1973 r.), a także wiele rozdziałów w innych podręcznikach.

Klinika Otolaryngologii od 1948 roku była ściśle związana z działalnością Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów (obec-

na nazwa Polskie Towarzystwo Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi). W Klinice mieści się siedziba Oddziału Pomorskiego Towarzystwa, a kierownicy i asystenci tradycyjnie stanowią władze Oddziału. W 1958 roku (organizator Jarosław Iwaszkiewicz), w 1998 roku (Jan Ruszel) i w 2012 roku (Czesław Stankiewicz) Klinika była organizatorem kolejnych zjazdów krajowych naszego Towarzystwa oraz jednej z konferencji naukowych Sekcji Onkologicznej PTORL (2005 r.).

Do najważniejszych osiągnięć naukowych Kliniki Otolaryngologii w minionym 70-leciu zalicza się:

- opracowanie metody leczenia pooparzeniowego zwężenia przetyku;
- rozwój chirurgii niedosłuchu – tympanoplastyka, otoskleroza;
- wyjaśnienie patomechanizmu nagłego niedosłuchu;
- optymalizacja metod chirurgicznego leczenia chorób zatok (osteoplastyczna operacja zatok czołowych);
- poznanie morfologii węzłów chłonnych szyi w chorobie nowotworowej;
- mikrochirurgia krtani – wczesna diagnostyka raka i stanów przedrakowych krtani;
- poznanie wybranych elementów anatomii nosa i krtani u człowieka i naczelnych;
- opracowanie metody obiektywnego badania drożności nosa;
- zastosowanie nowoczesnych technik obrazowania tkanek;
- patologia przewlekłego zapalenia ucha środkowego, z uwzględnieniem zdobyczy biologii molekularnej;
- wprowadzenie i rozwój chirurgii laserowej (Nd:YAG, CO₂);
- poznanie patologii ucha wewnętrznego z uwzględnieniem możliwości leczenia niedosłuchu tlenem sprężonym (HBO);
- wprowadzenie i rozwój chirurgii endoskopowej nosa i zatok;
- opracowanie zasad postępowania w zapaleniu górnych dróg oddechowych w przebiegu refluksu;
- wprowadzenie i doskonalenie metod chirurgii rekonstrukcyjnej;
- rozwój nowoczesnej diagnostyki audiologicznej i vestibulologicznej;
- rozwój programu implantacji słuchowych.

Współczesny obraz Kliniki jest dziedzictwem zasad współpracy w zespole wprowadzonych przez prof. Iwaszkiewicza. Nauczył nas nie tylko otolaryngologii, ale także szacunku dla pa-

Ryc. 8. Zespół Kliniki Otolaryngologii, jesień 2015 r.

cjenta, dla kolegi i dla człowieka. Nauczył nas także tego, że w każdej sytuacji najważniejsza jest prawda i chociaż nie zawsze jest ona po naszej myśli, to nie wolno jej zaprzeczać. Takie zasady obowiązują w naszej Klinice teraz i wyrażam nadzieję, że będą przestrzegane przez kolejne pokolenia lekarzy, którzy swoje życie zawodowe zwiążą z Kliniką.

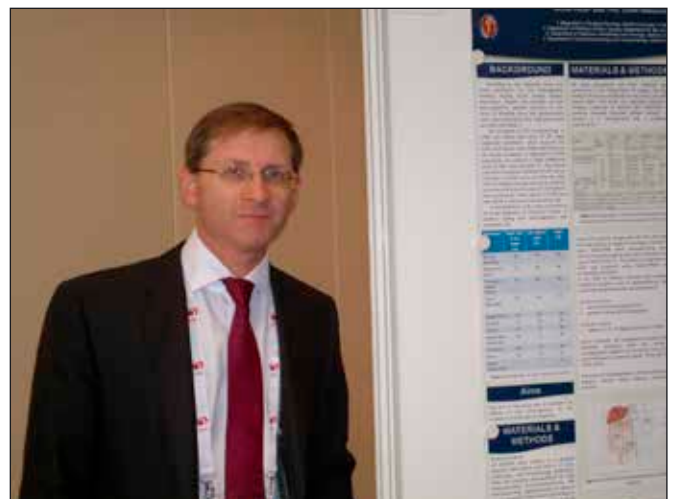
Jesienią 2015 roku, kiedy z dumą obchodzimy 70-lecie Kliniki Otolaryngologii, zespół Kliniki tworzą: prof. Czesław Stankiewicz, prof. Jerzy Kuczkowski, prof. Waldemar Narożny, lek. Danuta Paradowska, dr Bożena Kowalska, dr Dariusz Lewandowski, dr Bogusław Mikaszewski, dr hab. Andrzej Skorek, dr Wojciech Brzoznowski, dr Katarzyna Poławska, dr Dominik Stodulski, dr Tomasz Przewoźny, dr Wojciech Skrzypczak, lek. Ewa Garsta oraz rezydenci: dr Małgorzata Potocka-Bakłażec, lek. Dmitry Tretiakov, lek. Jacek Kobak, lek. Jakub Piątkowski, lek. Edward Mollin, lek. Paweł Krawczyński i lek. Paweł Lemski (ryc. 8).

prof. Czesław Stankiewicz,
kierownik Kliniki Otolaryngologii z Oddziałem
Chirurgii Szczękowo-Twarzowej

O zaburzeniach krzepnięcia

Prof. Jacek Zieliński z Katedry i Kliniki Chirurgii Onkologicznej uczestniczył w dniach 5-7 listopada 2015 roku w 2nd Congress on Controversies in Thrombosis & Hemostasis, który odbywał się w Barcelonie. Tematyka Kongresu obejmowała zagadnienia patologii układu krzepnięcia m.in. w onkologii, pediatrii, kardiologii oraz ginekologii.

Ze względu na wielowątkowy charakter zmian w układzie krzepnięcia w chorobach nowotworowych, przygotowano oddzielną sesję pt. *Cancer, bleeding and thrombosis*, na której prezentowano zagadnienia patofizjologiczne oraz kliniczne towarzyszące leczeniu choroby nowotworowej. W sesji plakatowej prof. Jacek Zieliński przedstawił poster zatytułowany *The impact of the using of oral anticoagulants on the incidence of colorectal cancer diagnosis: single center experience*, prezentujący wyniki obserwacji wskazujące na wpływ podawania doustnych antykoagulantów na rozpoznawalność raka jelita grubego.

Otolaryngolog z GUMed w Belgii

Dr Tomasz Przewoźny, adiunkt Kliniki Otolaryngologii przebywał w pierwszej połowie listopada br. na stażu szkoleniowym w Klinice Otolaryngologii Europejskiego Instytutu Otolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi w Antwerpii (European Institute For ORL, NKO Department, Gasthuis Zusters Antwerpen, St. Augustinus, Wilrijk, Belgia). Pojechał tam we wrześniu br. na zaproszenie wizytującego GUMed dr. Andrzeja Żarowskiego, otolaryngologa, kierownika Departamentu Audiologii Instytutu. Wizyta w belgijskim ośrodku kierowanym przez prof. Erwina Offeciera, jednej z najlepszych tego typu placówek w Europie, pozwoliła na zapoznanie się z nowoczesnymi metodami leczenia chorób uszu, w tym ucha wewnętrznego, takimi jak choroba Meniere'a, przetoka kanału półkolistego górnego czy obustronna głuchota. Klinika w Antwerpii ma doskonałe zaplecze diagnostyczne w zakresie audiologii i vestibulologii, oferuje także szczegółową diagnostykę obrazową ucha wewnętrznego. Dzięki tym metodom możliwe jest planowanie i stosowanie najbardziej zaawansowanych metod oto- i neurochirurgicznych w leczeniu chorób ucha. Wiedza i doświadczenia zdobyte w tym ośrodku pozwolą na podniesienie jakości badań diagnostycznych w zakresie audiologii prowadzonych w Katedrze i Klinice Otolaryngologii GUMed, tym bardziej, że w najbliższym czasie kolejnych dwóch adiunktów z Kliniki GUMed wyjedzie na szkolenie do Szpitala Sint-Augustinus w Antwerpii. Efekty szkolenia zdobyte

Widok z bloku operacyjnego Kliniki Otolaryngologii w Antwerpii – operacja wszczepienia implantu ślimakowego. Na zdjęciu pracownicy Kliniki, od lewej: Andrzej Żarowski, Liesbeth De Coninck, Karen Beckers, Maggy Maes oraz Tomasz Przewoźny

podczas tych staży służyć będą przede wszystkim przygotowaniu kolejnych pacjentów kwalifikowanych do implantów ślimakowych.

dr Tomasz Przewoźny,
Katedra i Klinika Otolaryngologii

O kontrowersyjnym projekcie w SKN Neurochirurgii

HEAVEN – Head Anastomosis Venture Project. Pierwszy w Polsce przeszczep głowy to tytuł wykładu, który 22 października br. można było usłyszeć w auli im. prof. Z. Kieturakisa w Centrum Medycyny Inwazyjnej. Projekt zrealizowało SKN Neurochirurgii GUMed z pomocą SKN Anestezjologii i Intensywnej Terapii GUMed.

Wszystko zaczęło się od przelomowej mowy dr. Sergio Canavero, której przesłanie było tylko jedno – przeszczep głowy jest nie tylko możliwy, ale wręcz konieczny dla postępu współczesnej nauki. W wyobraźni studentów od razu pojawił się szereg wątpliwości i znaków zapytania, na które nikt nie potrafił odpowiedzieć. Dlatego też sami postanowili poszukać odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Kontrowersyjność tematu wykładu odbiła się szerokim echem w Uczelni i zgromadziła pokątną liczbę osób, wypełniając aulę po brzegi.

Wydarzenie otworzyło przemówienie opiekuna SKN Neurochirurgii dr. Tomasza Szmudy. Organizatorzy w trakcie 2,5-godzinnego wykładu rozpatrzyli aspekt historyczny tego typu eksperymentów, biografię samego dr. Canavero oraz zapewnili wirtualną podróż przez możliwy przebieg operacji zaplanowa-

nej na grudzień 2017 r. Biorąc pod uwagę możliwości współczesnej wiedzy, opowiedzieli krok po kroku o aspektach anestezyjologicznych, poprzez samą operację, a kończąc na opiece nad pacjentem po zabiegu. Nie uciekali przed pytaniami o ewentualne trudności. Podjęli również dyskusję o etycznych aspektach takiego zabiegu, zmuszając słuchaczy do zastanowienia się czy na pewno ludzkość jest gotowa na taki krok? Dodatkową atrakcją wydarzenia, była możliwość wygrania kursu szcicia mikrochirurgicznego organizowanego przez SKN Neurochirurgii.

Z całą pewnością temat przysporzy jeszcze wiele gorących dyskusji. Niemniej po tak wnikliwym studium możemy przynajmniej zrozumieć argumenty, którymi kieruje się twórca idei na miarę szalonego naukowca.

Radosław Trzciniński,
student VI r. kierunku lekarskiego,
przewodniczący SKN Neurochirurgii

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

Kolekcja kubków

Kolekcje muzeów uniwersyteckich są niezwykle zróżnicowane. Obejmują obiekty związane z nauką, edukacją, z życiem i działalnością wybitnych badaczy lub charyzmatycznych nauczycieli i wychowawców. W muzealnych zbiorach znajdują się dokumenty, publikacje, fotografie – wszelkie artefakty (w języku muzealników artefakt to obiekt, eksponat) związane z Uczelnią, niosące ze sobą fragment opowieści na temat jej historii, tradycji i dziedzictwa. Jest rzeczą oczywistą, że bogatsza, bardziej różnorodna kolekcja przedstawia pełniej obraz uczelni na przestrzeni lat. Ponadto jest atrakcyjniejsza dla widzów, oferując więcej zaskakujących wrażeń.

Rozpoczynamy czwarty rok prezentacji *Tajemnic z muzealnej półki*. Mamy nadzieję, że tak jak w ubiegłych latach przyniesie naszym Czytelnikom nie tylko wiedzę na temat historii naszej Uczelni, lecz również sprawi przyjemność. Sekrety odkrywane co miesiąc to również zaproszenie do odwiedzenia Muzeum. Poza ekspozycją stałą prezentujemy wystawę *Siedemdziesiąt*, inspirowaną jubileuszem Uczelni. Już wkrótce udostępniemy *Tajemnice z muzealnej półki rok trzeci 2014-2015*, której bohaterami będą eksponaty odkryte na naszej półce w ubiegłym roku akademickim.

Na muzealnej półce znajdujemy unikalną, związaną z Akademią Medyczną w Gdańsku i Gdańskim Uniwersytem Medycznym

nym kolekcję kubków. Projektowane i wykonywane przez lata, przynoszą wspomnienia minionych czasów, trendów we wzornictwie, sposobów promocji Uczelni. Są cennym obiektem dla kolekcjonerów. Zgromadzone w wielu domach i służbowych gabinetach, na specjalnych półkach lub wewnątrz przeszklonych witryn, stanowią obiekt dumy i starań właścicieli. Takie samo znaczenie i wartość przedstawione kubki mają dla Muzeum GUMed. Wśród nich wyjątkowy rarytas – kubek z błędem w napisie Uniwersytet, którego nie przytoczymy w obawie przed

przypadkowym, podświadomym utrwaleniem w świadomości. Koniecznie trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że błąd ten powstał w firmie realizującej zlecenie. Kiedyś spowodował podniesienie ciśnienia, dziś już tylko bawi i... stanowi jedną z atrakcji naszej kolekcji. Prezentowane kubki przekazała do Muzeum Joanna Śliwińska z Sekcji Informacji i Promocji. Zapraszamy również do lektury kolejnego numeru *Biuletynu Muzeum GUMed* dostępnego pod adresem gumed.edu.pl.

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Każdego ósmego dnia miesiąca na stronie internetowej www.gumed.edu.pl prezentowany jest wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Zostaną one zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią 2016 roku.

Halloween w magicznej krainie Muminków

Magiczne dynie w krainie Muminków – pod taką nazwą Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych GUMed zorganizowało spotkanie dla małych pacjentów z Kliniki Neurologii Dziecięcej oraz Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca.

Na jakiś czas Oddziały zamieniły się w miejsca, gdzie szalały czarownice i magowie, a dynie przemieniły się w dzieła sztuki. Dzieci miały okazję poznać nowe słowa po angielsku związane z jesienią oraz tradycją Halloween, jak również przygotować na szpitalną wystawę prace rysunkowe związane z Muminkami.

Podczas spotkania organizatorom towarzyszył zaproszony przez dr Beatę Cygan Adam Niedorezo, który stworzył przepiękną galerię zdjęć i portretów. Materiały opracowała dr Anna Kuciejczyk, a koordynatorem projektu byli mgr Magda Warzocha i mgr Radosław Czernych z Zakładu Higieny i Epidemiologii przy ogromnym wsparciu Barbary Mroziak.

Wizyta sprawiła dzieciakom wielką frajdę, pozwalając im spędzić jedno popołudnie w magicznym świecie.

Zespół SPNJO

Jesienna sesja Egzaminów Końcowych

Są już dostępne wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w terminie wrześniowym 2015 r. Absolwenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, którzy ukończyli studia ponad 2 lata temu uplasowali się na pierwszym miejscu. Wyprzedzili m.in. kolegów z Poznania, Warszawy i Krakowa. Gorzej spisali się absolwenci GUMed-u, którzy ukończyli studia w ostatnich 2 latach. Ich wyniki pozwoliły Uczelni zająć dopiero 7 miejsce. Absolwenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, który zdawali LEK po raz pierwszy znaleźli się na miejscu 7. Tu liderem są absolwenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W całym kraju do Lekarskiego Egzaminu Końcowego przystąpiły 6084 osoby, uzyskując średnio 131,6 pkt. Maksymalny wynik wyniósł 174 pkt, a minimalny 3 pkt. Pięćset osiemdziesięciu dwóch zdających uzyskało wynik poniżej 56 proc., co oznacza

niezdanie egzaminu. Maksymalna liczba możliwych do zdobycia punktów wyniosła 192, zaś 8 zadań zostało unieważnionych. Najślabiej wypadli absolwenci uczelni zagranicznych i studiów anglojęzycznych. Wśród 68 absolwentów uczelni zagranicznych, którzy przystąpili do egzaminu, zdało tylko 49 osób, uzyskując średnio 119,91 pkt. Absolwenci studiów anglojęzycznych uzyskali średnio 98,73 pkt. Zdały 34 osoby na 44, które przystąpiły do egzaminu.

Gdyby porównać wyniki wrześniowego LEK-u z wynikami egzaminu sprzed roku, widać, że tegoroczny egzamin był trudny. Średnia liczba punktów zwycięzcy jest o 10 niższa niż rok wcześniej – ponad 143 pkt (taki wynik uzyskali absolwenci aż trzech najlepszych wówczas uczelni); podobnie maksymalna liczba punktów, która przed rokiem wyniosła 184 pkt. Także egzamin lekarsko-dentystyczny okazał się w tym roku trudniejszy niż rok temu.

Tab. 1. Wyniki lekarzy, którzy ukończyli studia w ostatnich 2 latach

Uczelnia	Min.	Max.	Średnia	Zda- wało	Zdało
Warszawski Uniwersytet Medyczny	80	169	138,78	721	698
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	78	168	136,23	392	371
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	109	169	135,73	90	90
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	81	171	135,71	471	444
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	69	174	135,68	464	432
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	71	164	134,92	330	320
Gdański Uniwersytet Medyczny	59	172	134,43	435	414
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – WL w Katowicach	3	174	134,40	357	343
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WL	91	167	133,29	390	373
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – WL w Zabrze	22	168	131,38	323	293
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – I WL	65	170	131,22	259	234
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – II WL	88	161	130,69	251	234
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	81	163	129,05	330	297
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WWL	73	165	127,44	269	244
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	74	164	125,58	310	261
Uczelnie zagraniczne	80	159	119,91	68	49
Absolwenci studiów w języku angielskim	60	146	98,73	44	10
RAZEM	3	174	133,18	5504	5107

Tab. 2. Wyniki lekarzy, którzy ukończyli studia ponad 2 lata temu

Uczelnia	Min.	Max.	Średnia	Zda- wało	Zdało
Gdański Uniwersytet Medyczny	103	149	129,15	34	33
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	87	157	127,87	30	27
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	98	157	125,16	31	30
Warszawski Uniwersytet Medyczny	66	160	124,27	64	51
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – WL w Katowicach	91	146	123,88	40	37
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	67	164	122,86	43	33
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	84	151	121,55	22	15
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	83	151	121,19	16	12
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – I WL	89	153	118,94	18	10
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	82	143	118,76	21	13
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WL	76	149	118,59	32	25
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – WL w Zabrze	72	150	115,41	27	18
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WWL	75	134	114,16	19	13
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – II WL	68	138	113,38	13	8
Uczelnie zagraniczne	56	148	106,90	136	64
Absolwenci studiów w języku angielskim	59	124	93,79	34	6
RAZEM	56	164	116,94	580	395

Tab. 3. Wyniki lekarzy zdających po raz pierwszy

Uczelnia	Min.	Max.	Średnia	Zda- wało	Zdało
Uniwersytet Warmińsko- -Mazurski w Olsztynie	109	169	135,40	50	50
Warszawski Uniwersytet Medyczny	80	164	134,60	379	359
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	71	164	133,59	176	168
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkow- skiego w Poznaniu	78	165	132,58	200	187
Śląski Uniwersytet Me- dyczny w Katowicach – WL w Katowicach	91	174	131,74	182	173
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WL	92	167	131,68	203	193
Gdański Uniwersytet Medyczny	89	172	131,43	255	240
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	67	171	131,19	262	240
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagielloń- skiego	71	174	130,20	259	233
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – I WL	65	170	128,69	145	125
Uniwersytet Medyczny w Lublinie – II WL	88	160	128,27	134	123
Śląski Uniwersytet Me- dyczny w Katowicach – WL w Zabrze	22	163	127,43	203	178
Uniwersytet Medyczny w Łodzi – WWL	73	165	126,16	157	135
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	81	163	125,99	180	156
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Ry- dygiera w Bydgoszczy	83	154	121,94	179	144
Uczelnie zagraniczne	69	159	109,50	84	40
Absolwenci studiów w języku angielskim	59	146	96,88	50	9
RAZEM	22	174	129,18	3098	2753

Zbiorcze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji wrzesień 2015 r. zawarte są w tabelach 1-3.

Znamy również wyniki jesiennego Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego. W roku bieżącym przystąpiło do niego 1539 osób, uzyskując średnio 124,5 pkt. Egzaminu nie zdało 369 osób. Maksymalna liczba możliwych do zdobycia punktów wyniosła 196, gdyż 4 zadania nieważniono.

Wśród tych, którzy ukończyli studia w ostatnich 2 latach, najlepsi byli absolwenci CM UJ (średnio 134,4 pkt). Tuż za nimi uplasowali się absolwenci Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (133,74 pkt) i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (131,42 pkt). Wśród zdających po raz pierwszy przodowali absolwenci Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (133,73 pkt), wyprzedzając GUMed (132,53 pkt) i CM UJ (132,5 pkt). Najstąbiej wypadli absolwenci uczelni zagranicznych i studiów anglojęzycznych.

□

Dr hab. med. Ewa Pilarska, prof. nadzw. GUMed, kierownik Kliniki Neurologii Rozwojowej została powołana do Komitetu Nauk Neurologicznych PAN na kadencję 2015-2018. Została także wybrana do Prezydium tego Komitetu.

Powołanie do Komitetu PAN

Konkurs prac magisterskich OML

Anna Szytejko zwyciężyła w konkursie prac magisterskich na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej, który odbył się 27 października br. Nagrodzona praca pt. *Wpływ cyklicznego AMP na funkcje płytek krwi w cukrzycy* została wykonana w Zakładzie Medycyny Laboratoryjnej pod kierunkiem dr Anny Michno i dr hab. Hanny Bielarczyk. Drugie miejsce zajęła **Ewa Wieczorek** za pracę pt. *Ocena podatności VLDL na lipolizę u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek leczonych zachowawczo*, wykonaną w Zakładzie Chemii Klinicznej pod kierunkiem dr Agnieszki Ćwiklińskiej i prof. Macieja Jankowskiego. Trzecie miejsce przypadło **Karolinie Piekarskiej**, która pod opieką prof. Piotra Trzonkowskiego z Zakładu Immunologii Klinicznej i Transplantologii wykonała pracę pt. *Oznaczenia poziomu limfocytów T regulatorowych u dzieci z cukrzycą typu 1 przy pomocy wielokolorowej cytometrii przepływowej*. Karolina Piekarska została również laureatką Nagrody Publiczności ufundowanej przez studencką organizację Forum Analityków Medycznych.

Nagrody wręczył dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki wraz z rektorem prof. Januszem Morysiem oraz Alicją Utracką, przedstawicielem Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych. Uroczystość odbyła się podczas dyplomatorium kierunku analityka medyczna 13 listopada br.

Na zdjęciu od lewej absolwenci: Anna Szytejko, Ewa Wieczorek, Karolina Piekarska, Aleksandra Ludziejewska; w środku prof. Mirosława Szczepańska-Konkel; na drugim planie dziekan prof. Wiesław Sawicki

Dr hab. Julianna Kurlenda (1952–2015)

– pożegnanie

Związana ze środowiskiem mikrobiologów oraz społecznością akademicką Gdańska, wspaniały dydaktyk i niekwestionowany autorytet, dr hab. Julianna Kurlenda urodziła się w naszym mieście 17 lutego 1952 roku. W 1971 roku podjęła studia na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Była studentką, a w okresie późniejszym bliskim współpracownikiem prof. Anny Podhajskiej. W 1976 r. pod kierunkiem dr Zyty Kowalskiej obroniła pracę magisterską w Zakładzie Biochemii i Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego, przy współpracy z Zakładem Utrwalania Żywności i Mikrobiologii Technicznej Politechniki Gdańskiej.

Pracę zawodową rozpoczęła w 1978 roku w Zakładzie Bakteriologii Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1 kierowanym przez dr. Alfreda Sametę. Jej pierwszym zadaniem było zorganizowanie od podstaw laboratorium mikrobiologicznego utworzonego na terenie szpitala. Wkrótce rozpoczęła współpracę z Oddziałem Intensywnej Terapii kierowanym przez prof. Janinę Suchorzewską, co zaowocowało znaczącym dorobkiem publikacyjnym oraz Nagrodą Zespołową II stopnia Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku. Współpraca ta skierowała zainteresowania badawcze dr hab. J. Kurlendy na problematykę zakażeń szpitalnych. Tematyce tej poświęciła pracę doktorską, której promotorem był prof. Stefan Kryński, a badania zostały realizowane m.in. we współpracy z prof. Anną Podhajską z Katedry Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 1988-1992 Julianna Kurlenda odbyła dwa staże szkoleniowe w Szpitalu OLVG w Amsterdamie, które pozwoliły jej na zapoznanie się z najnowszym sprzętem i organizacją nowoczesnego laboratorium mikrobiologicznego.

W 1992 roku uzyskała specjalizację II stopnia z mikrobiologii, a w roku następnym została powołana na konsultanta wojewódzkiego w ówczesnym województwie toruńskim. Funkcję tę pełniła do roku 1997. Od października 1993 r. pracowała na stanowisku starszego wykładowcy w Katedrze Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie wraz z dr Ireną Aleksandrowicz opracowała autorski program wykładów i ćwiczeń z mikrobiologii klinicznej dla studentów Wydziału Biologii oraz słuchaczy Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i AMG. Dla studentów Wydziału Biotechnologii prowadziła także zajęcia z mikrobiologii spożywczej. Pełniła również funkcję konsultanta w gdańskim Szpitalu Specjalistycznym na Zaspie.

Od 1995 roku kierowała Zakładem Bakteriologii Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Gdańsku, doprowadzając do jego reorganizacji zgodnej z nowoczesnymi standardami diagnostycznymi, co zaowocowało znacznym usprawnieniem funkcjonowania laboratoriów. W ramach walki z zakażeniami szpitalnymi zainicjowała i prowadziła szkolenia dla lekarzy i pielęgniarek z klinik i oddziałów szpitalnych Trójmiasta. We wszystkich środowiskach, z którymi miała kontakty zawodowe, prowadziła szkolenia i wykłady na obszarze całego Pomorza, jak i w innych regionach kraju. Działalność tę kontynuowała niezmordowanie, tak długo aż uniemożliwił to Jej stan zdrowia. Równocześnie prowadziła działalność dydaktyczną na rzecz Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i AMG oraz Wydziału Farmaceutycznego. Była promotorem prac magisterskich, recenzentem projektów badawczych i publikacji naukowych oraz doktoratów. Swoją wiedzą i doświadczeniem dzieliła się bezinteresownie, ponieważ działalność dydaktyczną kontynuowała, nie będąc już pracownikiem Uniwersytetu Gdańskiego. Prowadziła wykłady dla lekarzy i mikrobiologów na zaproszenia oddziałów towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów,

Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Polskiego Towarzystwa Alergologów, Polskiego Towarzystwa Urologów, Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej. Zajęcia i wykłady prowadzone przez Juliannę Kurlendę, uwzględniające zawsze najnowsze trendy naukowe, cieszyły się dużym uznaniem studentów i słuchaczy.

Współpracowała również naukowo z wieloma jednostkami Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Gdańskiej oraz Akademii Morskiej w Gdyni, co zaowocowało bogatym dorobkiem publikacyjnym. Dr hab. J. Kurlenda uczestniczyła w programach badań klinicznych nad antybiotykami. Ścisłe współpracowała z Ogólnopolską Siecią Monitorowania Lekooporności OPTY oraz z Krajowym Ośrodkiem Referencyjnym ds. Diagnostyki Bakteriologicznej Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KORUN). Od 1978 roku była członkinią Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, a od roku 2004 pełniła funkcję członka zarządu oddziału pomorskiego PTM. W latach 2002-2006 pełniła funkcję przedstawiciela wojewódzkiego Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych na województwo pomorskie.

W 2006 r. objęła stanowisko kierownika Zakładu Bakteriologii Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie, gdzie podjęła się trudnego wyzwania reorganizacji i modernizacji jednostki oraz wyszkolenia młodego zespołu mikrobiologów. Zaangażowała się również w wypracowanie efektywnych form współpracy z oddziałami szpitalnymi. Misję tę wypełniła znakomicie, co potwierdzają jej bliscy współpracownicy. W roku 2011 uzyskała stopień doktora habilitowanego na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Dorobek naukowy dr hab. Julianny Kurlendy stanowi 46 publikacji w recenzowanych czasopismach naukowych, z czego 18 w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, a także ponad 50 komunikatów konferencyjnych, wiele z tych prac jest powszechnie cytowana. W trakcie swej pracy zawodowej dr

z Kalendarza Rektora

23.10.2015 r. – uczestniczył w uroczystości wręczenia dyplomów doktora habilitowanego nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk o zdrowiu oraz promocje na stopień naukowy doktora nauk medycznych, doktora nauk o zdrowiu i doktora nauk farmaceutycznych doktorantów Wydziałów: Lekarskiego, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu GUMed.

Wziął także udział w konferencji *Dermatologia, Wenerologia i Alergologia* z okazji 70-lecia Kliniki Dermatologii GUMed.

29.10.2015 r. – uczestniczył w Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia poświęconej różnicom programowym między uczelniami medycznymi.

6.11.2015 r. – wziął udział w uroczystości poświęconej 40-leciu Kardiologii Gdańskiej, która odbyła się w Europejskim Centrum Solidarności.

7.11.05.2015 r. – uczestniczył w uroczystości dyplomatorium kierunku lekarskiego.

10.11.2015 r. – wziął udział w spotkaniu z prof. Krzysztofem Narkiewiczem, kierownikiem Katedry i Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2014, które odbyło się w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku.

13.11.2015 r. – uczestniczył w uroczystości dyplomatorium absolwentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej na Wydziale Farmaceutycznym.

Zaproszenie na wykład

Oddział Morski Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego zaprasza na wykład dr Magdaleny Trzeciak

Bariera naskórkowa – co nowego?

Będzie go można wysłuchać 9 grudnia br. w hotelu Haffner w Sopocie o godz. 11. W programie ponadto pokaz przypadków i prezentacja firmy CERKO.

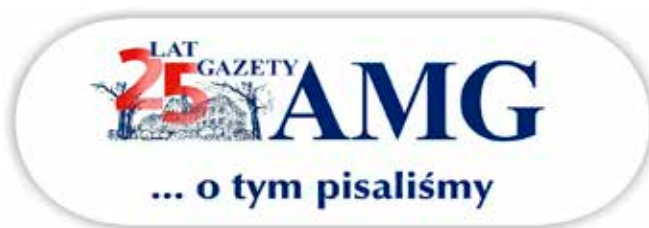
prof. Roman Nowicki,
przewodniczący Oddziału Morskiego PTD

hab. J. Kurlenda pełniła funkcję opiekuna specjalizacji wielu diagnostów laboratoryjnych specjalizujących się w zakresie mikrobiologii klinicznej, zaszczepiając w nich swoim przykładem zawodową odpowiedzialność i sumienność oraz potrzebę ciągłego samokształcenia, służąc zawsze nieocenioną pomocą i radą. Jej pasją było dzielenie się wiedzą w zakresie nowoczesnej diagnostyki mikrobiologicznej i zakażeń szpitalnych. Miała znaczący udział w wykształceniu młodego pokolenia mikrobiologów, którzy z powodzeniem funkcjonują w zawodzie, zarówno na uczelniach jak i w laboratoriach diagnostycznych.

Miała jeszcze wiele innych planów i nowych wyzwań. Pragnęła m.in. objąć i zreorganizować Katedrę Mikrobiologii Farmaceutycznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Na przeszkodzie stała choroba, choć do końca udzielała konsultacji w sprawach zawodowych, za co wyrażamy naszą wielką wdzięczność. W naszej pamięci pozostanie Kochaną Panią Jolą, życzliwą i zawsze gotową na spełnienie każdej prośby.

Pożegnaliśmy Ją 24 października br. na Cmentarzu Łostowickim.

dr hab. Krzysztof Waleron,
prof. Renata Ochocka i przyjaciele

Beata Stefania Lipska laureatką „Czerwonej Róży”

Beata Stefania Lipska dwukrotnie reprezentowała naszą Uczelnię w Konkursie na Najlepszego Studenta Wybrzeża organizowanego przez Stowarzyszenie „Czerwona Róża”. W roku 1999 jako studentka III roku zdobyła nagrodę specjalną. W tym roku sięgnęła po najwyższy laur, który jest ukoronowaniem jej wzorowej nauki i dotychczasowych osiągnięć. Wszyscy bardzo serdecznie gratulujemy Jej tego wyróżnienia!

Gazeta AMG 6/2002, s. 24-25

Dom Hospicyjny im. ks. Eugeniusza Dutkiewicza już działa

W dniu 11 lutego o godz. 11 odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia Domu Hospicyjnego im. ks. Eugeniusza Dutkiewicza w Gdańsku. [...] Po mszy świętej odbyło się poświęcenie Domu Hospicyjnego, którego dokonali Metropolita Gdański i Prowincjał Pallotyńów ks. Tomasz Skibiński SAC. W trakcie poświęcenia miały również miejsce duszpasterskie odwiedziny pacjentów, którzy od początku lutego znaleźli dom na ostatnie tygodnie i dni swojego życia.

ks. dr Piotr Krakowiak SAC, dyrektor Hospicjum Pallotinum, Gazeta AMG 3/2003, s. 14-15

Higher Education for United Europe

W dniach od 28 kwietnia do 1 maja br. na zaproszenie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej spotkało się w Lublinie ponad 300 rektorów z 32 krajów Europy na Kongresie *Higher Education for United Europe*, aby uczcić w ten sposób rozszerzenie Unii Europejskiej. Współorganizatorami Kongresu była Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) i European University Association (EUA). [...] Wśród wielu bardzo interesujących prezentacji znalazło się m.in. wystąpienie rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. Andrzeja Szostka pt. *Uniwersytet: promotor człowieka i jego wielkości*, które za zgodą Autora przedrukowujemy. Na zakończenie Kongresu uczestnicy przyjęli *Deklarację Lubelską*, której uroczyste podpisanie nastąpiło wieczorem 30 kwietnia na Lubelskim Zamku u stóp obrazu Jana Matejki *Unia Lubelska* podczas wielkiego przyjęcia wydanego przez prezydenta Lublina.

prof. Wiesław Makarewicz, Gazeta AMG 6/2004, s. 1

W kolorze mniej boli

W dniu 3 czerwca 2005 roku dokonano uroczystego otwarcia, z udziałem wielu znamienitych gości, nowego budynku Oddziału Hematologii i Onkologii Dziecięcej, wspaniałego daru Fundacji Pani Prezydentowej Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie Bez Barier”. [...] Inicjatywa i dzieło Fundacji znalazły jakże szlachetne artystyczne wsparcie w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Grupa artystów z tej Uczelni, studenci malarstwa pod kierunkiem profesorów Macieja Świeszewskiego i Andrzeja Dyakowskiego, są autorami pięknego wystroju wnętrza, zamieniającego szpitalne sale w baśniowy świat wypełniony egzotycznymi zwierzętami i roślinami oraz dziecięcymi marzeniami o dalekich podróżach i niezwykłych przygodach.

prof. Wiesław Makarewicz, Gazeta AMG 6/2005, s. 1

XXIII Konferencja Redaktorów Gazet Akademickich

Gospodarzem dorocznego zjazdu redaktorów gazet akademickich była Politechnika Świętokrzyska w Kielcach. Spotkanie odbyło się w dniach 9-12 września. Zaoferowano nam bogaty program, zarówno w aspekcie szkoleniowym, jak i turystycznym. W dniu przyjazdu i rejestracji odbyliśmy wycieczkę do Bazyliki Mniejszej na Świętym Krzyżu, położonej na Łysej Górze nieopodal Kielc. Dzisiaj to klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej i Sanktuarium Drzewa Krzyża Świętego. To najstarsze sanktuarium na ziemiach polskich. Klasztor i romański kościół zostały ufundowane przez Bolesława Krzywoustego w latach 1102-1138, początkowo pod wezwaniem Świętej Trójcy. Od XV wieku przemianowano go na klasztor pw. Świętego Krzyża, po tym jak w 1306 r. książę Władysław Łokietek przekazał tysogórskim benedyktynom relikwie drzewa Krzyża Świętego (od XVIII wieku przechowywane w kaplicy Oleśniczych; według legendy подарowane przez Emeryka, królewicza z Węgier).

Na otwarcie Konferencji wystuchaliśmy wykładu *Znaczenie mediów akademickich dla rozwoju polskiej nauki*, który wygłosił prof. Stanisław Adamczak, rektor Politechniki Świętokrzyskiej, wiceprzewodniczący KRPUT. O popularyzacji nauki mówił red. Piotr Cieśliński, kierownik działu Nauka *Gazety Wyborczej* w prowokującym wykładzie pt. *Czego mogą nauczyć nas tabloidy?* Interesującą prezentację zatytułowaną *Po prostu – o nauce*, przedstawił dr Tomasz Piekot, językoznawca i komunikolog, trener komunikacji interpersonalnej i społecznej, nauczyciel akademicki w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Ten wykład uzmysłowił nam potrzebę efektywnego pisania i znaczenie pojęcia „mglistość tekstu”. Strategię efektywnego pisania tekstu funkcjonalnego można sprowadzić do 4 prostych zasad:

1. Frazowanie informacji i eliminacja tzw. pustych słów; co akapit to nagłówek.
2. Pisanie krótkimi zdaniem, maksymalnie do 15 słów.
3. Tzw. szybka gramatyka, czyli unikanie strony biernej, bez przeczeń i rzeczowników odczasownikowych. Zamiast „w celu, celem” należy pisać „aby”.
4. Relacja *Human to Human*, H2H, czyli relacja Ja – Ty.

Po przerwie obiadowej udaliśmy się autokarem do Sandomierza, gdzie na Zamku Królewskim spotkaliśmy się z Andrzejem Zygmuntowiczem, członkiem zarządu Związku Polskich

Artystów Fotografików i obejrzelśmy bardzo inspirującą prezentację pt. *Budowa historii za pomocą zdjęć – przychodzę i mówię, jak jest*. Było jeszcze zwiedzanie królewskiego miasta Sandomierz z pięknie ubranym w strój szlachecki przewodnikiem, a wieczór zakończyła uroczysta kolacja na zamku, wydana przez rektora prof. Stanisława Adamczaka.

W drugim dniu obrad najpierw wystuchaliśmy wykładu Sebastiana Szczęsnego z Centrum Edukacji i Rozwoju EFEKTY zatytułowanego *Nauka, idealny temat do promocji uczelni*. Następne zajęcia poprowadziła dr Justyna Ożegalska-Trybalska

z UJ, która omówiła trudny, lecz bardzo ważny i aktualny temat ochrony i naruszeń praw autorskich w Internecie. Po południu udaliśmy się autokarem do Regionalnego Centrum Naukowo-Technologicznego w Podzamczu, gdzie mieliśmy okazję zapoznać się z twórczością Leonarda da Vinci.

Konferencja została starannie przygotowana przez gospodarzy i była poświęcona tak aktualnym tematom jak popularyzacja nauki oraz promocja uczelni poprzez dokonania naukowe. Zwracało uwagę znaczne zaangażowanie Rektora, który uczestniczył w wielu punktach programu i wyczuwało się, że do sprawy promocji Uczelni przykłada ogromną wagę. Jego prawą ręką był Kamil Dziewit, kierownik Biura Komunikacji Uczelni i rzecznik prasowy Politechniki Świętokrzyskiej, odpowiedzialny za całość organizacji Konferencji.

prof. Wiesław Makarewicz,
redaktor naczelny *Gazety AMG*

Na zdjęciu od prawej rektor Politechniki Świętokrzyskiej prof. Stanisław Adamczak, Kamil Dziewit, rzecznik prasowy Uczelni

Wieczór z prof. K. Narkiewiczem

Jest już dobrą tradycją, że Nadbałtyckie Centrum Kultury i Gdańskie Towarzystwo Naukowe organizują jesienią każdego roku otwarte spotkanie z laureatem Nagrody im. Jana Heweliusza za rok poprzedni. Takie spotkanie z prof. Krzysztofem Narkiewiczem, kierownikiem Katedry i Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii GUMed, laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za 2014 r. odbyło się 10 listopada br. w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku. Słowo o Laureacie wygłosiła dr hab. Marzena Chrostowska, współpracowniczka Profesora i gospodyni spotkania. Prof. K. Narkiewicz przedstawił okolicznościowy wykład zatytułowany *Don't worry, be happy, czyli o wpływie stresu i zaburzeń snu na serce i naczynia*. W lekki i komunikatywny sposób przedstawił główne kierunki badań i swoje naukowe pasje. Po wykładzie nadszedł czas na wspomnienia i refleksje ze strony rodziny, współpracowników i przyjaciół. W swobodny i dowcipny sposób o Laureacie opowiedzieli syn Michał, przyjaciel z lat wspólnych studiów lekarskich dr Marek Przeździecki i współpracowniczka dr hab. Marzena Chrostowska. Po części wspomnieniowej przedstawił prezydent Pawła Adamowicza podarował Laureatowi piękny olejny portret. O swobodnej i bardzo przyjaźliwej atmosferze tego spotkania najlepiej świadczy fakt, że

Michał Narkiewicz, syn laureata prof. Krzysztofa Narkiewicza, przedstawia sylwetkę Ojca

zakończyło się dowcipnym występem chóru złożonego z lekarzy, współpracowników Profesora. Spotkanie zakończyła tradycyjna lampka wina.

□

Premiera książki Daniela Kasprowicza

Kilkadziesiąt osób uczestniczyło w spotkaniu z Danielem Kasprowiczem, autorem książki *Kilasymandry. Jak Madagaskar nauczył mnie kochać*, które odbyło się 23 października br. w Bibliotece Głównej. Zgromadzonych gości powitała dyrektor Anna Grygorowicz, która przybliżyła również osobę Autora. Daniel Kasprowicz jest absolwentem dietetyki naszej Uczelni, który przez ostatni rok przebywał na wolontariacie medycznym na Madagaskarze. Opowiadał m.in. o codziennym życiu na Czerwonej Wyspie, o swoich przeżyciach, przyjaźniach i o tym, czego sam nauczył się od Malgasy. Przybliżył słuchaczom specyfikę tamtejszej opieki medycznej, swojej pracy z chorymi na trąd i malarię oraz podopiecznymi Domu Dziecka w Mampikony.

Zgromadzeni w Bibliotece goście mogli się dowiedzieć m.in. co było najtrudniejsze, a co najprzyjemniejsze podczas pracy nad książką, jak zainteresowanie publikacją okazują jego malgasy podopieczni oraz w czym tkwi wyjątkowość *Kilasymandry*. – *Chcę, by czytelnik przeszedł tę wędrówkę razem ze mną. Chcę, by poznał mój punkt widzenia na niektóre sprawy, zakochał się w moich przyjaciółach, a być może nawet zapłakał i wzruszył się w momentach, które i ze mnie wycisnęły łzy* – zachęcał Daniel Kasprowicz do przeczytania książki.

W rozmowie, którą przeprowadziła Joanna Śliwińska z Sekcji Informacji i Promocji GUMed, Autor wyznał co ta książka dla niego znaczy. Zwierzył się, że na kartach tego swoistego dziennika mógł wyrzucić z siebie te wszystkie przemyślenia, o których nie mógł powiedzieć na Madagaskarze. Zdradził też najbliższe plany, w tym te związane z powrotem na Czerwoną Wyspę i to na co najmniej 2 lata, w czasie których będzie koordynował budowę laboratorium i ośrodka zdrowia.

Podczas spotkania odbyła się również licytacja 12 zdjęć autorstwa Daniela Kasprowicza, z których wszystkie znalazły szczęśliwego nabywcę. Wielu uczestników wsparło także projekt *Kaszka dla Malgaska*, przynosząc lekarstwa, środki opatrunkowe i produkty specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Hojność gości przerosła najśmielsze oczekiwania organizatorów. Całkowity dochód z sprzedaży książek i fotografii zostanie przekazany na potrzeby młodych wychowanków internatu w Mampikony. Wszyscy, którym nie udało się jeszcze zakupić książki, mogą ją zamówić bezpośrednio u Autora poprzez stronę <http://danielkasprowicz.pl>.

Promocji książki Daniela Kasprowicza towarzyszy wystawa zatytułowana *Choroby tropikalne*, którą przygotowała Małgorzata Omilian-Mucharska z Biblioteki Głównej. Wystawa prezentuje najczęstsze choroby tropikalnych stref klimatycznych: dengę, dur brzuszny, glistnicę, tasiemczycę, dżumę, malarię, trąd, HIV i AIDS oraz filariozy – brugiozę, loajozę, onchocerkozę i wuchereriozę. Ponadto opisuje obraz kliniczny tych chorób, rozpoznanie, leczenie i zapobieganie. Wystawę wzbogacają zdjęcia z Madagaskaru autorstwa Daniela Kasprowicza, dokumentujące warunki życia i przechowywania żywności na Czerwonej Wyspie.

Małgorzata Omilian-Mucharska,
Biblioteka Główna,
Joanna Śliwińska,
Sekcja Informacji i Promocji GUMed

Daniel Kasprowicz – urodzony 29 grudnia 1990 roku, mieszkaniec Rybna z województwa warmińsko-mazurskiego, misjonarz świecki posługujący na Madagaskarze, absolwent dietetyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, pielgrzym, podróżnik, amator maratonów i miłośnik świeżo palonej kawy. Na Czerwonej Wyspie opiekował się zarówno chorymi na malarię, tyfus i trąd, jak również zajmował się niedożywionymi dziećmi i pracą w afrykańskiej stołówce. Dużą część swojej posługi poświęcił dzieciom z domu dziecka KILASYMANDRY.

Daniel Kasprowicz
KILASYMANDRY
Jak Madagaskar nauczył mnie kochać

naukowcem dietetykiem pielgrzymem
 bogaczem **KIM JESTEM?** marzycielem
 misjonarzem świeckim katolem
 przyjacielem podróżnikiem

Daniel Kasprowicz
Patronat Honorowy
POLSKA FUNDACJA DLA AFRIKI
Cinema Rybna
bernardinum
ISBN 978-83-7823-646-7
9 788378 236467

Daniel Kasprowicz
Kilasymandry
Jak Madagaskar nauczył mnie kochać

Sprawozdania z Senatu

Z posiedzenia w dniu 25 maja 2015 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie:

- odwołania od decyzji Senackiej Komisji ds. Oceny Profesorów oraz Członków Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich
- uzupełnienia składu Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich o przedstawiciela studentów w osobie Pawła Pobłockiego
- zatrudnienia na stanowisku profesora zwyczajnego GU-Med prof. dr. hab. Wojciecha Biernata
- likwidacji Zakładu Nadciśnienia Tętniczego i włączenia pracowników i jego majątku na skład struktury Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii.

Senat zatwierdził projekty Uchwał dotyczących:

- zatwierdzenia planu wydawniczego na rok 2015
- uchwalenia warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym w roku akademickim 2016/2017
- likwidacji jednostki międzyuczelnianej – Pomorskiego Centrum Badań i Technologii Środowiska
- zatwierdzenia regulaminu potwierdzania efektów uczenia się zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów
- wprowadzenia zmiany Załącznika nr 1 do Uchwały Nr 40/2012 Senatu GUMed z 24.09.2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku zdrowie publiczne na Wydziale Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej
- zmianę w Schemacie Organizacyjnym UCK stanowiącym Załącznik nr 4 do Statutu UCK wprowadzonego Uchwałą Nr 46/2008 Senatu GUMed z 22.12.2008 r.

Ponadto dyrektor naczelna UCK mgr Ewa Książek-Bator zreferowała podsumowanie wyników finansowych UCK za rok 2014 r.

Z posiedzenia w dniu 29 czerwca 2015 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie:

- wszczęcia postępowania o nadanie tytułu doktora *honoris causa* prof. dr hab. Barbarze Krupie-Wojciechowskiej
- uzupełnienia składu Uczelnianej Komisji Wyborczej
- powierzenia funkcji kierownika Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych prof. dr hab. M. Alicji Dębskiej-Ślizień
- powierzenia funkcji kierownika Kliniki Psychiatrii Dorosłych Katedry Psychiatrii GUMed dr. hab. Wiesławowi Jerzemu Cubale
- powierzenia funkcji kierownika Zakładu Mikrobiologii Jamy Ustnej Katedry Mikrobiologii GUMed dr hab. Katarzynie Garbacz
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Zakładzie Pielęgniarstwa Ogólnego Katedry Pielęgniarstwa dr hab. Anny Liberek na okres pięciu lat
- zatrudnienia na okres pięciu lat na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Zakładzie Patologii i Neuropatologii dr hab. Ewy Iżyckiej-Świeszewskiej.

Senat negatywnie ocenił wniosek o odwołanie od decyzji Senackiej Komisji ds. Oceny Profesorów oraz Członków Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Tym samym została utrzymana w mocy negatywna decyzja Senackiej Komisji ds. Oceny

Profesorów oraz Członków Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich.

Senat nie poparł wniosku w sprawie utworzenia Zakładu Prawa Farmaceutycznego na Wydziale Farmaceutycznym.

Senat zatwierdził projekty Uchwał dotyczących:

- nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. Jackowi Namieśnikowi
- limitu przyjęć na I rok studiów na kierunek lekarski oraz lekarsko-dentystyczny w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym w roku akademickim 2015/2016 dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych w uczelni publicznej
- zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na 2015 r.
- zmiany Uchwały Nr 20/2015 Senatu GUMed z 27.04.2015 r. w sprawie wydzielenia z mienia Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego części majątku na zwiększenie funduszu założycielskiego Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego (urządzenia i sprzęt GUMed znajdujący się na salach operacyjnych w klinikach CMI).

Z posiedzenia w dniu 28 września 2015 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie:

- uzupełnienia składu Rady Społecznej Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej o osobę Bartosza Bartoszewicza, wiceprezydenta Gdyni
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Katedrze i Klinice Chirurgii Onkologicznej dr. hab. Jacka Zielińskiego
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Katedrze i Zakładzie Chemii Farmaceutycznej dr. hab. Piotra Kowalskiego
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Zakładzie Żywienia Klinicznego i Dietetyki dr. hab. Sylwii Małgorzewicz
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego GUMed w Zakładzie Immunologii i Mikrobiologii Środowiska dr. hab. Katarzynie Zoreny
- przyznania medalu PRIMUS INTER PARES wyróżniającym się absolwentom: Przemysławowi Waszakowi z Wydziału Lekarskiego oraz Przemysławowi Domagale z Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Senat zatwierdził projekty Uchwał dotyczących:

- zatwierdzenia kandydatów na członków Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zaproponowano reprezentanta Wydziału Lekarskiego – prof. Marka Grzybiaka, z Wydziału Farmaceutycznego – prof. J. Renatę Ochocką i prof. Marka Wesołowskiego, z Wydziału Nauk o Zdrowiu – dr Iwonę Rybakowską
- zatwierdzenia przez Senat GUMed wzorów uczelnianych dyplomów doktora habilitowanego nauk o zdrowiu
- określenia efektów kształcenia dla kierunku elektroradiologia na studiach I stopnia realizowanych na Wydziale Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej
- zmiany Uchwały Nr 5/2010 Senatu GUMed z 29.03.2010 r. w sprawie przeznaczenia na wynagrodzenia dodatkowych środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych, przeznaczonych na realizację projektów.

Ponadto rektor prof. Janusz Moryś poinformował Senatorów o przyznaniu medalu Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku przez Kapitułę Medalu. Na posiedzeniu w dniu 22 września br. Kapituła zdecydowała o uhonorowaniu Medalem prof. Barbary Kamińskiej oraz prof. Zbigniewa Zdrojewskiego.

Fundacja Pomocy Lekarzom Seniorom

Pomóżcie nam pomagać!

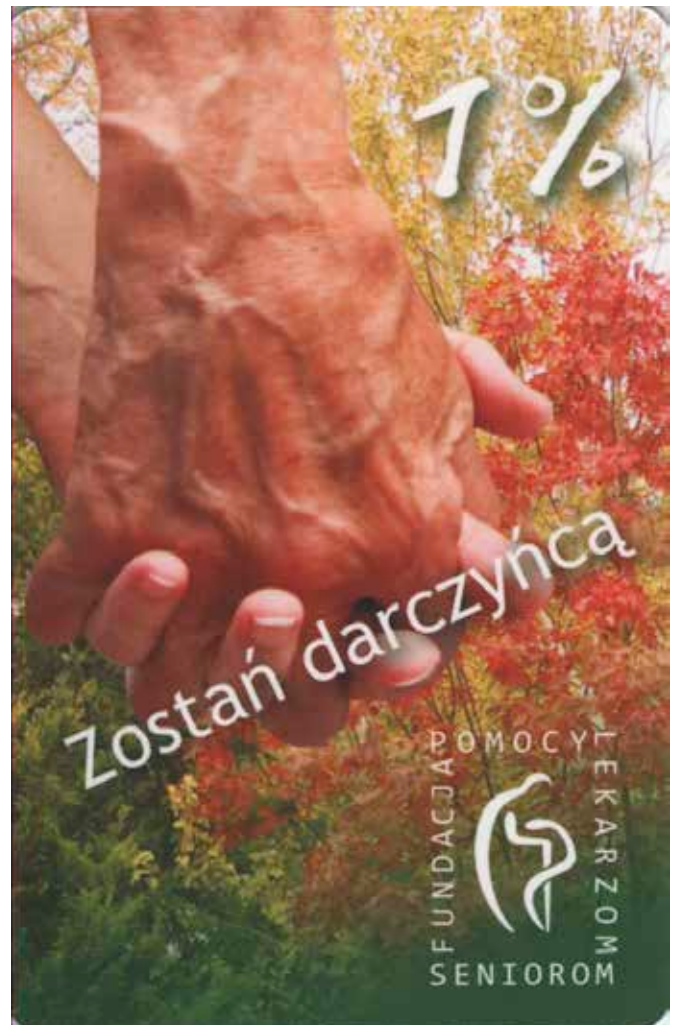
Kończący się 2015 rok zamyka piąty rok działalności obecnych władz Fundacji. Jaki to był rok? Fundacja w 2015 roku udzieliła wsparcia 11 osobom potrzebującym w łącznej wysokości 30 300 zł. Nie odmówiliśmy pomocy nikomu, kto się o nią zwracał.

Zachowujemy status organizacji pożytku publicznego. Na środki jakimi dysponujemy składają się odpisy 1% od podatku od dochodów osobistych i wpłaty od darczyńców. W mijającym roku ponad 100 lekarzy zrzeszonych w Okręgowej Izbie Lekarskiej w Gdańsku (dokładne dane nie są dostępne) dokonało takich odpisów na łączną kwotę 11 828 zł.

Mamy też niestety niedużą, ale ogromnie cenną grupę wiernych darczyńców, z których większość regularnie wspomaga Fundację już od paru lat. Od indywidualnych darczyńców uzyskaliśmy w 2015 r. łącznie 12 959 zł. Łącznie więc przychody Fundacji wyniosły 24 787 zł. Każdy grosz się liczy, ale szczególnie gorąco pragniemy podziękować tym osobom i instytucjom, które w ciągu mijającego roku przekazały Fundacji kwoty przekraczające tysiąc złotych. Takie szczególnie gorące podziękowanie składamy pracownikom Szpitala im. F. Ceynowy w Wejherowie, Jadwidze Ciechanowskiej z Gdańska, Łukaszowi Jendrzewskiemu ze Starogardu Gdańskiego, Joannie i Mirosławowi Kiełbińskim z Gdyni oraz Wojciechowi Lewenstamowi ze Słupska. Dziękujemy tym wymienionym i niewymienionym darczyńcom z całego serca. Dziękując za to co już otrzymaliśmy, prosimy o jeszcze.

Jak wynika z przytoczonych powyżej liczb wartość udzielonej pomocy przekracza uzyskane wpływy o kwotę 5 513 zł, a przecież Fundacja ponosi jeszcze bieżące koszty operacyjne, które czynią ten deficyt jeszcze większym. Wysoce niepokojące jest to, że porównując wydatki i dochody obserwujemy w ostatnich latach stopniowy wzrost całkowitej kwoty przeznaczonej na zapomogi przy równoczesnym zmniejszeniu przychodów zarówno z 1%, jak i od indywidualnych darczyńców.

Zwracamy się z gorącym apelem do środowiska lekarskiego nie tylko o hojność na rzecz Fundacji, lecz także o wrażliwość na potrzeby tych spośród nas, którzy w jesieni życia znaleźli się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Nie mamy oporów w korzystaniu z pomocy Fundacji. Organizacja jest po to by wspierać potrzebujących. Celem statutowym Fundacji Pomocy Lekarzom Seniorom jest udzielanie pomocy finansowej lekarzom seniorom, którzy w jesieni pracowicie spędzonego życia niejednokrotnie doświadczają wyzwań, z którymi nie potrafią już sobie sami radzić. Fundacja będzie dokładać wszelkich starań by otoczyć ich opieką i nieść im pomoc. Wiemy dobrze, że starość niesie ze sobą choroby i niepełnosprawność, co z kolei powoduje konieczność większych wydatków na leki i zabiegi rehabilitacyjne czy na opłacenie opieki pielęgnacyjnej. Apelujemy więc do środowiska lekarskiego

Pomóżcie nam pomagać!

Zadowalające wypełnianie naszej misji będzie możliwe jedynie dzięki zrozumieniu i poparciu środowiska lekarskiego, o które nieustannie zabiegamy. Potrzebujących jest wielu, bądźmy więc solidarni! Każdy może pomóc i każdy grosz się liczy!

prof. Wiesław Makarewicz,
prezes Zarządu Fundacji

FUNDACJA POMOCY LEKARZOM SENIOROM

KRS 0000069804

Bank Zachodni WBK 73 1090 1102 0000 0000 1001 3748

Laureaci konkursów NCN

Pracownicy i doktoranci GUMed znaleźli się wśród laureatów konkursów OPUS 9 i PRELUDIUM 9 Narodowego Centrum Nauki, a łączna kwota finansowania wyniesie prawie 3,8 mln zł. **Prof. Jędrzej Antosiewicz**, kierownik Zakładu Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego z Wydziału Nauk o Zdrowiu otrzymał finansowanie na realizację projektu *Zmiany w metabolizmie żelaza indukowane przez związki o działaniu przeciwnowotworowym in vitro i in vivo* w ramach konkursu OPUS 9. Kwota dofinansowania dla projektu realizowanego wraz z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu to 1.039.000 zł.

Kolejne 3 projekty w ramach OPUS 9 będą realizowane na Wydziale Farmaceutycznym. **Dr hab. Paweł Wiczling** z Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetiki otrzymał dofinansowanie w wysokości 688.800 zł na realizację projektu *Proces dojrzewania organizmu, farmakogenetyka oraz metabolomika jako czynniki determinujące profil farmakokinetyczny i farmakodynamiczny alfa-agonistów w populacji pacjentów oddziały intensywnej terapii dziecięcej we współpracy z Uniwersytetem Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*. Kolejnymi laureatami zostali **dr hab. Rafał Bartoszewski** z Katedry i Zakładu Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, który będzie realizować projekt pt. *Czy mikroRNA decydują o losie komórki podczas odpowiedzi na niezwinęte białka (UPR, unfolded protein response)?*, na który przeznaczono 1.036.440 zł oraz **dr Paweł Kozłowski** z Katedry i Zakładu Bromatologii, którego projekt

Mechanizm reakcji transferu metylu katalizowany przez metylotransferazy zawierające pochodne witaminy B₁₂ otrzyma finansowanie w kwocie 412.600 zł.

Natomiast **mgr Marta Toczek** z Katedry i Zakładu Biochemii na Wydziale Lekarskim otrzymała dofinansowanie w wysokości 145.200 zł na realizację projektu *Wpływ zmian metabolizmu lipidów na funkcję mięśni szkieletowych, serca oraz proces neurodegeneracyjny w eksperymentalnym modelu płasowicy Huntingtona* w ramach konkursu PRELUDIUM 9. Kolejną doktorantką Wydziału Lekarskiego, której projekt *Wpływ sygnałów cytotoksycznych na aktywność N-acetylotransfazy asparaginiowej w neuronach cholinergicznym* został wybrany do finansowania, jest **mgr Marlena Zysk** z Zakładu Medycyny Laboratoryjnej. Kwota finansowania to 150.000 zł.

Dwa kolejne finansowania projektów w ramach PRELUDIUM 9 otrzymają doktoranci Wydziału Farmaceutycznego. Projekt *Wpływ hipoksji cyklicznej na ekspresję mikroRNA w komórkach ludzkiego śródbłotka*, którego kierownikiem będzie **mgr Kinga Kochan**, otrzyma dotację w wysokości 148.862 zł. Realizowany będzie w Katedrze i Zakładzie Biologii i Botaniki Farmaceutycznej. Natomiast na projekt **mgr. Szymona Ulenberga** z Katedry i Zakładu Chemii Farmaceutycznej pt. *Ilościowe modelowanie parametrów inhibicji izoenzymów CYP dla nowo syntetyzowanych pochodnych arylopiiperazyn* zostanie przeznaczone 149.000 zł.

Kadry UCK

Jubileusz długoletniej pracy obchodzą:

20 lat

Agnieszka Kopiczko
Barbara Stępień
mgr farm. Ewa Wnorowska

25 lat

Justyna Kapuścińska
mgr piel. Anna Kosowska
mgr piel. Robert Kufel
Sylvia Larowska
Iwona Szwindowska
Violetta Wiśniewska-Jabłońska

30 lat

Leon Igowski
Elżbieta Krywienko
Mariola Olszewska

35 lat

Henryk Borkowski
Grażyna Kerczuk
Marianna Moczowska
Elżbieta Pawelczyk
Maria Pielecka
Bogumiła Taczanowska

40 lat

st. asystent Aleksander Panow
Bożena Truchel

Kadry GUMed

Na stanowisku adiunkta zostały zatrudnione

dr hab. Ninela Irga-Jaworska
dr med. Monika Sikorska

Na stanowisku starszego wykładowcy zostali zatrudnieni:

dr n. med. Janina Książek
dr n. med. Dariusz Świetlik

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

dr med. Łukasz Kaska
dr med. Grzegorz Romanowicz
dr hab. Anna Starzyńska
mgr Beata Zielonka

25 lat

Jerzy Andrlich
dr hab. Ninela Irga-Jaworska

30 lat

dr med. Małgorzata Szumera

40 lat

Kazimiera Megger

Pracę w Uczelni zakończyli:

mgr Elżbieta Błach

dr Halina Dziadziuszko

Elżbieta Janowska
mgr Zuzanna Senderowska
lek. Monika Szarejko
lek. Łukasz Szostakiewicz
mgr Anna Wikarjak
oraz z dniem 30.06.2015 r. Barbara Siedlarska

Zmiany w zakresie pełnienia funkcji kierowników jednostek organizacyjnych:

- z dniem 1.11.2015 r. dr hab. Lidia Piechowicz powierzono funkcję kierownika Katedry Mikrobiologii
- z dniem 1.11.2015 r. prof. dr hab. Leszkowi Bidzanowi powierzono funkcję kierownika Katedry Psychiatrii
- z dniem 1.10.2015 r. zaprzestął pełnić funkcję kierownika Katedry Psychiatrii prof. dr hab. Jerzy Landowski
- z dniem 1.10.2015 r. zaprzestął pełnić funkcję kierownika Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych prof. dr hab. Bolestaw Rutkowski.

Kardiochirurgia gdańska ma 40 lat!

W wyniku starań zespołu Kliniki Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego kierowanego przez prof. Jana Rogowskiego w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku odbyło się 6 listopada br. spotkanie dla uczczenia 40-lecia przeprowadzenia w Gdańsku pierwszej operacji na otwartym sercu, od której datuje się gdańska kardiochirurgia. Spotkanie zaszczylicili i wygłosili okolicznościowe przemówienia wyjątkowi goście: Lech Wałęsa – prezydent RP, Mieczysław Struk – marszałek województwa pomorskiego, prof. Janusz Moryś – rektor GUMed, prof. Marian Zembala – minister zdrowia, prof. Bohdan Maruszewski – prezes Klubu Kardiochirurgów Polskich.

Po przemówieniach wykonano pamiątkowe zdjęcia z prezydentem Lechem Wałęsą. Najpierw przed obiektywem ustawili się członkowie Klubu Kardiochirurgów Polskich, a następnie wszyscy obecni i byli pracownicy Kliniki Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej.

Następnie prof. Jan Rogowski, kierownik Kliniki Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej GUMed w obszernym i bogato ilustrowanym wykładzie zatytułowanym *Moja kardiochirurgia* przedstawił dzieje i rozwój tej specjalności Gdańsku. Bardzo silnie podkreślono pionierską rolę inicjatorki prof. Mirosławy Narkiewiczowej oraz jej współpracy ze środowiskiem holenderskich kardiochirurgów, którzy nie tylko ofiarowali nam pierwsze urządzenie do krążenia pozaustrojowego, ale też wyszkolili liczne grono gdańskich kardiochirurgów.

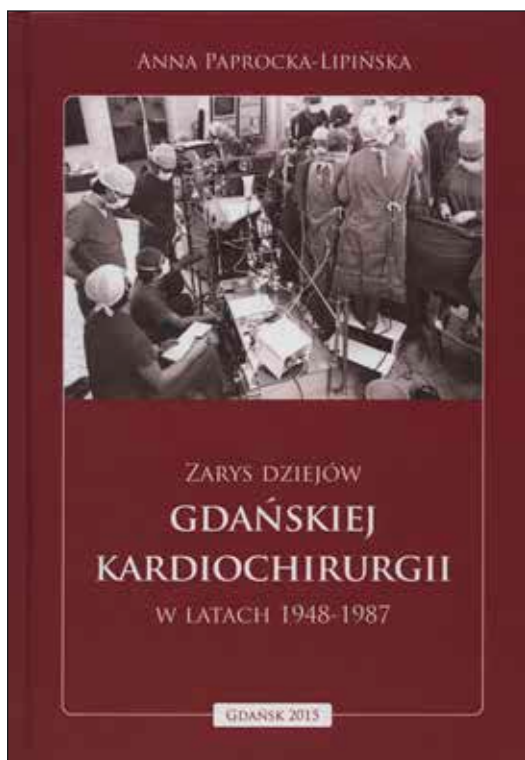
Po wykładzie prof. J. Rogowski zaprosił swoich współpracowników do przedstawienia planów dalszego rozszerzenia zakresu wykonywanych zabiegów i wprowadzania nowych technik operacyjnych. Dr hab. Piotr Siondalski przedstawił historyczne początki i rozwój wykonywania przeszczepów serca w Gdańsku, których dotąd wykonano już 40! Dr Grzegorz Łaskawski omówił wprowadzanie technik laparoskopowych do zabiegów kardiochirurgicznych i zakres zabiegów, w których ta technika jest przydatna i pozwala na postępowanie mniej inwazyjne. Dr Jacek Wojciechowski, ordynator Oddziału Chirurgii Naczyniowej, omówił nowoczesne leczenie operacyjne tętniaków aorty we wszystkich jej odcinkach z wykorzystaniem stent-graftów.

Spotkanie stało się okazją nie tylko do przypomnienia sylwetek i działalności wielu lekarzy, którzy w ciągu 40 lat żmudnych wysiłków doprowadzili do zbudowania, wyposażenia i rozwoju gdańskiej kardiochirurgii, która zastrzeżenie cieszy się dziś powszechnym uznaniem. Pokazało także, że gdańska kardiochirurgia stale się rozwija i ambitnie sięga po wszystkie nowości, które mogą poprawić wyniki leczenia operacyjnego i komfort pacjentów.

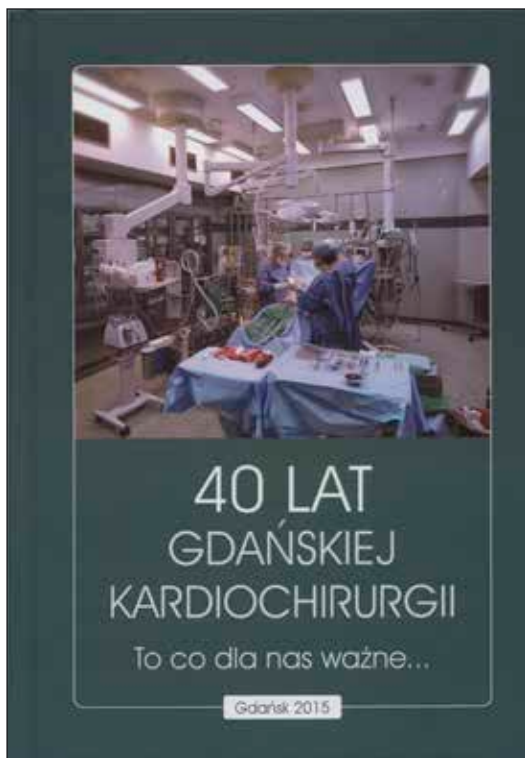
Po tej historyczno-naukowej części zebrani mogli wysłuchać koncertu w wykonaniu Polskiej Filharmonii Kameralnej Sopot, która zagrała koncert nr 1 E-dur op. 8 *Wiosna* z cyklu *Cztery pory roku* Antonio Vivaldiego oraz zespołu w składzie: Joanna Knitter – śpiew, Paweł Kapica – skrzypce, Wojciech Staroniewicz – saksofon i trio Artura Jurka, który zagrał standardy jazzowe i bossa novy. Całość spotkania prowadził Sławomir Siezieniewski z Telewizji Polskiej. Wszyscy uczestnicy i zaproszeni goście zostali obdarowani dwoma nowymi wydawnictwami prezentującymi gdańską Klinikę Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej, które omawiamy szczegółowej obok.

W środku na pierwszym planie prof. Mirosława Narkiewiczowa, pionierka i organizatorka gdańskiej kardiochirurgii w otoczeniu uczestników jednego ze zjazdów kardiochirurgicznych

Anna Paprocka-Lipińska, Zarys dziejów gdańskiej kardiologii w latach 1948-1987: Gdańsk 2015, Wydawnictwo Via Medica, 170 str., ISBN 978-83-7599-952-5.

40 lat gdańskiej kardiologii. To co dla nas ważne..., Aleksandra Piechnik i Anna Paprocka-Lipińska (red.). Gdańsk 2015, Wydawnictwo Via Medica, 101 str.

O książce *Zarys dziejów gdańskiej kardiologii w latach 1948-1987*

Z recenzji prof. Zbigniewa Machalińskiego

[...] Podstawową wartością pracy dr A. Paprockiej-Lipińskiej jest pokazanie ewolucji i wysiłku zespołów chirurgicznych podejmujących specjalizację kardiologiczną, która w latach 50. ubiegłego wieku należała w Polsce, a więc i w Gdańsku, do poczyniń absolutnie pionierskich. Pokazano szkolenie kadry młodych chirurgów, rolę kierowników klinik, niezwykle ważną w tej dziedzinie współpracę z pionem anestezjologicznym. Bardzo często przewija się również współpraca z Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG) na terenie Holandii (Amsterdam), który był specjalistyczną kliniką w dziedzinie kardiologii. Autorka słusznie eksponuje te wątki. Dzięki przychylności chirurgów holenderskich wyszkolono pierwszych chirurgów Akademii Medycznej w Gdańsku, którzy w przyszłości podjęli się operacji na otwartym sercu. Te więzi z kolegami holenderskimi, którzy umożliwili odbywanie staży i sami przyjeżdżali do Gdańska w celach szkoleniowych w sposób zasadniczy przyczyniło się do wdrożenia nowych procedur i technik w zakresie gdańskiej kardiologii. Nie bez znaczenia było również przekazanie przez Klinikę holenderską Instytutowi Chirurgii AMG aparatu do krążenia pozaustrojowego.

Z recenzji prof. Jana Rogowskiego

[...] Autorka monografii, mimo iż nie jest chirurgiem, dość sprawnie porusza się w obszarze specjalistycznej terminologii kardiologicznej, opisując właściwe elementy warunkujące postęp rozwoju kardiologii jako nowej dyscypliny zabiegowej. [...] Autorka nakreśliła sylwetki pionierów gdańskiej kardiologii, podając wiele ciekawych szczegółów biograficznych. Nie bez znaczenia jest pewnie fakt, że będąc lekarzem anestezjologiem, wielu z pionierów poznała osobiście w trakcie początków swej pracy zawodowej. [...] Opracowanie składa się z siedmiu rozdziałów, ułożonych w przejrzystej, logicznej kolejności, w których udało się prawidłowo wyeksponować kluczowe zagadnienia. Dr Paprocka-Lipińska słusznie poświęciła osobny rozdział wydarzeniu, jakim było zastosowanie do operacji kardiologicznej, po raz pierwszy w Gdańsku, aparatu do krążenia pozaustrojowego. Był to w istocie zasadniczy moment, w którym rozpoczęła się nowa era rozwoju kardiologii w Gdańsku. [...] Zwraca uwagę poprawny język i styl monografii. Dodatkowym atutem przedstawionej do recenzji pracy są fotografie. Dr Paprockiej-Lipińskiej udało się skompletować ciekawy materiał ikonograficzny. Dzięki szczegółowym opisom i fotografiom udało się utrwalić wiele faktów, zwłaszcza z tego najwcześniejszego okresu powstawania i rozwoju gdańskiej kardiologii.

O książce *40 lat gdańskiej kardiologii...*

Książka jest pracą zbiorową licznej grupy autorów silnie związanych z gdańską Kliniką Kardiologii, opisujących różne aspekty kardiologii i rolę związanych z nią ściśle innych specjalności lekarskich takich jak: kardiologia, anestezjologia, chirurgia naczyniowa, perfuzja czy opieka pielęgniarska. Omówione są też takie zagadnienia jak m.in.: udział Kliniki w międzynarodowych programach badawczych, leczenie powikłań w gojeniu się ran po operacjach kardiologicznych, zabiegi małoinwazyjne, szkolenia zagraniczne, organizacja Gdańskich Spotkań Kardiologicznych i wiele innych tematów. Na całość składa się 13 rozdziałów, napisanych łącznie przez 15 autorów. Niewątpliwą zaletą Książki są liczne fotografie dokumentalne.

Dr n. med. Anna Paprocka-Lipińska – absolwentka AMG (1991 r.), lekarz specjalista anestezjologii i intensywnej terapii, specjalista medycyny ratunkowej. Obecnie zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Łączy obowiązki nauczyciela akademickiego z praktyką lekarską w zakresie anestezjologii i medycyny bólu. Historia medycyny stanowi jeden z obszarów Jej zainteresowań naukowych.

Laudacja w Dworze Artusa

w związku z wyróżnieniem prof. dr. hab. med. Jana Rogowskiego przez Stowarzyszenie „Nasz Gdańsk” Medalem Prezydenta Miasta Gdańska

Z ogromną przyjemnością i prawdziwym przekonaniem popieram wnioski o przyznanie prof. Janowi Rogowskiemu Medalu Prezydenta Miasta Gdańska – zasłużonemu lekarzowi, wybitnemu polskiemu kardiochirurgowi, naukowcowi, nauczycielowi akademickiemu, wychowawcy wielu pokoleń lekarzy i chirurgów, kardiochirurgów, wieloletniemu kierownikowi Katedry i Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej Akademii Medycznej w Gdańsku, obecnie Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, współtwórcy gdańskiej kardiologii o znacznych zasługach dla polskiej kardiologii.

Prof. Jan Rogowski urodził się w Mławie w 1955 roku. Jest wychowankiem Akademii Medycznej w Gdańsku. Studia ukończył w 1980 roku, uzyskując dyplom lekarza. Następnie podjął pracę na oddziałach chirurgii ogólnej szpitali terenowych.

W 1984 roku odbył staż kliniczny w Klinice Chirurgii Klatki Piersiowej, Serca i Naczyń Akademii Medycznej w Gdańsku. Stało się to powodem Jego zainteresowania kardiologią i chirurgią naczyniową.

W dwa lata później (w 1986 r.) podjął pracę w tej Klinice i stał się członkiem zespołu kierowanego przez prof. Mirosławę Narkiewicz. Osiągnął tu kolejne szczeble kariery akademickiej zawodowej, uzyskując doktorat, stopień naukowy doktora habilitowanego, specjalizację z zakresu kardiologii.

Po przejściu w roku 2002 prof. Mirosławy Narkiewicz w stan spoczynku zostaje Jej sukcesorem. Kieruje Kliniką do dzisiaj. Tytuł profesora tytularnego uzyskał w 2010 r.

Profesor brał czynny udział zdobywając wiedzę w różnych ośrodkach zagranicznych, w Amsterdamie w Szpitalu OLVG, poznając wiodące ośrodki kardiologii w Holandii (w Utrechcie, Groningen i Rotterdamie). W 1997 roku uczestniczył w szkoleniu w ośrodku Elacourt pod Paryżem, zapoznając się z technikami małoinwazyjnymi. Podobne szkolenie odbył w klinikach kardiologii w Essen i Hamburgu.

Profesor posiada bogaty i wartościowy dorobek naukowy, składający się z 289 pozycji ogłoszonych drukiem, w większości dotyczących zagadnień kardioprotekcji, zjawiska niedokrwienia i perfuzji mięśnia sercowego oraz procesów immunologicznych w trakcie i po operacjach kardiologicznych, jak też prace zajmujące się poprawą jakości opieki nad chorymi z przewlekłą niewydolnością nerek, wymagających operacji kardiologicznej.

Profesor jest autorem lub współautorem grantów uczelnianych oraz głównym wykonawcą lub współwykonawcą 5 grantów Komisji Badań Naukowych (KBN). Te ostatnie dotyczą między innymi badań nad przezmięśniową rewaskularyzacją laserową serca i zakażeń w kardiologii.

Za ważne osiągnięcie należy przyjąć opracowany przez Profesora w 1997 roku i objęty patentem (stabilizator) – system unieruchomienia wszystkich powierzchni serca, dający możliwości rozwoju chirurgii naczyń wieńcowych bez użycia krążenia pozaustrojowego.

Profesor bierze czynny udział w kongresach, zjazdach, sympozjach krajowych i międzynarodowych. Jest członkiem towarzystw chirurgicznych krajowych oraz członkiem The European Association for Cardio-Thoracic Surgery, jak również redaktorem działu kardiologii Polskiego Przeglądu Chirurgicznego.

Prof. Jan Rogowski za swoją dotychczasową działalność, w uznaniu zasług, otrzymał między innymi Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Orderu Odrodzenia Polski i Medal 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku.

Wydaje się, że jest tu miejsce na dygresję. Warto mieć świadomość, że zespoły te w powojennej Polsce tworzą nowe współczesne dyscypliny chirurgii, w nowo tworzącej się uczelni Akademii Medycznej w Gdańsku. Biorą udział w niespotykanym do tej pory postępie, jaki dokonuje się w chirurgii na świecie.

Trudno tu nie wspomnieć inicjatorów, organizatorów – twórców tych jednostek klinicznych w gdańskiej uczelni – profesora Kazimierza Dębickiego i profesora Stanisława Sokoła.

Dzisiaj gdańska kardiologia wykonuje wszystkie procedury operacyjne metodami klasycznymi i małoinwazyjnymi do transplantacji serca włącznie. W różnych ocenach – rankingach od wielu lat Klinika Kardiologii w Gdańsku, prowadzona przez prof. Jana Rogowskiego, zajmuje jedno z czołowych miejsc w kraju.

Przedstawiony dorobek naukowy, dydaktyczny i zawodowy profesora Jana Rogowskiego zasługuje na najwyższe uznanie i staje się potwierdzeniem wyrażonej przez mnie we wstępie laudacji opinii o wyróżnieniu profesora Jana Rogowskiego Medalem Prezydenta Miasta Gdańska.

prof. Zdzisław Wajda,
em. kierownik Katedry i Kliniki
Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i
Endokrynologicznej AMG

Prezydent Lech Wałęsa w otoczeniu byłych i obecnych pracowników Katedry i Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej

Uczestnicy uroczystości wręczenia Medalu Prezydenta Miasta Gdańska przed Dworem Artusa

Prezydent Lech Wałęsa w otoczeniu członków Klubu Kardiologów Polskich

Światowy Dzień Walki z Cukrzycą 2015

Studenci uczą dbania o zdrowie

Światowy Dzień Walki z cukrzycą przypada 14 listopada. Z tej okazji studenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przeprowadzili akcję profilaktyczną w galeriach handlowych Trójmiasta.

Akcję edukacyjną na temat cukrzycy pod patronatem Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed, Stowarzyszenia Diabetyków Województwa Pomorskiego i Miasta Gdańsk zorganizowała w Galerii Manhattan w Gdańsku Fundacja „Organiści”. Aktywnymi jej uczestnikami byli również studenci z SKN Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed, którzy edukowali społeczeństwo na temat profilaktyki i powikłań cukrzycy, promowali wzorce zdrowego odżywiania się, przeprowadzali pomiar glikemii, ciśnienia tętniczego oraz wykonywali paskowe badanie moczu. Obecni byli także diabetycy, którzy opowiadali zainteresowanym o swoim doświadczeniu związanym z życiem z cukrzycą.

Członkowie gdańskiego oddziału IFMSA-Poland w ramach akcji Zdrowie pod Kontrolą, która odbyła się w galerii Auchan w Gdańsku, przebadali prawie 400 mieszkańców Gdańska i okolic. Chętni mogli skorzystać z bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiaru poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego, składu i masy ciała, poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz spirometrii. Była to również okazja, by dowiedzieć się więcej na temat zdrowego odżywiania, rejestracji jako potencjalny dawca szpiku kostnego oraz jak rozpoznać pierwsze objawy nowotworów u dzieci. Nie zabrakło też nauki samobadania piersi. Najmłodszy mogli wyleczyć swoje zabawki w Szpitalu Pluszowego Misia. Zdrowie pod Kontrolą to projekt ogólnopolski, który odbywa się jednego dnia w 12 największych miastach w Polsce. Łączy ze sobą niemal wszystkie projekty realizowane w ramach Programu SCOPH, a jego celem jest edukacja prozdrowotna oraz przeprowadzanie podstawowych badań profilaktycznych.

Cukrzyca to jedna z chorób cywilizacyjnych i główna przyczyna schyłkowej niewydolności nerek. Choruje na nią około 5% populacji świata, z tego aż 95% to cukrzyca typu II, zależna m.in. od modyfikowalnych czynników ryzyka, w tym między innymi: diety, palenia tytoniu, masy ciała czy braku wysiłku fizycznego. W Polsce liczbę diabetyków szacuje się na 3 miliony osób. Obecnie zapadalność na cukrzycę wzrasta w krajach rozwijających się.

